

Asker
kommune

Vann og vannmiljø Benchmarking 2023 og vannforbruk

Utvalg for samfunnstjenester 31.10.2024

Virksomhetsleder Marte Helene Lie

Avdelingsleder Per Øystein Funderud

Controller Liv Borgen

Asker
kommune

Norsk Vann

INVESTETERINGSBEHOVET I VANN- OG AVLØPSSEKTOREN (2025-2045)

Ida Stabo-Eeg, Controller i Norsk Vann (Tlf 905 14 091)

ØNSKET RESULTAT

Rapporten skal en gi klar og troverdig oversikt over nødvendige investeringer for perioden 2025-2045, samt hva dette vil koste.

Den bør i tillegg gi råd om:

- ✓ *Hvordan unngå unødvendig gebyrvekst?*
- ✓ *Hvordan hindre store gebyrsvingninger?*
- ✓ *Hvordan sikre smarte investeringsvalg?*
- ✓ *Hvordan sikre en rettferdig kostnadsfordeling?*

Rådene bør underbygges med realistiske og grundige beregninger.

Standard på tjenestene (kommunal vannforsyning)

Asker

Resultatutvikling vannforsyning

2024-06-28 15:31:58

KOMMUNENS VANNFORSYNINGSTJENESTE	Enhet	2019	2020	2021	2022	2023
Antall personer tilknyttet vannforsyningen ¹⁾	Personer	60 296	86 707	89 039	89 021	90 321
Standard på tjenesten	Vekting i KI					
Hygienisk betryggende drikkevann ³⁾	40 %	God	God	God	God	God
Bruksmessig vannkvalitet ⁴⁾	15 %	God	God	God	God	God
Leveringsstabilitet ⁵⁾	15 %	God	Mangelfull	Mangelfull	Mangelfull	God
Alternativ forsyning ⁶⁾	10 %	God	Mangelfull	Mangelfull	Mangelfull	Mangelfull
Ledningsnettets funksjon ⁷⁾	20 %	God	Mangelfull	Mangelfull	Mangelfull	Mangelfull
Vektet kvalitetsindeks (KI) ⁹⁾	KI	4,0	3,1	3,1	3,1	3,4

Sammenligning tjenestekvalitet på vannforsyning i 2023

KOMMUNENS VANNFORSYNINGSTJENESTE	Enhet	Oslo	Bergen	Trondhei	Stavange	Bærum	Drammer	Kristiansa	Fredrikst	Asker	Lillestrøn	Sandnes	Tromsø	Sandefjor	Sarpsborg	Nordre Fc	Ålesund	Bodø	Skien	Moss	Larvik	
Standard på tjenesten	Vekting i KI																					
Andel personer med hyg.betryggende drikkevann	% av pers.tilkn.	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Andel personer med god alternativ forsyning	% av pers.tilkn.	20	100	100	99	100	97	100	100	93	75	100	19	96	100	100	7,3	100	57	100	0	
Hygienisk betryggende drikkevann ³⁾	40 %	God	God	God	God	God	God	God	God	God	God	God	God	God	God	God	God	God	God	God	God	God
Bruksmessig vannkvalitet ⁴⁾	15 %	God	God	God	God	God	God	God	God	God	God	God	God	God	God	God	God	God	God	God	God	God
Leveringsstabilitet ⁵⁾	15 %	God	Mangelfull	God	God	God	God	God	God	God	Dårlig	God	God	Mangelfull	God	God	God	God	God	God	God	God
Alternativ forsyning ⁶⁾	10 %	Dårlig	God	God	God	God	Mangelfull	God	God	Mangelfull	Dårlig	God	Mangelfull	Mangelfull	God	God	Dårlig	God	Mangelfull	God	Dårlig	
Ledningsnettets funksjon ⁷⁾	20 %	Mangelfull	Mangelfull	Mangelfull	Mangelfull	Mangelfull	Mangelfull	Mangelfull	Mangelfull	Mangelfull	Mangelfull	Dårlig	Dårlig	Mangelfull	Mangelfull	Mangelfull	Dårlig	Mangelfull	Mangelfull	Mangelfull	Mangelfull	
Vektet kvalitetsindeks (KI) ⁹⁾	KI	3,2	3,3	3,6	3,6	3,6	3,4	3,6	3,6	3,4	2,6	3,2	3	3,1	3,6	3,6	2,8	3,6	3,4	3,6	3,2	

Standard på tjenestene (kommunal avløpshåndtering)

Asker

Resultatutvikling avløp

2024-07-01 10:00:42

KOMMUNENS AVLØPSTJENESTE	Enhet	2019	2020	2021	2022	2023
Antall personer tilknyttet vannforsyningen ¹⁾	Personer	60 731	91 929	90 177	99 599	98 934
Standard på tjenesten	Vekt i KI					
Overholdelse gjeldende renskrav ³⁾	40 %	Mangelfull	Dårlig	God	God	Mangelfull
Tilknytning til godkjent utslipp ⁴⁾	10 %	God	God	God	God	God
Kvalitet og bruk av slam ⁵⁾	10 %	God	God	God	God	Mangelfull
Overløpsutslipp fra avløpsnettet ⁶⁾	20 %	God	God	God	God	God
Ledningsnettets funksjon ⁷⁾	20 %	God	God	God	God	God

Sammenligning tjenestekvalitet på avløpshåndtering i 2023

KOMMUNENS AVLØPSTJENESTE	Enhet	Oslo	Bergen	Trondheim	Stavanger	Bærum	Kristiansand	Drammen	Asker	Lillestrøm	Tromsø	Fredrikstad	Sandnes	Sarpsborg	Ålesund	Nordre Fol	Sandefjord	Moss	Bodø	Skien	Larvik	
Standard på tjenesten	Vekt i KI																					
Pers.tilkn.ra overholder alle renskrav	% av pers.tilkn.ra	100	55	66	100	100	100	70	93	99	93	100	100	100	30	99	21	88	64	64	97	
Totalrenseeffekt tot.P, tot.N og BOF5 ⁴⁾	% PNO	88	44	24	50	86	61	57	83	81	15	39	50	53	3	87	58	56	19	56	55	
Overholdelse gjeldende renskrav ⁵⁾	40 %	God	Dårlig	Dårlig	God	God	God	Mangelfull	Mangelfull	God	Mangelfull	God	God	God	Dårlig	God	Dårlig	Mangelfull	Dårlig	Mangelfull	Mangelfull	
Tilknytning til godkjent utslipp ⁶⁾	10 %	God	Dårlig	God	God	God	God	Dårlig	God	God	God	Dårlig	God	Dårlig	Dårlig	God	God	Dårlig	God	Dårlig	God	
Kvalitet og bruk av slam ⁷⁾	10 %	God	God	Mangelfull	God	God	God	Mangelfull	Mangelfull	God	Mangelfull	Mangelfull	God	God	Mangelfull	God	God	Mangelfull	God	God	Mangelfull	
Overløpsutslipp fra avløpsnettet ⁸⁾	20 %	Mangelfull	God	God	God	God	God	God	God	Mangler då	Mangelfull	Mangler då	God	God	Mangler då	Mangler då	God	God	Mangler då	God	Mangelfull	
Ledningsnettets funksjon ⁹⁾	20 %	Mangelfull	Mangelfull	God	Mangelfull	God	God	Mangelfull	God	Mangelfull	God	Mangelfull	Mangelfull	Mangelfull	Mangler då	Mangelfull	God	Mangelfull	God	God	God	
Vektet kvalitetsindeks (KI) ¹¹⁾	KI	3,2	1,6	2,2	3,6	4,0	4,0	2,2	3,0	2,8	2,6	2,2	3,6	3,2	0,2	2,8	2,4	2,2	1,6	2,8	2,6	

Ledningsfornyelse

	Enhet	2019	2020	2021	2022	2023
Vann:						
Ledningsfornyelse i snitt siste 3 år	% av nett	0,98	1,0	0,56	0,47	0,47
Avløp:						
Ledningsfornyelse i snitt siste 3 år	% av nett	1,3	1,0	1,3	0,98	0,65

Temaplanens mål: Vannledninger 1,4% Avløpsledninger 1,6%

Dette krever en forklaring – hva sier historien og hvordan ser framtiden ut ?

Prosjektprosess

Strategisk

Taktisk

Operativ

Temaplan vann og vannmiljø

Handlingsplan med ulike tiltaksplaner

Saneringsplan
Rehabilitering/utskifting/oppgradering

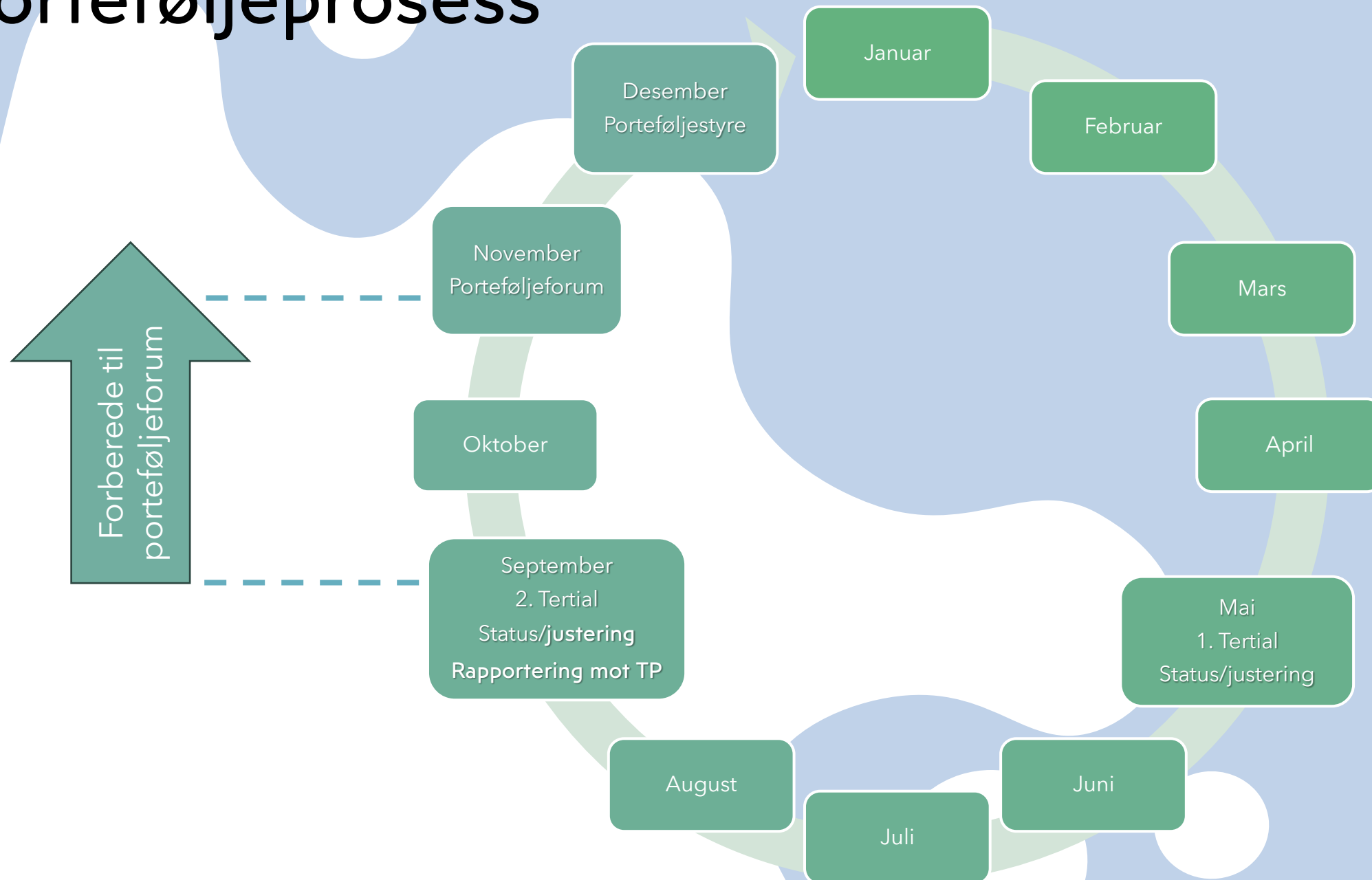
Tilknyttinger
Nyetablering

Prosjekt 1

Prosjekt 2

Prosjekt 3

Porteføljeprosess

Porteføljestyring

År	2023		2024		2025		2026		2027		2028		2029	
Års bevilgning	212 000 000		283 064 000		487 320 000		468 815 000		327 200 000		327 200 000		327 200 000	
Rest fra foregående år	0		0		1 885 364		99 942 598		23 045 409		-3 927 908		113 710 792	
Total bevilgning			283 064 000		489 205 364		568 757 598		350 245 409		323 272 092		440 910 792	
SUM prognose VOV + PRU	229 075 389		281 178 636		389 262 766		545 712 189		354 173 317		209 561 300		199 993 249	
Gjenstående midler	0		1 885 364		99 942 598		23 045 409		-3 927 908		113 710 792		240 917 543	
Sum prognose hos VOV Taktisk	0		0		0		0		0		0		0	
Sum prognose hos VOV Operativ	0		7 544 304		50 561 300		114 561 300		183 061 300		178 061 300		43 000 000	
Sum VOV Taktisk + Operativ (Vann og avløp)	0	0	4 436 042	3 108 262	20 030 650	30 530 650	43 530 650	71 030 650	91 530 650	91 530 650	73 030 650	105 030 650	20 500 000	22 500 000
Sum Prognose hos VOV	0		7 544 304		50 561 300		114 561 300		183 061 300		178 061 300		43 000 000	
Prognose VOV + PRU (Vann og avløp)	131 740 648	97 334 741	116 401 954	164 776 682	140 319 080	248 943 686	224 491 819	321 220 370	162 725 797	191 447 521	86 840 650	122 720 650	163 209 346	36 783 904
SUM prognose hos PRU	229 075 389		273 634 332		338 701 466		431 150 889		171 112 017		31 500 000		156 993 249	
SUM VOV + PRU prognose	229 075 389		281 178 636		389 262 766		545 712 189		354 173 317		209 561 300		199 993 249	
Total prognose	Vann	Avløp	Vann	Avløp	Vann	Avløp	Vann	Avløp	Vann	Avløp	Vann	Avløp	Vann	Avløp

- Riktige prioriteringer og styring av pengestrøm
- Prisutvikling og prisregulering

Status kommunale prosjekter Nyetablering

Prosjekt	Konsept	Planlegge	Gjennomføre	Avslutte	Realisere
Tilbygg Brønnøya B1.0					
Lahell avløpsløsning					
Åros til VEAS					
Reservevannsløsning for Åsheim vannverk					
Rødsåsen pumpestasjon vannforsyning					
Jerdal nyetablering *					

* Gjenstand for politisk sak

Sist oppdatert: 31.10.2024

Status kommunale prosjekter tekniske anlegg

Prosjekt	Konsept	Planlegge	Gjennomføre	Avslutte	Realisere
Petterstua PSP					
El.oppgradering/kommunikasjon på PSP Røyken og Hurum					
Rehabilitering av Nesbru og Heftyes bru PSP					
Oppgradering tekniske anlegg 2024-2027					
Oppgradering av Åsheim psp					
Oppgradering av 24 vann- og avløpsstasjoner 2022-2024					

Status kommunale prosjekter rehabilitering 1/2

Prosjekt	Konsept	Planlegge	Gjennomføre	Avslutte	Realisere
Båstad - rehabilitering hovedledningsnett					
Holmen Ledningsnett sanering					
Reistad vann og avløp					
Bøbekken - rehabilitering av avløp					
Støaveien					
Føyka/Elvely - Kirkeveien					
Spillvannsledning Nesbru og sjøledning til Holmen					
Vakås - rehabilitering etappe 4					
Gleinåsen Vei, vann og avløp					

Status kommunale prosjekter rehabilitering 2/2

Prosjekt	Konsept	Planlegge	Gjennomføre	Avslutte	Realisere
Strandveien					
Krillåsveien					
Eventyrveien					
VA- Rehabilitering Ånnerudskogen*					
Separering av AF ledning Åros					
Utbygging Grette					
Alexander Langes Vei					
Kvernveien del 2					
Fiskekroken VA					

* Avventer oppdragsavtale fra PRU

Sist oppdatert: 31.10.2024

Status kommunale prosjekter Slemmestad

Prosjekt	Konsept	Planlegge	Gjennomføre	Avslutte	Realisere
VA- Pumpestasjon Vaterland					
VA- Vaterlandskvartalet					
VA-Nedleggelse av Rordammen PSP og omkobling SP					
VA - Fv165 Slemmestadveien VA					
Boret ledning Slemmestad					
Sjøledning Slemmestad - VEAS					
VA Fabriktomta Vaterland					

VOV prosjekter i konseptfase - Nyetablering

Prosjekt	Konsept	Planlegge	Gjennomføre	Avslutte	Realisere
Guttersrud Nyetablering *					
Follestad nyetablering *					
Fjordveien Åros nyetablering*					
Avkloakking Rødtangen*					
Bryhnsholmen PSP - ny løsning					
VA-Plassen PSP					

* Gjenstand for politisk behandling

Sist oppdatert: 31.10.2024

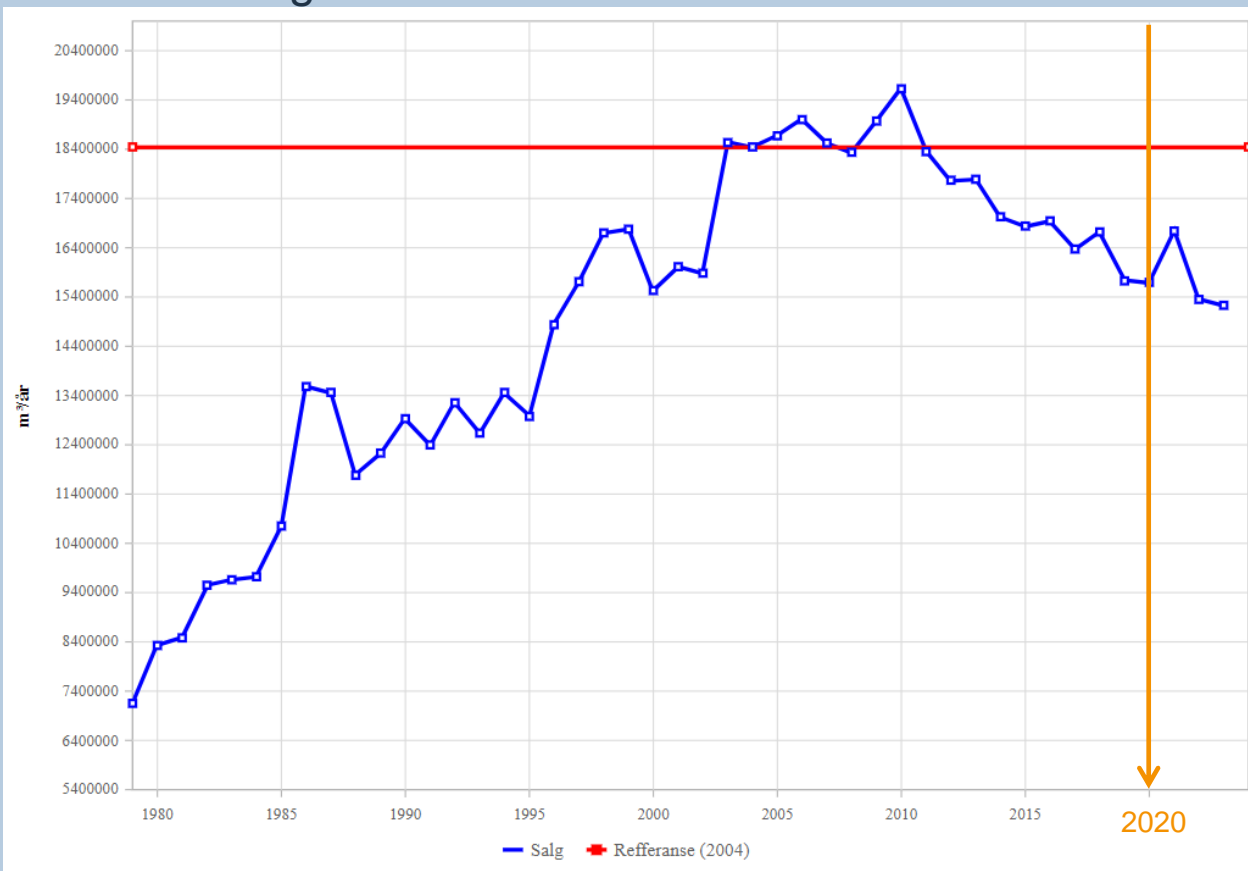
VOV prosjekter i konseptfase - Rehabilitering

Prosjekt	Konsept	Planlegge	Gjennomføre	Avslutte	Realisere
Åsaker rehabilitering VA					
Spikkestad gravefri rehabilitering					
Sætre gravefri rehabilitering					

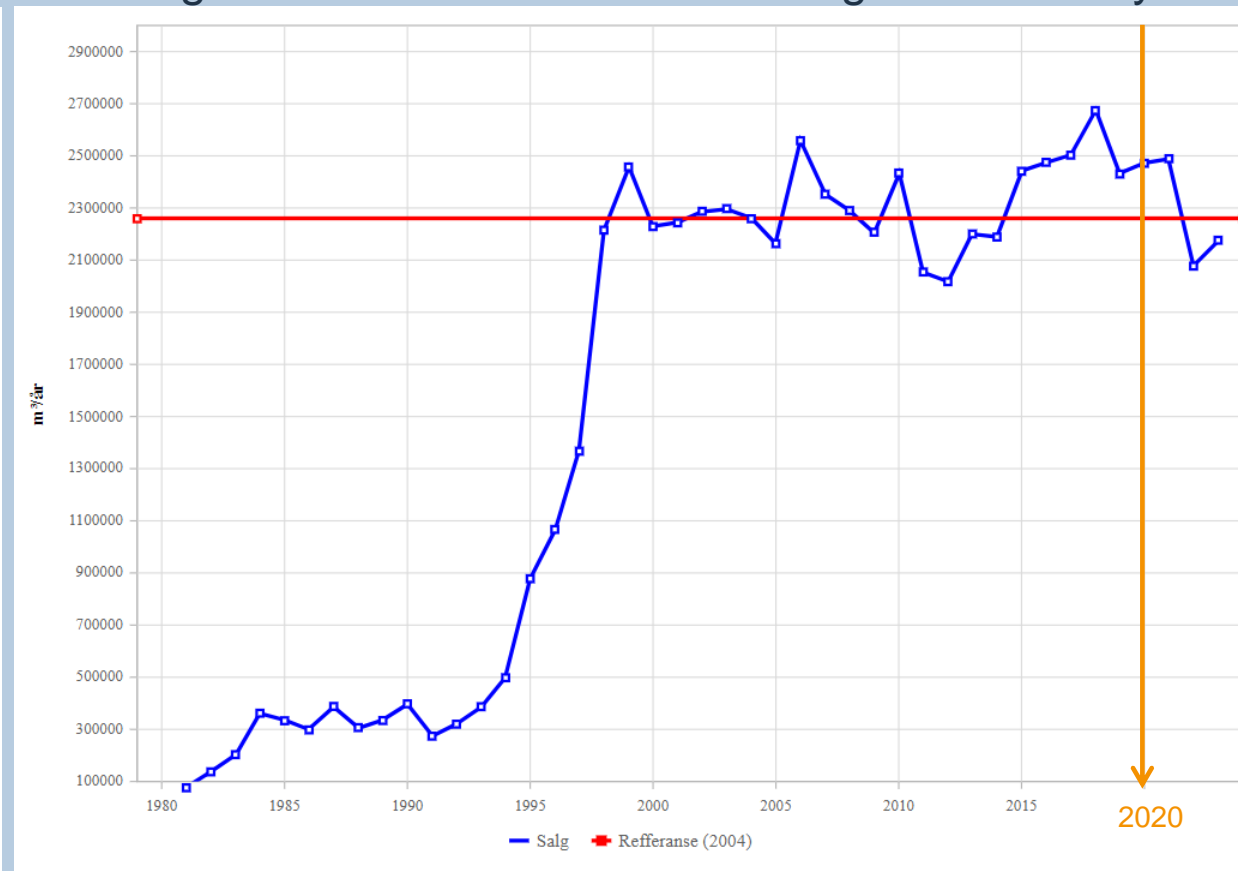
Det kommer flere prosjekter i Spikkestad og Sætre ut fra de forskjellige tiltakspakkene som ble vedtatt i porteføljeforum 2023.

Spørsmål fra befaring hos Glitrevannverket
knyttet til vannforbruket i leveringsområde
Røyken.

Totalt salg fra Glitrevannverket

Salg fra Glitrevannverket til leveringsområde Røyken

Asker
kommune

Vannforsyning

Vanntap i % fra ledningsnettet (inkl. stikkledninger)

Gjennomsnitt siste 3 år

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Asker	32	47	34	33	28	22
Røyken		53	52	53	54	52
Hurum		61	60	61	61	60

Asker
kommune

Vannforsyning

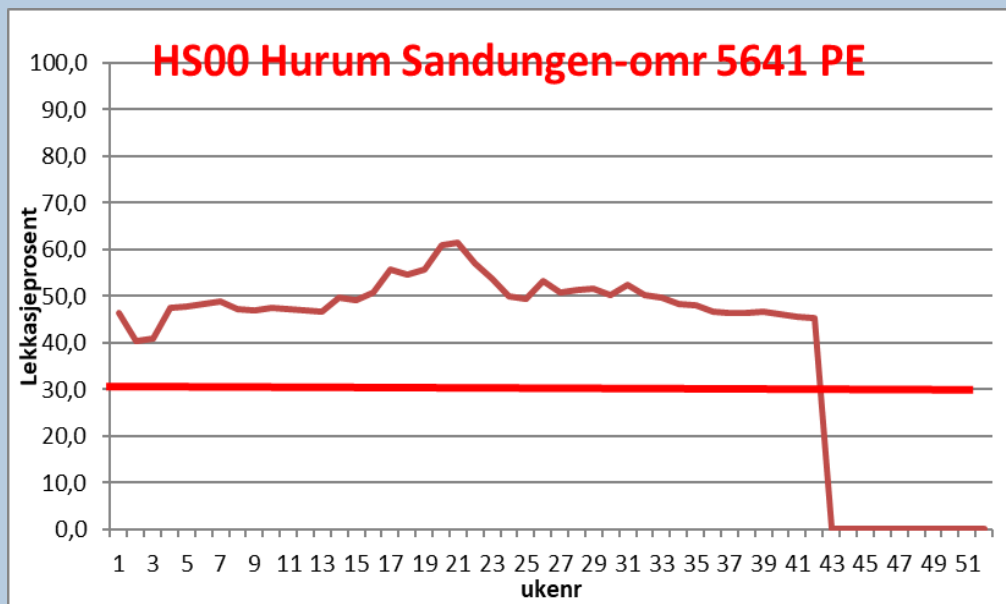
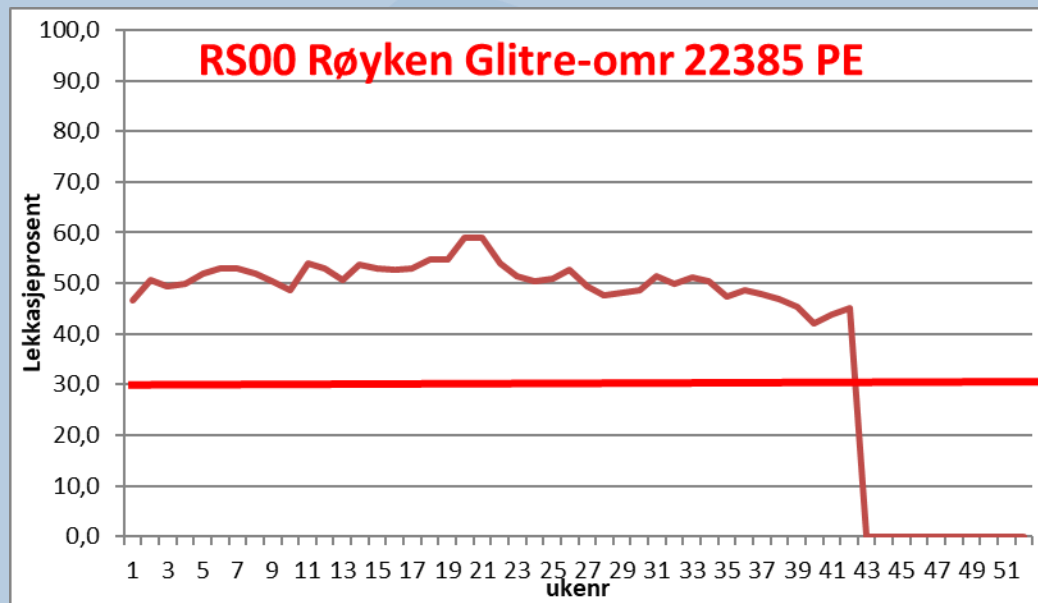
Ledningsfornyelse i %

Gjennomsnitt siste 3 år

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Asker	0,48	0,66	0,94	1,00	0,94	0,98
Røyken		0,07	0,09	0,21	0,18	0,62
Hurum		0	0	0	0	0,60

Asker
kommune

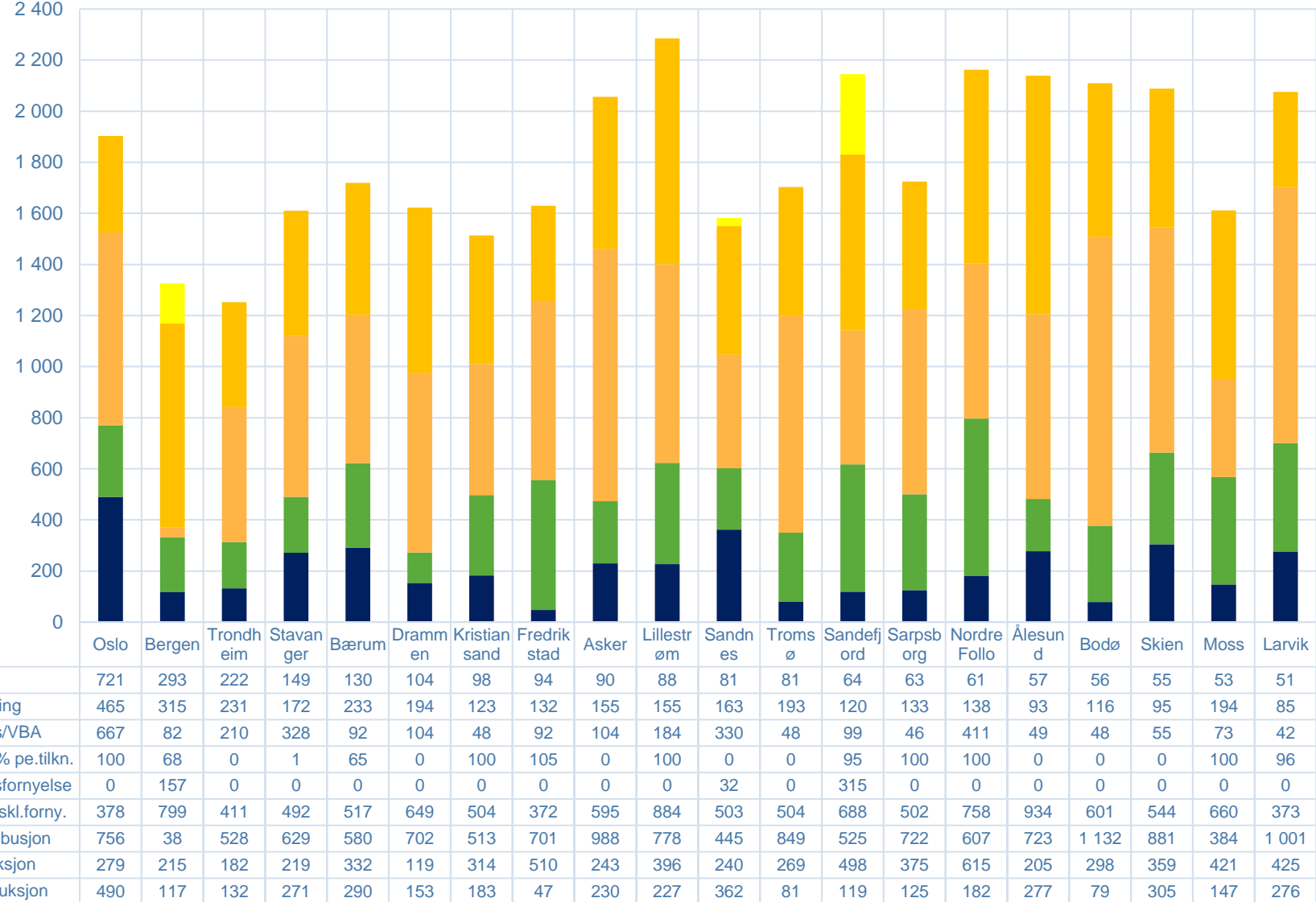

Asker
kommune

Økonomitall

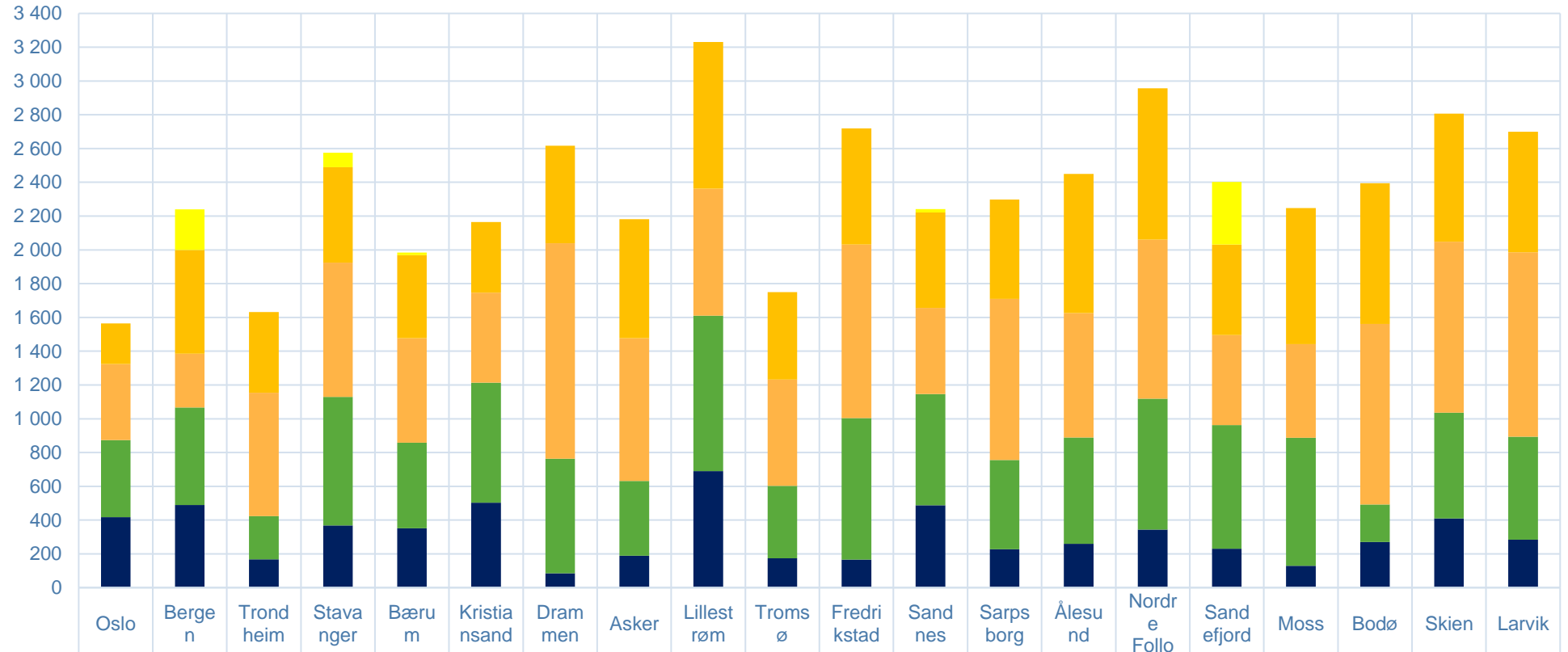
Selvkost vann 2023 - kr/pers.tilknyttet

for K1 kommunene, der > 50 000 personer er tilknyttet vannforsyningen.

Selvkost avløp 2023 - kr/pers. tilknyttet

for K1 kommunene, der > 50 000 personer er tilknyttet avløpsnettet

	Oslo	Bergen	Trondheim	Stavanger	Bærum	Kristiansand	Drammen	Asker	Lillestrøm	Tromsø	Fredrikstad	Sandnes	Sarpsborg	Ålesund	Nordre Follo	Sandefjord	Moss	Bodø	Skien	Larvik
Personer tilknyttet avløpsnettet 1)	718	267	224	141	129	117	103	99	92	88	84	81	62	62	61	61	52	51	50	50
Veid tilknytn.til renseanlegg	517	48	128	249	651	99	38	541	99	17	92	255	61	8	150	41	43	8	41	45
Tilknytning til spillvannsnettet	507	301	269	209	237	157	188	191	174	256	126	164	122	128	199	128	251	171	111	117
Driftsfinansiert ledningsfornyelse	0	241	0	85	15	0	0	0	0	0	0	21	0	0	0	371	0	0	0	0
Driftskost.transport eks.ledningsforny.	240	614	477	566	492	417	578	704	867	517	687	564	588	823	895	536	805	834	758	713
Kapitalkostnader avløpstransport	451	319	731	795	618	533	1 275	846	752	629	1 028	511	955	737	943	533	554	1 068	1 013	1 093
Driftskostnader avløpsrensing	455	576	255	760	508	711	679	442	921	429	838	658	528	630	774	731	759	223	627	609
Kapitalkostnader avløpsrensing	418	490	168	369	351	503	85	189	690	174	166	488	227	259	344	231	129	270	409	284

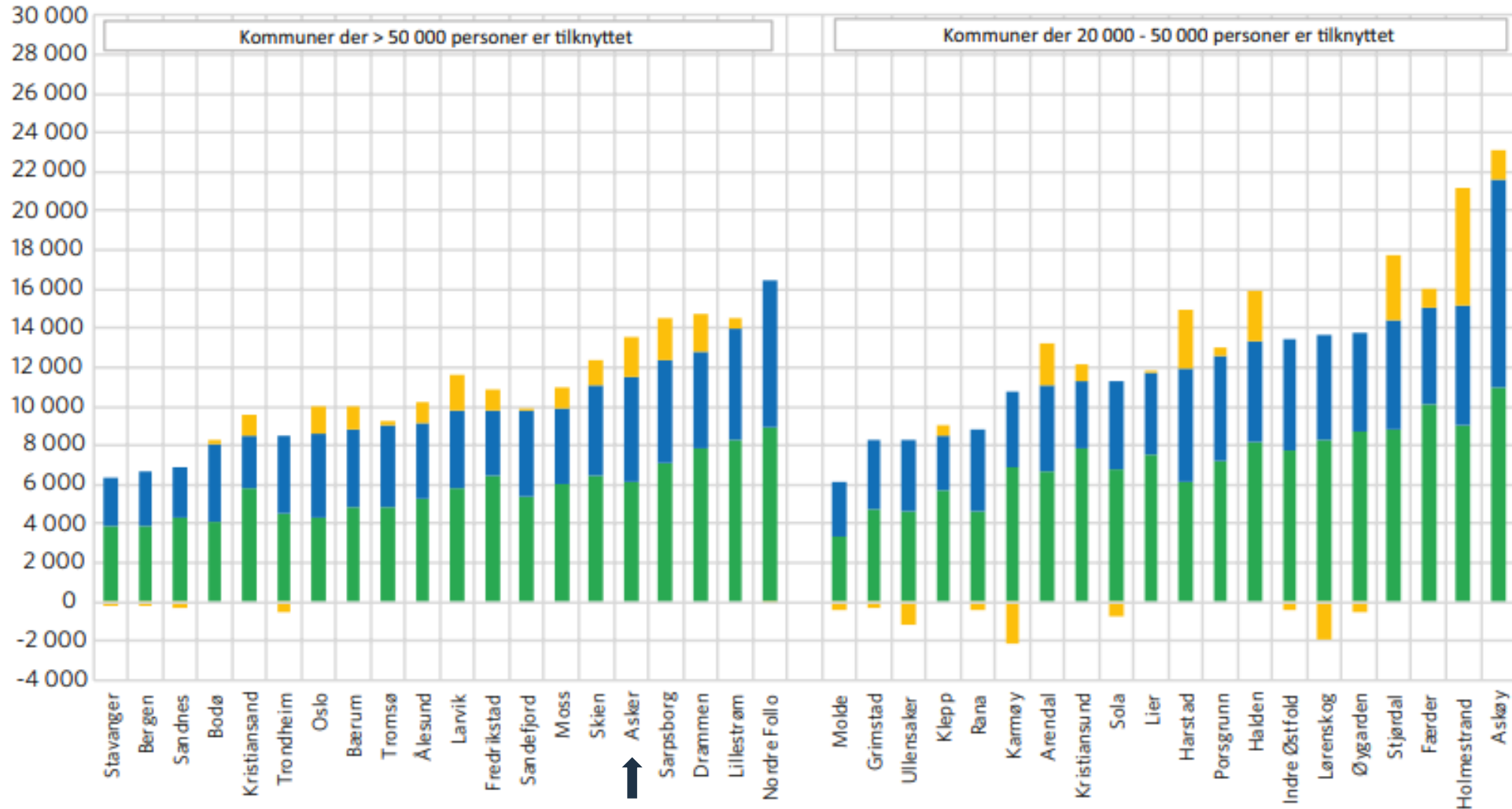

Årsgebyr vann og avløp for en standard bolig i 2023 - kr/år inkl. mva

for bedreVANN-kommuner der over 20 000 personer er tilknyttet tjenestene

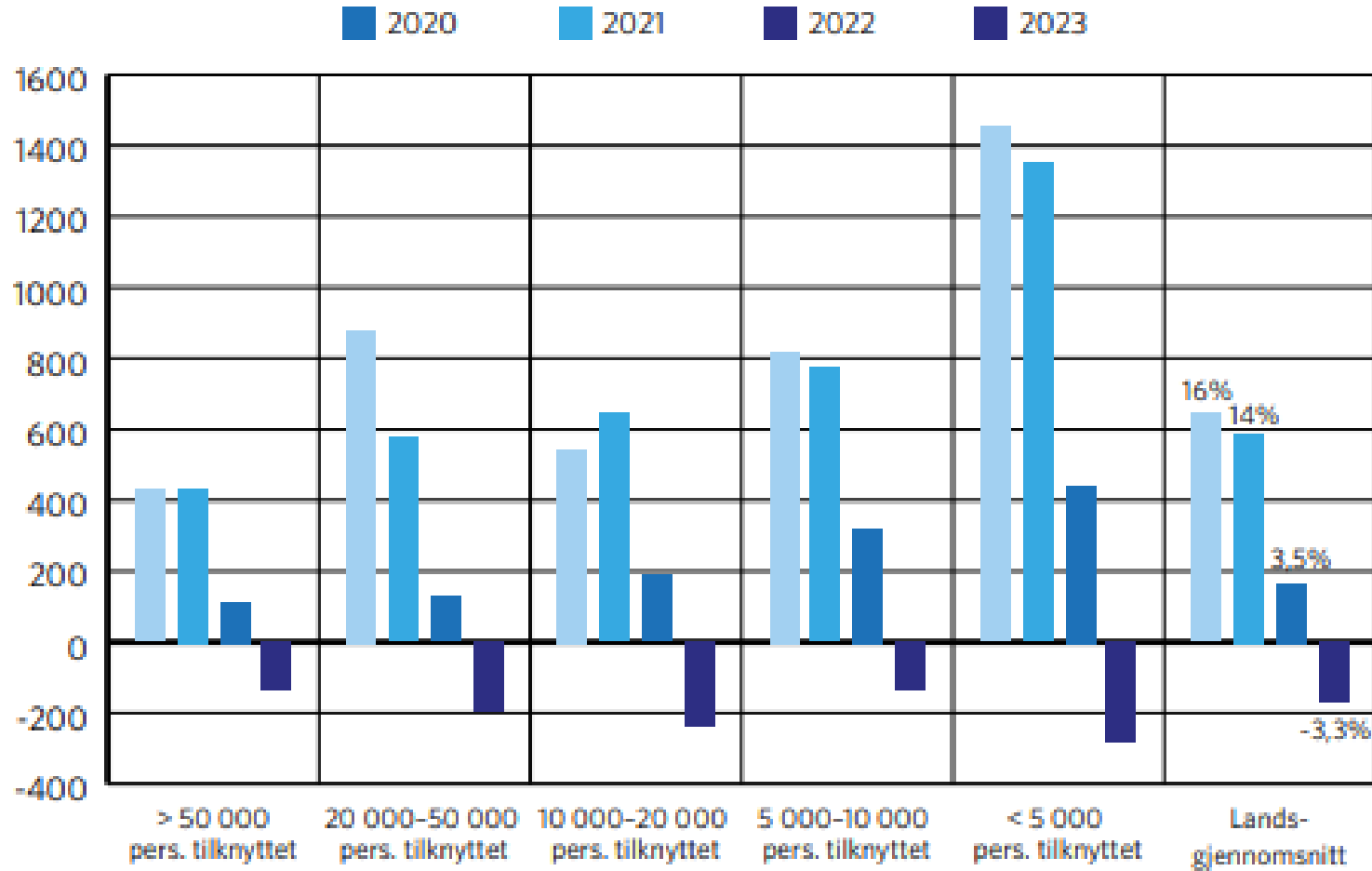
Gult viser økt eller redusert gebyr dersom gebyrinntektene skal dekke selvkost inkl. over/underskudd på selvkostfond

■ Årsgebyr avløp, kr/år inkl.mva ■ Årsgebyr vann, kr/år inkl.mva ■ Negativt fond: Økt gebyr. Positivt fond: Redusert gebyr

Saldo selvkostfond 2020-2023 - kr/innb.tilkn. i 2023-kr

På landsgj.snittet er selvkostfondenes andel av sum selvkost angitt i % (KOSTRA)

Asker
kommune

Asker
kommune

Konkurranseutsetting, benchmarking, samarbeid og brukervalg

Verbalvedtak 11

31.10.2024

Et kunnskapsgrunnlag

- Grunnlaget kan benyttes for å vurdere om tjenestene som leveres er på riktig kvalitet og nivå, om tjenestene er hensiktsmessig organisert og om tjenestene produseres på en effektiv måte.
 - Handling mot klimaendringene
 - Vann og vannmiljø
 - Naturmangfold
 - Eiendom
 - Samferdsel og mobilitet

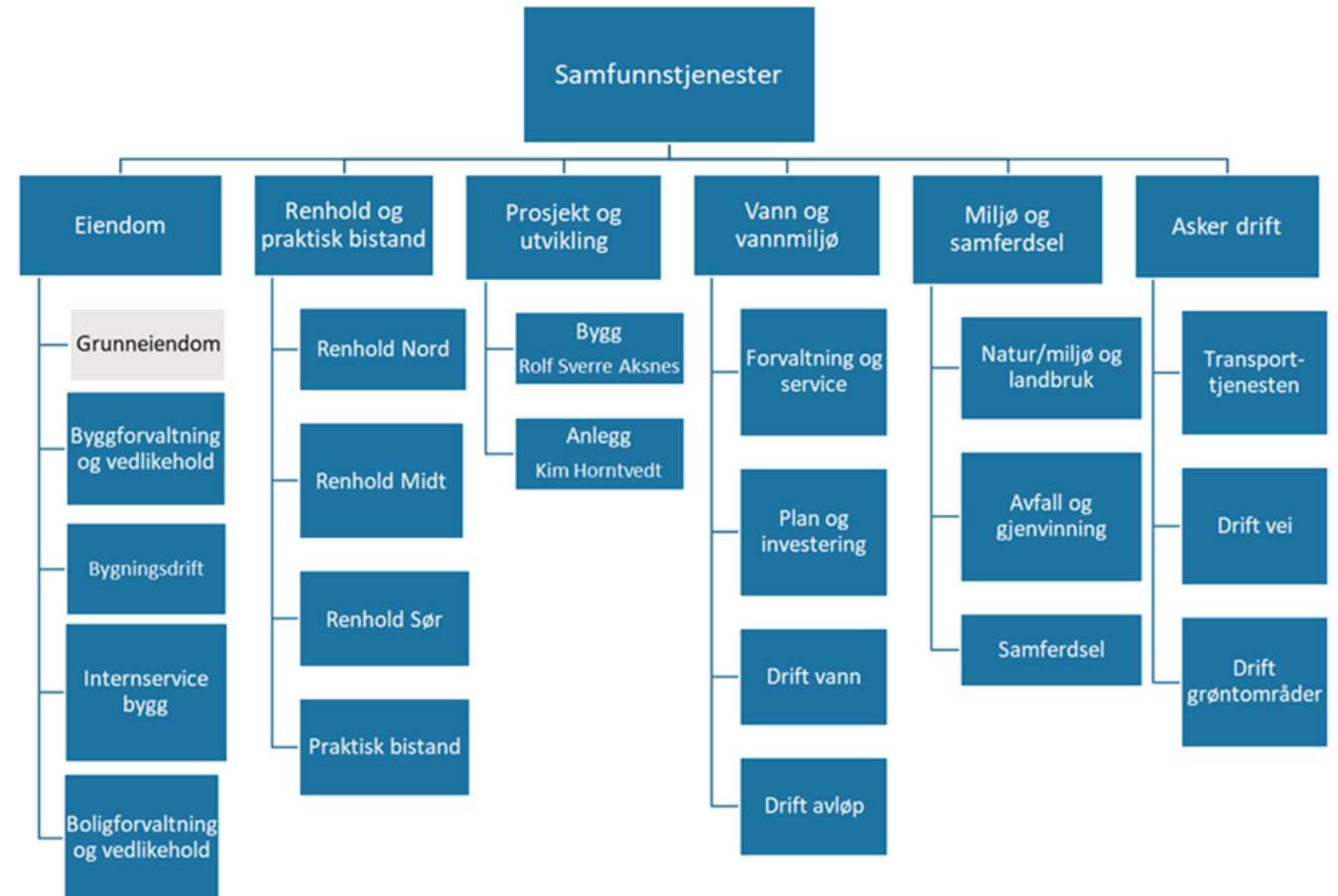
Grunnlag for organisering av tjenestene i Asker

1. Demokratisk styring og kontroll
2. Samfunnsutvikling /beredskap
3. Helhetlig tjenesteproduksjon og samhandling
4. Økonomi og resursoptimalisering
5. Kvalitet på øvrig tjenesteproduksjon
6. Kompetanse, innovasjon, digitalisering og miljø
7. Ansattes rettigheter
8. Transaksjonskostnader
9. Styring-, risiko-, og kostnadskontroll

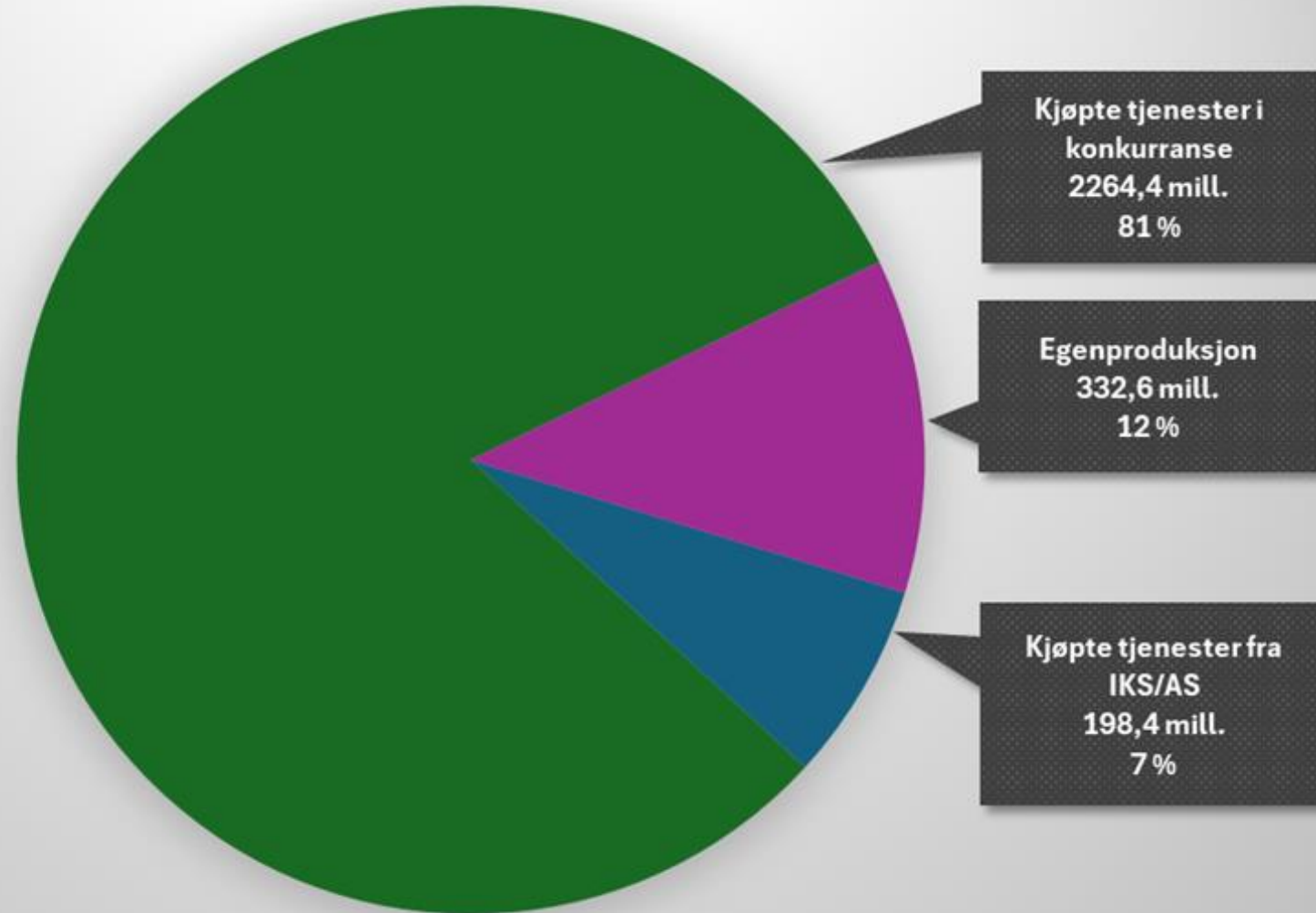

Organisasjonen har ulike roller

- Forvaltning/eierrolle (lovanvendelse og forvaltning av verdier)
- Bestillerfunksjon (anskaffelse og kontraktsoppfølging)
- Tjenesteproduksjon (egenproduksjon eller kjøpte tjenester)

Tjenesteproduksjon i samfunnstjenester

Økonomisk omfang for Samfunnstjenester

Samlet sett kan man si at:

- Samfunnstjenesters andel av kommunens driftsbudsjett er ca. **10 %**
- Alle tjenesteleveranser innenfor Samfunnstjenester er benchmarket med andre kommuner for å **vurdere (rett) standard og kvalitet** på tjenestene, blant annet. KOSTRA og ASSS.
- Samfunnstjenesters samlede **tjenesteproduksjon (94,5 %) og myndighetsutøvelse (ca. 5,5 %)** er på ca. 3 milliarder kroner.
- Tjenesteproduksjonen bestilles i hovedsak i **markedet (88 %)**, mens kun **12 %** produseres i **egenregi**.
- Tilnærmet all **tjenesteproduksjon er konkurranseeksponert**, enten dette skjer i kommunal eller privat regi.

Benchmarking - styringsdata

- KOSTRA
- ASSS
- Bedre vann
- Avfall Norge
- NKF – Eiendom
- NKF – Samferdsel
- Egne regnskapstall
- mm

Programområde felles Samfunnstjenester inkl brann og redning

	Brann og redning
Antall egne årsverk (Asker og Bærum)	200
Sum brutto budsjett (totalt/Asker rammeoverføring)	278,4/92,8 mill. kr

	Asker 2022	Asker 2023	Bærum	Drammen	Lillestrøm	ASSS uten Oslo	Kostragruppe 12
Prioritet							
Brutto driftsutgifter til funksjon 338 og 339 pr. innbygger, konsern (1000 kr) *)	1 026	1 160	1 019	1 010	1 203		1 153

Programområde Miljø og samferdsel

	Natur, miljø og landbruk	Renovasjon	Samferdsel	Asker drift	
				Drift vei/grønt	Transport-tjenesten
Antall egne årsverk	18	46	21	37	15,7
Forvaltningsoppgaver, kontraktsoppfølging (myndighetsutøvelse)	17 mill. kr	26 mill. kr	20 mill. kr	0	0
Kjøpte tjenester i egen organisasjon	13,5 mill. kr	0	28 mill. kr	0	0
Kjøpte tjenester fra IKS/AS	0	0	0	0	0
Kjøpte tjenester i konkurranse	37,5 mill. kr	93 mill. kr	34 mill. kr	0	0
Egenregiproduksjon (lønn/materialer)	5 mill. kr	60 mill. kr	7 mill. kr	45,9 mill. kr	18,3 mill. kr
Samlet tjenesteproduksjon, forvaltningsoppgaver, kontraktsoppfølging og myndighetsutøvelse	73 mill. kr	179 mill. kr	89 mill. kr	45,9 mill. kr	18,3 mill. kr

Programområde Miljø og samferdsel - Samferdsel

Indikator	Asker			Snitt ASSS	Høyest ASSS	Lavest ASSS
	2021	2022	2023	2023	2023	2023
SFS Kommunale veier i km per 10 000 innbyggere	41	40	40	30	54	16
SFS Antall km tilrettelagt for syklende som kommunen har ansvaret for per 10 000 innbyggere	13	13	13	6	13	3
SFS Brutto driftsutgifter eksklusiv avskrivninger samferdsel per km (kroner)	194 509	241 708	253 957	404 631	832 326	130 232
SFS Kostnader til gatebelysning per lyspunkt, kommunale veier	147	465	585	1 004	1 619	374
SFS Drenering/overvann, kroner per meter vei	-	11	9	13	24	4
SFS Trafikksikkerhet inkludert skilting og veimerking, kroner per meter vei	-	27	23	43	93	2
SFS Veidekker, kroner per meter vei	-	9	10	52	118	10
SFS Renhold, kroner per meter vei	-	17	12	33	72	3
SFS Vinterdrift, kroner per meter vei	-	116	115	138	271	29
SFS Investeringer til veidekker (asfalt) per meter vei (kroner)	-	-	-	59	142	1
SFS Brutto investeringsutgifter til kommunale veier og gater per innbygger (kroner) (snitt 4 år)*	1 753	2 096	2 242	1 449	4 264	377

Programområde Miljø og samferdsel - Renovasjon

Tabell 3. Nøkkeltall vann, avløp og renovasjon renovasjon

Last ned tabell for Excel

Indikator	Asker			Høyest ASSS	Lavest ASSS
	2021	2022	2023	2023	2023
VAR Gebyrgrunnlag per årsinnbygger (renovasjon)	1 313	1 334	1 588	2 103	968
VAR Årsgebyr ekskl. mva for standard bolig på 120 m ² (kroner) (renovasjon)*	3 746	3 878	4 056	5 345	2 126
VAR Mengde husholdningsavfall (kg per innbygger)*	437,7	389,9	390,8	437,5	268,6
VAR Andel levert til materialgjenvinning (prosent av total avfallsmengde)*	49,20	47,90	48,50	55,80	24,10

Prestasjon	Resultatområde
Svært god	miljøstandard
God	kundetilfredshet
God	tjenestestandard
God	prisnivå
For svak?	driftseffektivitet
God	arb.miljø/HMS

*Kundemålingen ble utført i 2024

Programområde Vann og avløp

	Vann og avløp
Antall egne årsverk	83
Forvaltningsoppgaver (myndighetsutøvelse)	40,8 mill. kr
Kjøpte tjenester i egen organisasjon	4,4 mill. kr
Kjøpte tjenester fra IKS/AS	105,6 mill. kr
Kjøpte tjenester i konkurranse	33,4 mill. kr
Egenregiproduksjon (lønn/materialer)	80,6 mill. kr
Samlet tjenesteproduksjon, forvaltningsoppgaver, kontraktsoppfølging og myndighetsutøvelse	268,8 mill. kr

Asker Resultatutvikling vannforsyning

2024-06-28 15:31:58

KOMMUNENS VANNFORSYNINGSTJENESTE	Enhet	2019	2020	2021	2022	2023
Antall personer tilknyttet vannforsyningen ¹⁾	Personer	60 296	86 707	89 039	89 021	90 321
Standard på tjenesten	Vektning i KI					
Hygienisk betryggende drikkevann ³⁾	40 %	God	God	God	God	God
Bruksmessig vannkvalitet ⁴⁾	15 %	God	God	God	God	God
Leveringsstabilitet ⁵⁾	15 %	God	Mangelfull	Mangelfull	Mangelfull	God
Alternativ forsyning ⁶⁾	10 %	God	Mangelfull	Mangelfull	Mangelfull	Mangelfull
Ledningsnettets funksjon ⁷⁾	20 %	God	Mangelfull	Mangelfull	Mangelfull	Mangelfull
Vektet kvalitetsindeks (KI) ⁹⁾	KI	4,0	3,1	3,1	3,1	3,4

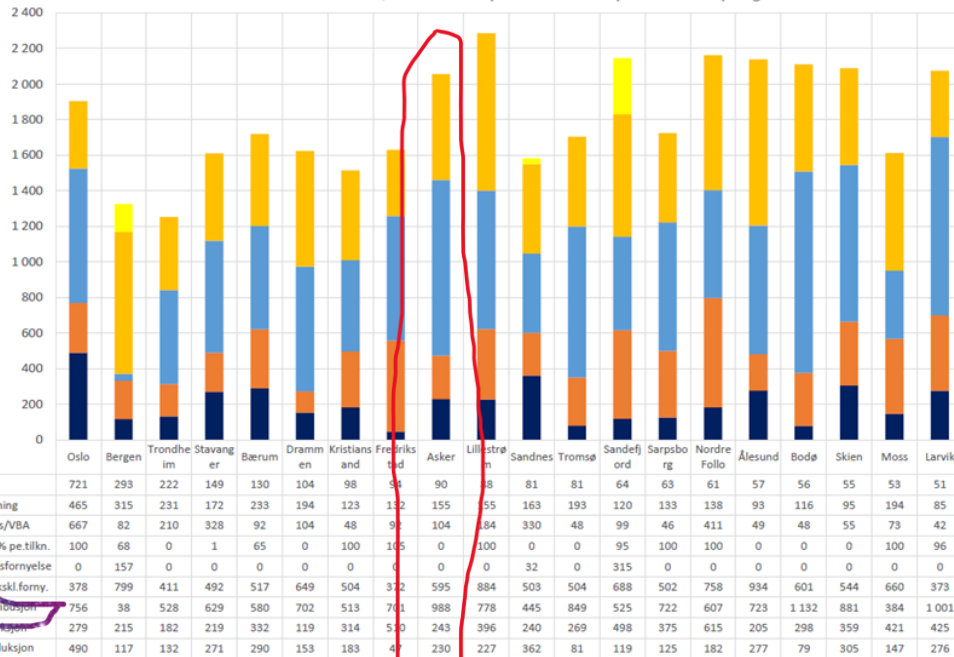
Asker Resultatutvikling avløp

2024-07-01 10:00:42

KOMMUNENS AVLØPSTJENESTE	Enhet	2019	2020	2021	2022	2023
Antall personer tilknyttet vannforsyningen ¹⁾	Personer	60 731	91 929	90 177	99 599	98 934
Standard på tjenesten	Vekt i KI					
Overholdelse gjeldende rensekraft ³⁾	40 %	Mangelfull	Dårlig	God	God	Mangelfull
Tilknytning til godkjent utslipp ⁴⁾	10 %	God	God	God	God	God
Kvalitet og bruk av slam ⁵⁾	10 %	God	God	God	God	Mangelfull
Overløpsutslipp fra avløpsnettet ⁶⁾	20 %	God	God	God	God	God
Ledningsnettets funksjon ⁷⁾	20 %	God	God	God	God	God
Vektet kvalitetsindeks (KI) ⁹⁾	KI	3,2	2,4	4,0	4,0	3,0

Programområde Vann og avløp

Selvkost vann 2023 - kr/pers.tilknyttet
for K1 kommunene, der > 50 000 personer er tilknyttet vannforsyningen.

Selvkost avløp 2023 - kr/pers. tilknyttet
for K1 kommunene, der > 50 000 personer er tilknyttet avløpsnettet

Programområde Eiendom

	Eiendomsdrift	Renhold og praktisk bistand	Prosjekt og utvikling
Antall egne årsverk	97	113	30
Forvaltningsoppgaver, kontraktsoppfølging (myndighetsutøvelse)	35 mill. kr	2 mill. kr	30 mill. kr
Kjøpte tjenester i egen organisasjon	0	0	0
Kjøpte tjenester fra IKS/AS	0	0	0
Kjøpte tjenester i konkurranse	406 mill. kr	50,5 mill. kr	1.600 mill. kr
Egenregiproduksjon (lønn/materialer)	50 mill. kr	75,8 mill. kr	0
Samlet tjenesteproduksjon, forvaltningsoppgaver, kontraktsoppfølging og myndighetsutøvelse	491 mill. kr	128,3 mill. kr	1630 mill. kr

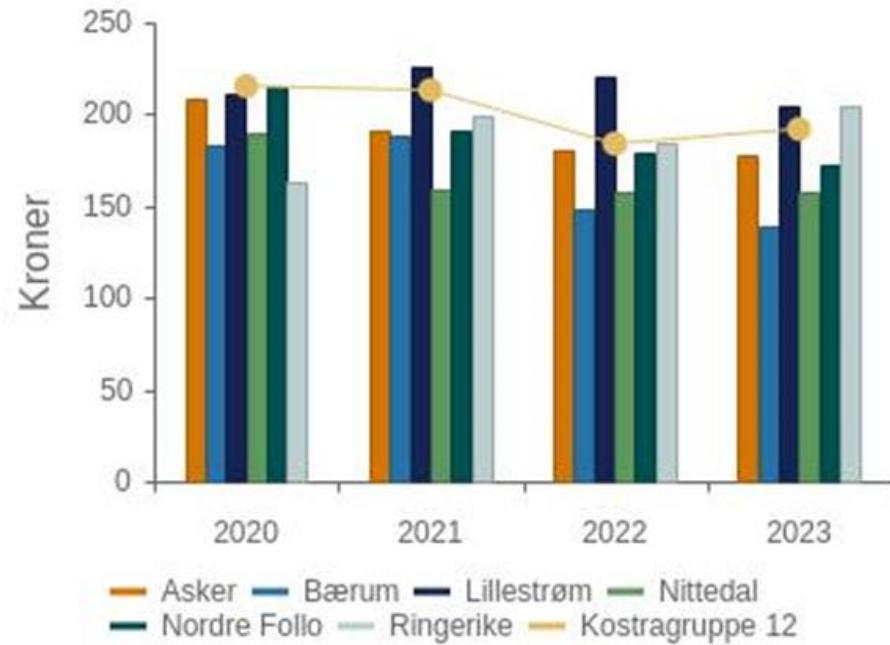
Programområde Eiendom

	Asker 2022	Asker 2023	Bærum	Drammen	Lillestrøm	Kostragruppe 12
Korrigerte brutto driftsutgifter totalt eiendomsforvaltning, kommune utgifter per kvadratmeter bygg Som består av:	1 769,9	1 792	1 833,0	1 464,2	1 703,6	1 649,3
Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunal forvaltning av eiendommer per kvadratmeter	154	112	143	117	98	117
Korrigerte brutto driftsutgifter totalt formålsbygg, kommune utgifter per kvadratmeter bygg Som består av:	1 616,6	1 681	1 689,8	1 346,8	1 605,4	1 532
Avskrivninger, Formålsbygg, kommune	618	702	635	423	559	568
Vedlikehold per kvadratmeter	138	139	150	182	175	140
Renholdsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter	169	167	153	162	193	175
Energikostnader per kvadratmeter	187	157	160	131	195	160
Resterende driftsutgifter per kvadratmeter	505	515	592	449	483	489

Programområde Eiendom - arealbruk

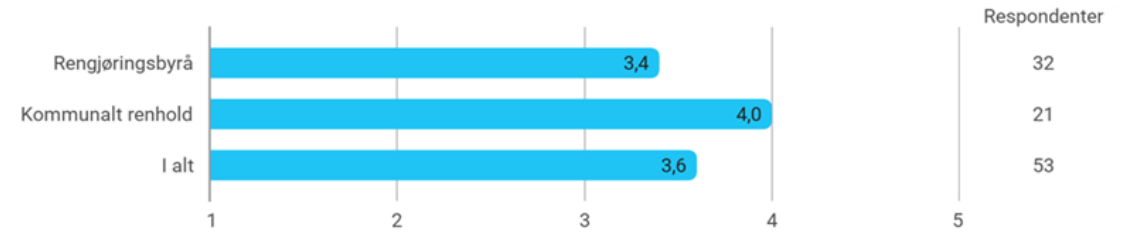
2023	130 Administrasjons-lokaler	221 Barnehage- lokaler og skyss	222 Skolelokaler	261 Institusjons- lokaler	381 Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg	386 Kommunale kulturbygg	FGK6 Formålsbygg, kommune	Kommunalt disponerte boliger	Andel kommunalt eide boliger
	BTA per innb.	BTA per barn i komm. barnehage	BTA per barn i komm. skole	BTA per beboer i kommunalt sykehjem	BTA per innb.	BTA per innb.	BTA per innb.	Antall per 1000 innbyggere	
Gjennomsnitt	0,32	14,65	18,67	120,09	0,56	0,33	4,38	17,92	78,42
3004 Fredrikstad	0,56	13,04	19,68	143,44	0,59	0,47	4,94	16	78
3005 Drammen	0,57	14,84	18,06	107,49	0,43	0,36	4,32	21	65
3024 Bærum	0,20	17,64	20,19	133,58	0,68	0,18	4,93	16	94
3025 Asker	0,24	12,11	20,24	124,64	0,85	0,27	4,72	15	80
3030 Lillestrøm	0,31	16,70	19,54	152,52	0,35	0,44	4,54	12	87
0301 Oslo	0,13	15,46	18,38	102,80	0,39	0,32	3,63	19	91
4204 Kristiansand	0,31	13,81	17,25	137,85	0,87	0,36	4,59	18	58
1103 Stavanger	0,50	16,21	17,44	96,83	0,70	0,38	4,72	24	79
1108 Sandnes	0,12	12,99	16,64	116,91	0,46	0,31	4,02	17	81
4601 Bergen	0,32	11,66	17,23	76,29	0,35	0,23	3,48	20	92
5001 Trondheim - Tråante	0,20	16,60	19,92	127,16	0,33	0,22	4,14	18	68
5401 Tromsø	0,41	14,79	19,52	121,62	0,76	0,41	4,55	19	68

Programområde Eiendom - renhold

Totalt sett er jeg godt fornøyd med renholdet i bygget

Skole

Barnehage

Programområde Eiendom – renhold - forklaringsvariabler

- Private renholdsfirmaene har i stor grad utført renholdet på **kveldstid** med **deltidsansatte**. Kommunale renholdere utfører renholdet på **dagtid** der kommunen tilstreber **heltidsansatte**. For at kommunen skal kunne ivareta **påseplikten** vil det i framtiden bli lagt til grunn at renholdet gjennomføres på dagtid.
- Mange av de kommunalt ansatte har **fagbrev** som kvalifiserer for et høyere lønnsnivå, mot de private som i svært liten grad har fagutdanning.
- **Pensjonskostnadene** for kommunalt ansatte er betydelig høyere enn for de private.
- I områder sør i kommunen er det **vanskelig å få private aktører** til å utføre renholdstjenester på grunn av lang reisevei til og mellom objektene.
- **Utvikling og innovasjon** (bruk av roboter og sensorer) av tjenesten er viktig. Dette for både å effektivisere tjenesten og å bedre arbeidsmiljøet, og derved bedre rekrutteringen til bransjen. Få renholdsfirmaer er villige til å ta slik utviklingsrisiko.
- **Beredskap** – ref pandemiperioden

Oppsummering

- Standard og omfang på tjenestene kan benchmarkes med andre kommuner og justeres
- Grad av urbanitet slår hardt ut ved sammenlikning med andre store kommuner
- Vi trenger et velfungerende marked for å levere gode tjenester (påvirkning, tilgjengelig arbeidskraft, sårbarhet)
- Vi må ha bestillerkompetanse som bidrar til utvikling av markedet
- De fleste tjenestene kjøpes i det private markedet, og da i konkurranse (88 %)
- Det som gjøres i egenregiproduksjon er konkurranseeksponert/prissamenliknet
- Kontrakter med eksterne er ikke like fleksible for endringer og effektiviseringer
- Egenregi gir tilgjengelighet og fleksibilitet ved beredskapshendelser (pandemi, ras/flom mm)
- Ulike rammebetingelser for tjenesteproduksjon (heltidskultur, sosiale kostnader, utdanningsnivå, lønn, innovasjon)

Asker
kommune

Asker
kommune

Overgang til LED belysning - Asker kommune

Kommunalt eide bygg og Idrettsanlegg

Utvalg for samfunnstjenester 31.10.2024

RoHS DIREKTIVET – UTFASING AV LYSTOFFRØR

- Vedtatt i 2002- Begrensning på tungmetaller og miljøgifter i elektriske produkter.
- Skulle tre i kraft for lyskilder i 2011.
- Midlertidig unntak for lysstoffrør- mangler gode erstatninger.
- I 2022 – Gode erstatninger.
- 2023 – forbud - kompaktlysrør og lysrør
- 10 millioner operative lysstoffarmaturer i Norge

ARMATUR OG LYSKILDE

FOTO: elheat.no

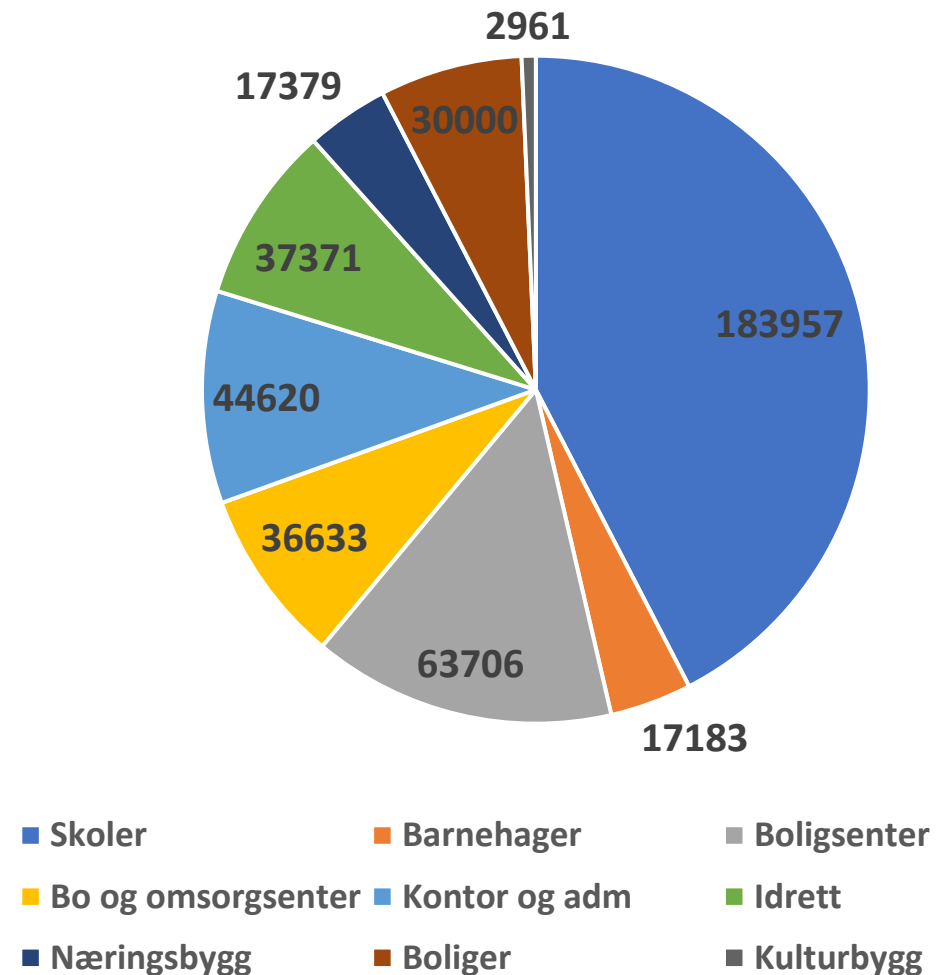
FOTO: maske.no

662 881 M2 EIDE BYGG MED UTEOMRÅDER OG IDRETTS ANLEGG.

Andel som må oppgraderes:

- 430.000 m2 bygg med utearealer
- 11 Fotballbaner
- Vardåsen skisenter
- Lysløype på Solli
- Fridrettsanlegg på Føyka og Gjellum

ANTALL M2 UTEN LED BELYSNING

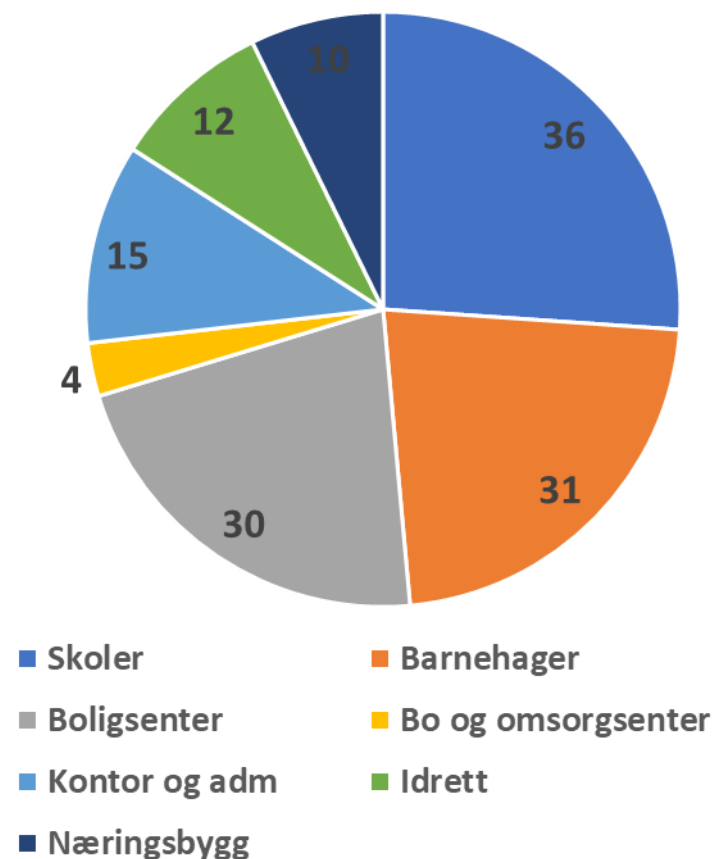

Asker
kommune

BEHOV PER BYGNINGS KATEGORI

- 36 Skoler
- 31 Barnehager
- 30 Bolig-senter
- 4 Bo og omsorgssenter
- 15 Administrasjonsbygg
- 12 Idrettsbygg
- 10 Nærings bygg
- 6 Historiske bygninger
- 600 Kommunale boliger

ANTALL LOKASJONER UTEN 100% LED

ALTERNATIVER

- **ALTERNATIV 0**
 - DET BLIR MØRKT
- **ALTERNATIV 1**
 - LED LYSKILDER
- **ALTERNATIV 2**
 - 1:1 USKIFTING
- **ALTERNATIV 3**
 - NYTT BELYSNINGSANLEGG

iStock
Credit: Madmaxer

MERVERDIER VED ALTERNATIV 2

- **50% Redusert energiforbruk til belysning**

7 300 000 kWh = 8 600 000 kr

- **Reduksjon på 13,7 t CO₂e**

- **Økt trivsel med riktig belysning**

FORSLAG TIL GJENNOMFØRING OG FINANSIERING

Finansiering	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Sum
1. tertial 2025	kr 35 000 000						kr 35 000 000
HP 2026-2029		kr 35 000 000	kr 35 000 000	kr 37 000 000	kr 37 000 000	kr 37 000 000	kr 181 000 000
Sum behov							kr 216 000 000

Asker
kommune

FREMDRIFT

- Q4 / 24 - Q1-Q2 / 25 Kartlegging på bygg nivå
- Q1 2025 Oppstart gjennomføringsfase
- Konkurransen utsettes som mini konkurranser i pakker
- Bred brukerinvolvering

Asker
kommune

TAKK FOR OPPMERKSOMHETEN

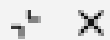

Asker
kommune

Rordammen og Bøbekken

Asker 31.10.24

Watershed Info

Location 10.49560, 59.78029

Upstream area 7.19 km²

Depression storage 28,581.30 m³

Runoff 1,410,027.92 m³

> Soil type

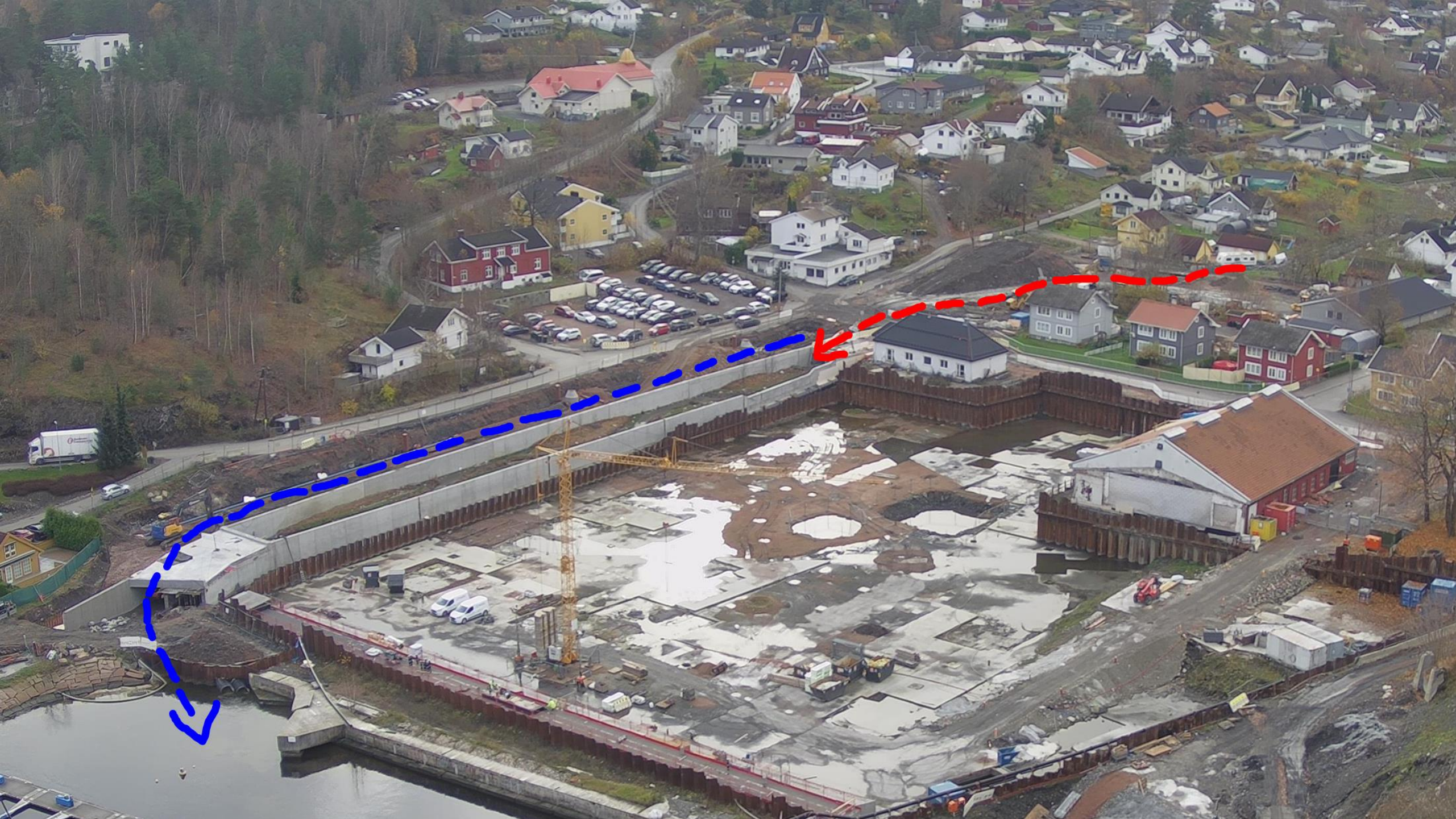
> Land cover

- <https://storymaps.arcgis.com/stories/8fbb603de8b043efbdf3d314844c8df2>

Dagens situasjon

Tilstand

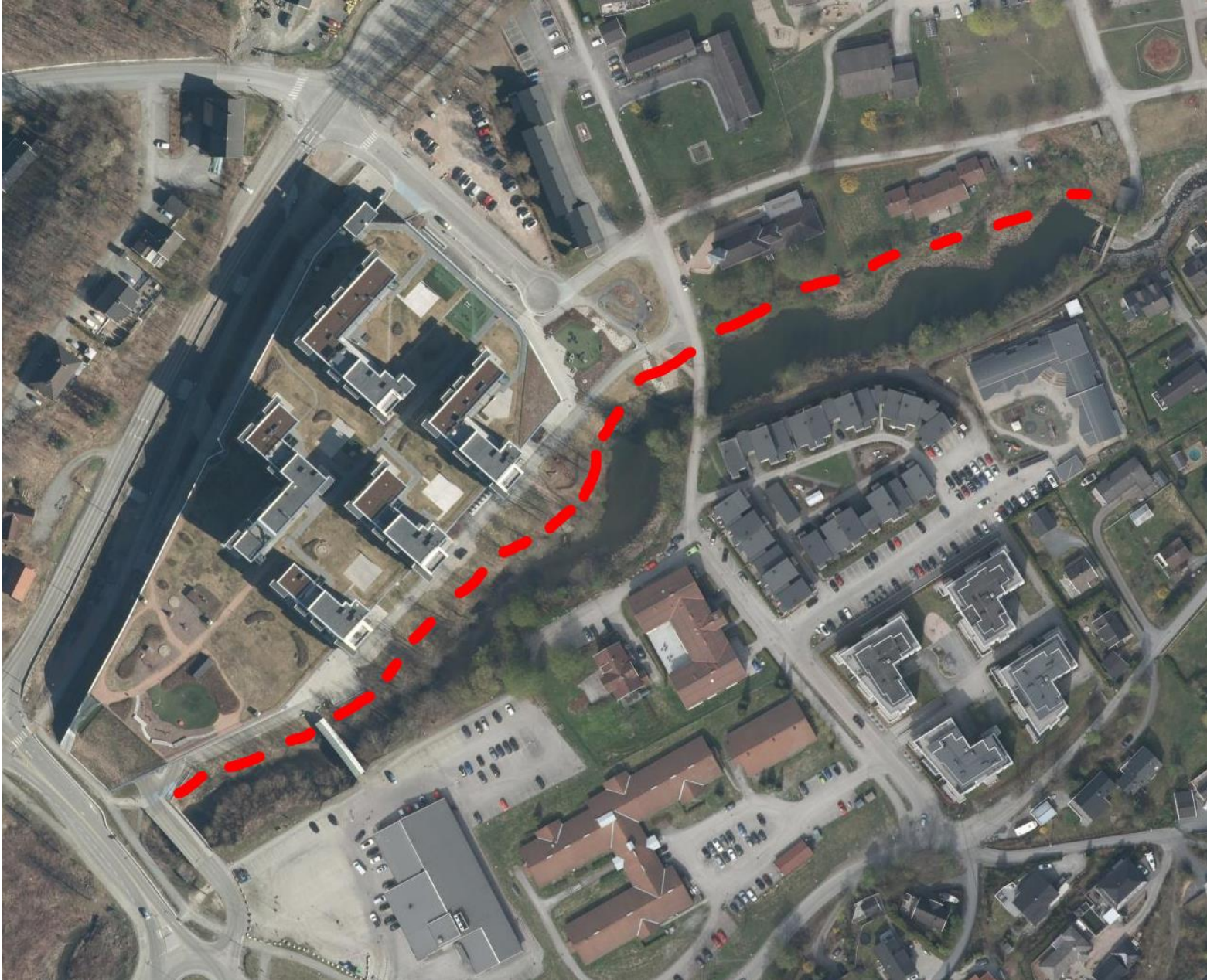
Eksisterende fisketrapp

Alternativ 1

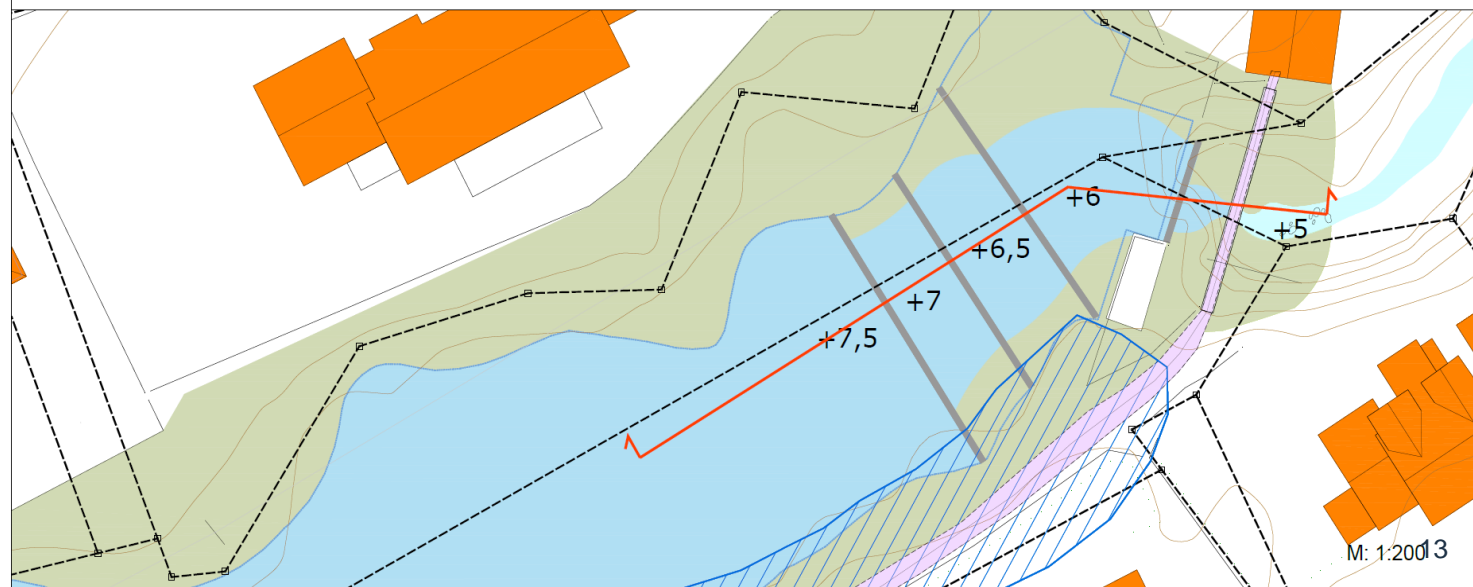
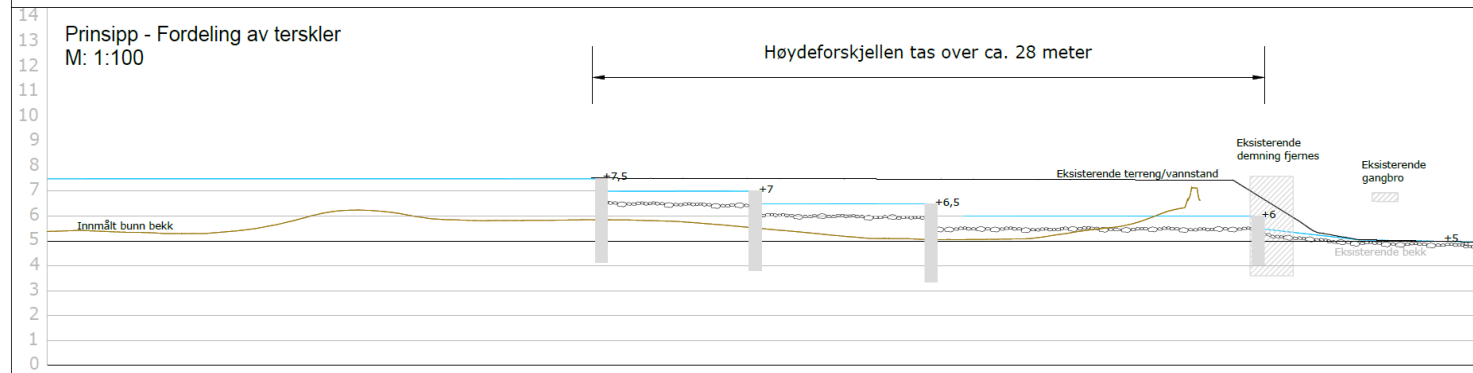
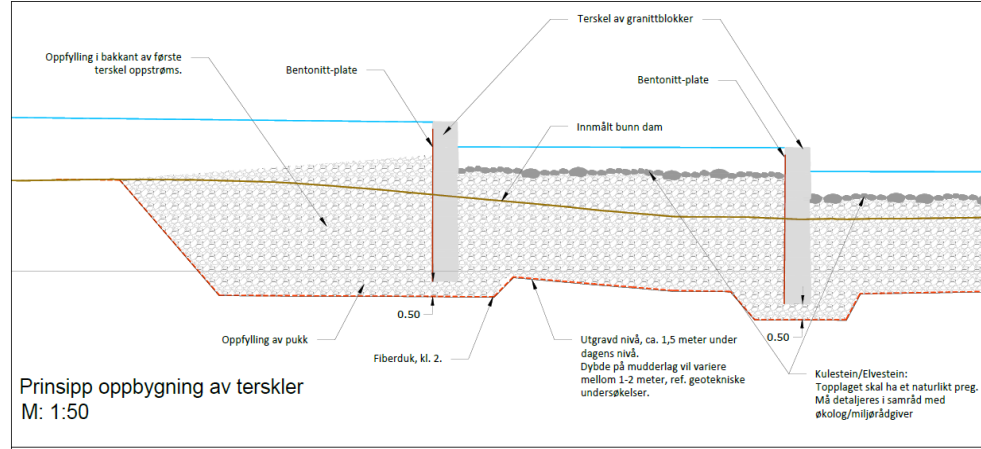
Alternativ 2

Alternativ 3

Prinsippskisse nedtrapping

Konsekvensmatriser som viser en konsekvensvurdering av de ulike alternativene.

Tema	Alternativ 1	Alternativ 2	Alternativ 3
Økonomisk analyse	Investering 19 mill.kr Drift kr 350 000 per år	Investering > 50 mill.kr Drift kr 0 pr år	Investering 23 mill.kr Drift kr 0 pr år
	Årskostnad: 1,7 mill.kr.	Årskostnad: 2,4 mill.kr.	Årskostnad: 1,1 mill.kr.
Damsikkerhet/teknisk analyse – fare for fremtidige strengere krav	2	1	1
Fare for dambrudd	2	1	1
Nedstrøms flomforhold	1	1	1
Geoteknisk risiko	1	3	2
Miljø	2	2	2
Akvatisk miljø	2	1	1
Terrestrisk miljø	1	3	2
Sosialt - samfunn	2	1	1
Kulturminner/kulturmiljø	1	2	1
Landskap	2	1	1
Juridisk og regulatorisk	1	2	1

Asker
kommune

Takk for meg

Marius Gulbrandsen
Asker kommune
Vann og vannmiljø

Asker
kommune

Vann og vannmiljø Status i arbeidet med Høymyrdammen

Utvalg for samfunnstjenester 31.10.2024

Avdelingsleder Per Øystein Funderud

Asker
kommune

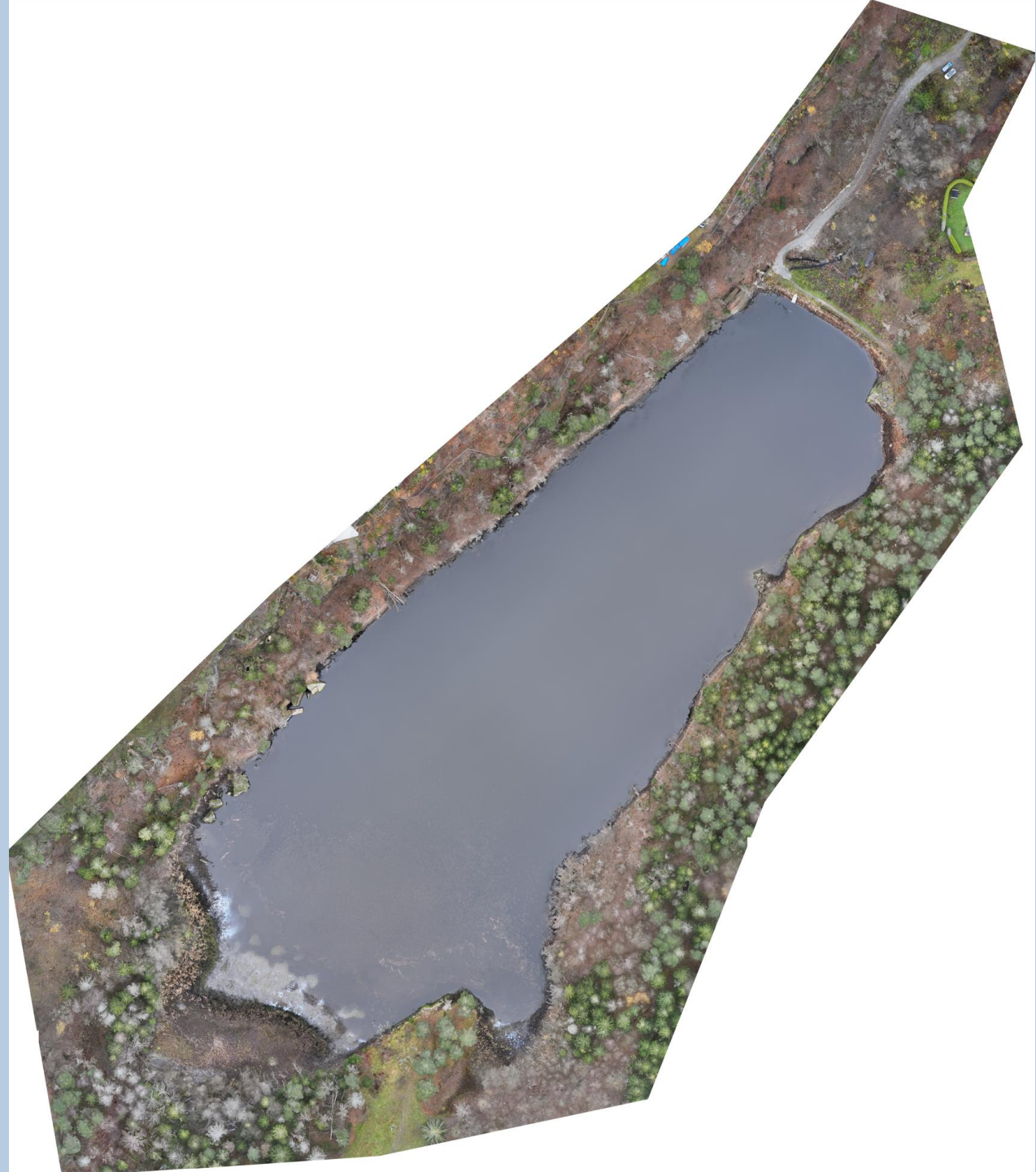
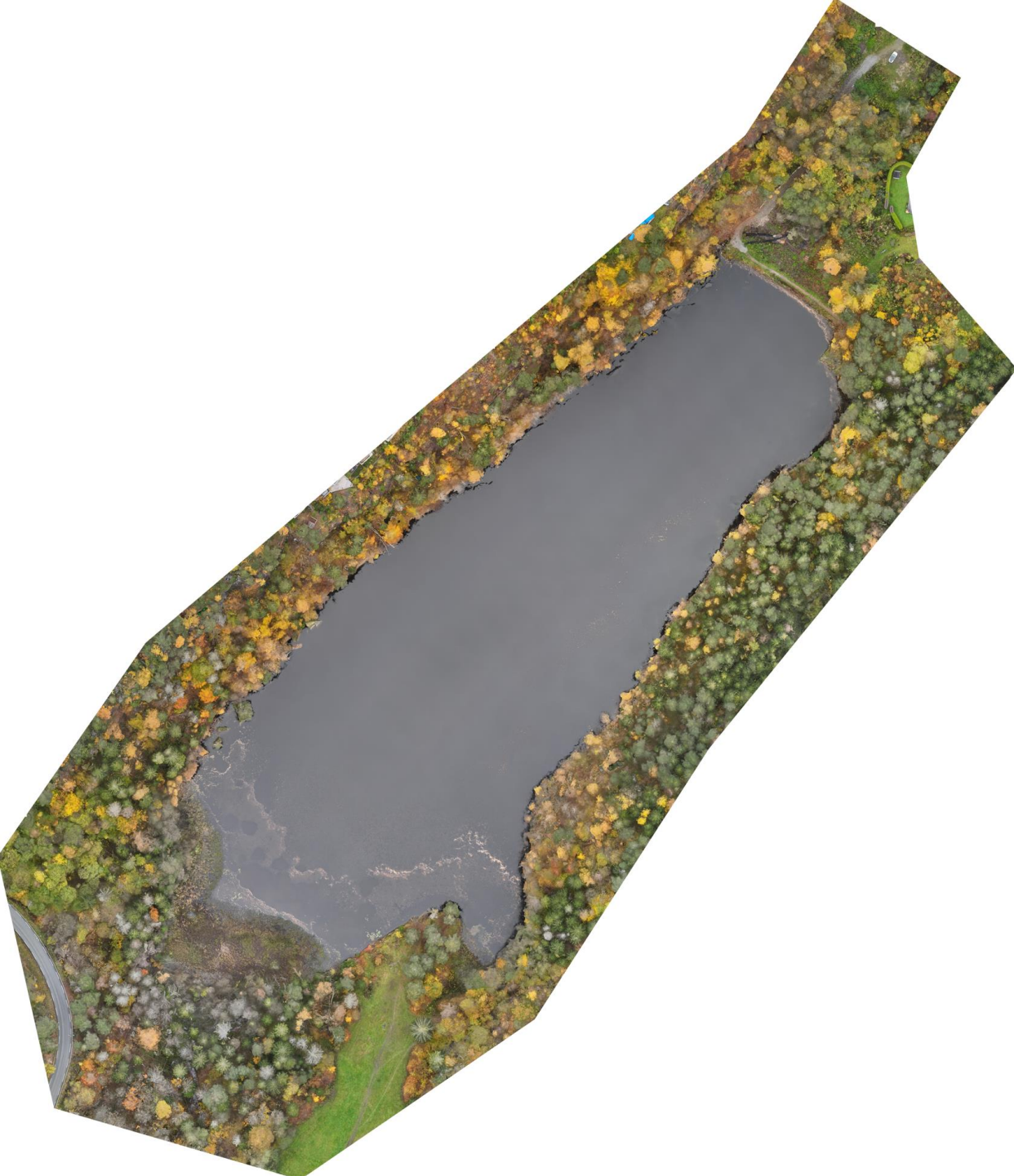
Fra saksfremmlegget:

«Alternativ 2 – Redusert vannivå

Dette alternativet vurderes å være svært likt alternativ 1 og utgjør en variasjon til alternativ 1.....»

Tema	Alternativ 1	Alternativ 2	Alternativ 3
Økonomisk analyse	kr 17 215 660 + Driftskostnader for dam ca. kr 350 000 pr år	kr 16 342 000 + Driftskostnader for dam ca. kr 350 000 pr år	kr 45 403 360
Damsikkerhet/teknisk analyse	Risiko knyttet til tettekjerne. Fare for fremtidig strengere krav i damsikkerhetsforskriften	Fare for fremtidig strengere krav i damsikkerhetsforskriften	1
Fare for dambrudd	2	2	1
Nedstrøms flomforhold	1	1	3
Geoteknisk risiko	1	1	1
Miljøgeologi	1	1	3
Akvatisk miljø	1	2	3
Terrestrisk miljø	1	2	3
Fugl	1	1	2
Sosialt -samfunn	1	2	2
Kulturminner/kulturmiljø	1	1	2
Landskap	1	2	2
Juridiske og regulatoriske	1	1	2

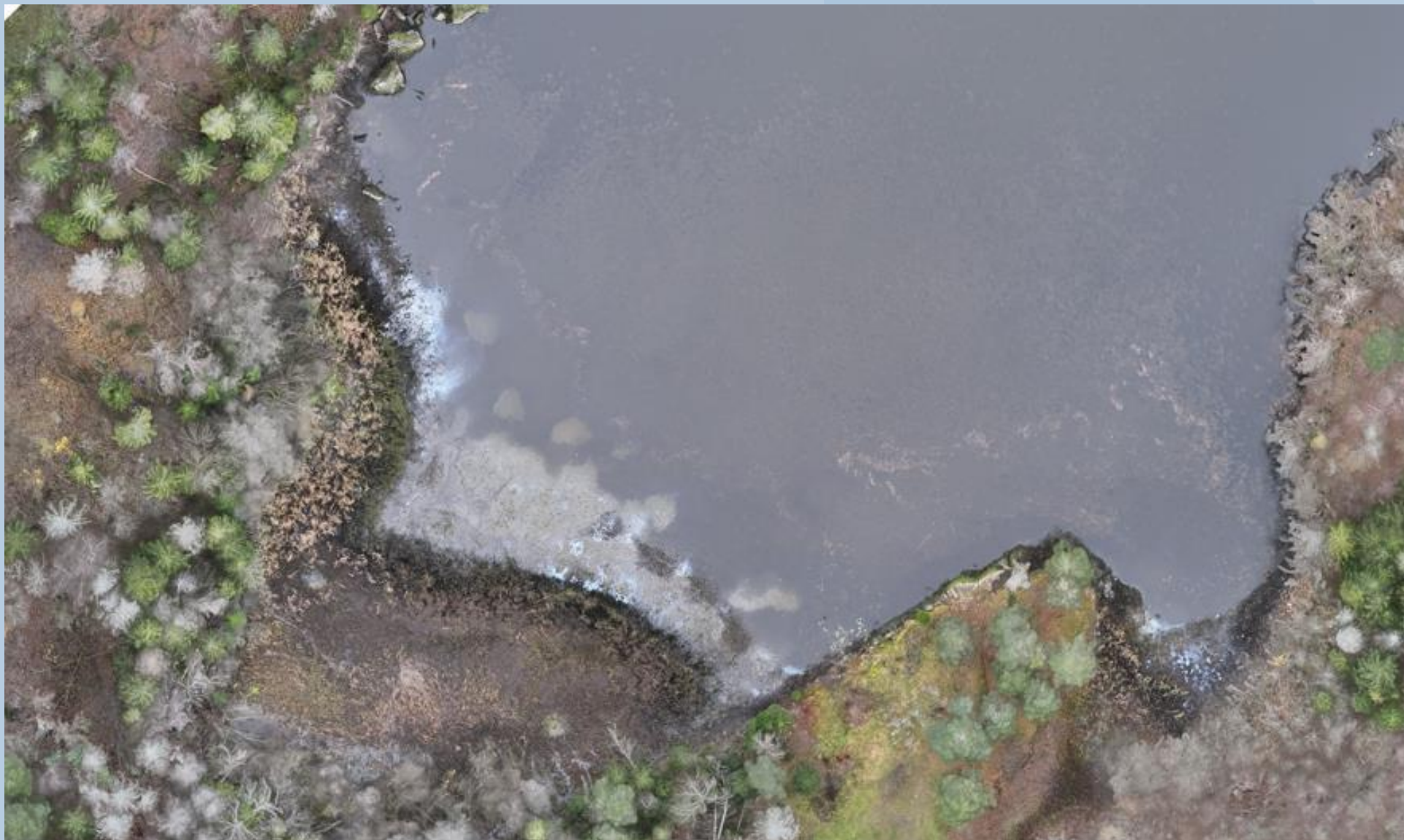

Asker
kommune

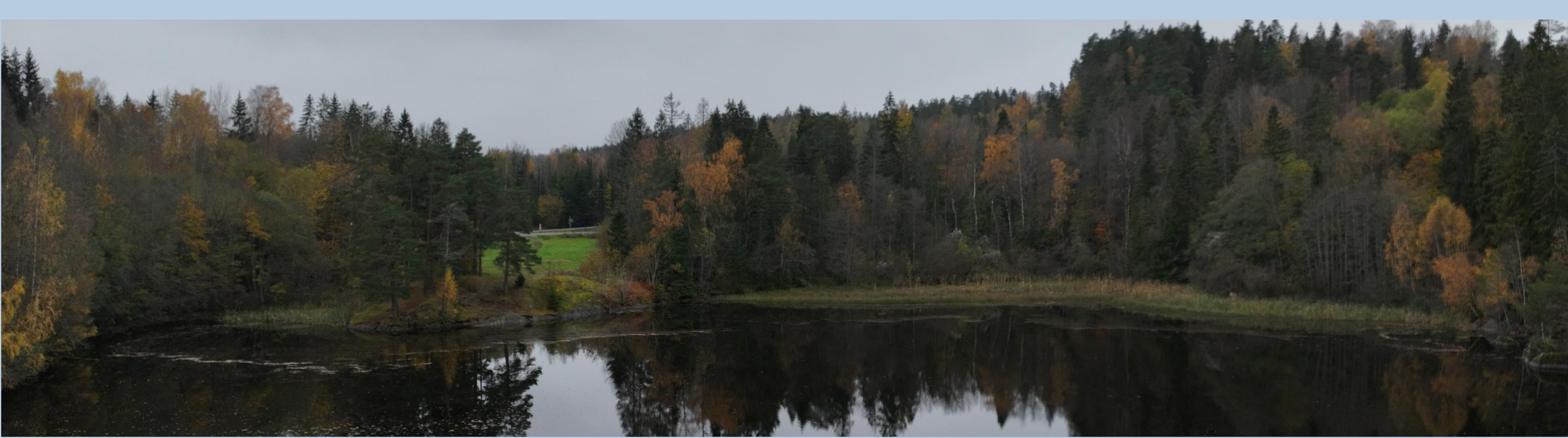

Asker
kommune

Asker
kommune

Tiltak Verkensvannet

Demningen i Verkensvannet skal rehabiliteres. I påvente av rehabiliteringen er vannstanden i Verkensvannet på Dikemark senket. Tiltaket skal sørge for å ivareta nødvendig sikkerhet og følger opp varsel om pålegg fra Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE).

↳ Hva skal vi gjøre?

↳ Hva er gjort

↳ Senkning av vannstanden

↳ Konsekvenser av vannsenkningen

↳ Rehabilitering av demningen

↳ Ansvarlig for tiltaket

↳ Kontakt Eiendoms- og byfornyelsesetaten

Fakta om Verkensvannet

- Oslo kommune er en av de store grunneiere på Dikemark og eier bl.a. damkonstruksjonen i utløpet av Verkensvannet.
- Det er behov for omfattende tiltak på demningen og i påvente av rehabiliteringen er det gjennomført nødvendige umiddelbare tiltak.
- Verkensvannet ligger på Dikemark i Asker kommune og inngår i Dikemarkvannene som er en fellesbetegnelse på innsjøene Verkensvannet, Nordvannet, Svinesjøen og Ulvenvannet.

[Tiltak Verkensvannet - Eiendoms- og byfornyelsesetaten - Oslo kommune](#)

Hva skal vi gjøre?

Demningskonstruksjonen i Verkensvannet oppfyller ikke dagens forskriftskrav til stabilitet og flomavledning. Det må derfor gjøres omfattende tiltak på demningen. I påvente av rehabiliteringen var det behov for umiddelbare tiltak for å kunne ivareta sikkerheten rundt og nedenfor demningen.

Oslo kommune ved Eiendoms- og byfornyelsesetaten (EBY) har etter varsel om pålegg fra Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) derfor senket vannstanden i Verkensvannet. Vannstanden er senket til anbefalt nivå for å sikre at dammen opprettholder tilstrekkelig sikkerhet.

Asker
kommune

Hva er gjort

Etter at strakstiltaket var utført, har EBY jobbet med å forberede selve rehabiliteringen av demningen. Miljøkartlegging, vurdering av kulturminneverdier og prosjektering av tiltak er gjennomført og rammesøknad/byggesøknad for rehabilitering ble sendt inn til Asker kommune i mars 2024. Vi har innhentet og oversendt ytterligere informasjon som vi i sommer fikk melding om at vi måtte supplere søknaden med. Byggesøknaden er fortsatt under behandling i Asker kommune. I tillegg venter vi på offentligrettslige tillatelser fra Statsforvalteren, Akershus fylkeskommune og NVE.

Etter planen skulle vi sommeren 2024 utlyse oppdraget for å få entreprenør på plass til selve gjennomføringen. Dette arbeidet er noe forsinket da vi må ha alle offentligrettslige tillatelser på plass før vi kan utlyse oppdraget, engasjere entreprenør og starte opp rehabiliteringen.

NVE forutsetter i sitt varsel om pålegg at demningen skal være ferdig utbedret innen utgangen av 2024. Vi jobber for å få gjennomført rehabilitering av demningen så snart nødvendige tillatelser er på plass, og så raskt det lar seg gjøre med tanke på bl.a. årstid og natur – og kulturminneverdier. Slik det nå ser ut med forsinkelsene i fremdriften, er det ikke lenger realistisk at rehabiliteringen er ferdig innen denne fristen, og vi ser oss derfor nødt til å søke NVE om forlenget frist for ferdigstillelse.

Det regulerte vannivået opprettholdes på dagens nivå frem til rehabiliteringsarbeidene er slutført. Det er og vil bli gjennomført miljøbefaringer av Dikemarkvannene parallelt for å undersøke hvilke konsekvenser den nye vannstanden har på dyre- og planteliv rundt vannene.

Asker
kommune

Asker
kommune

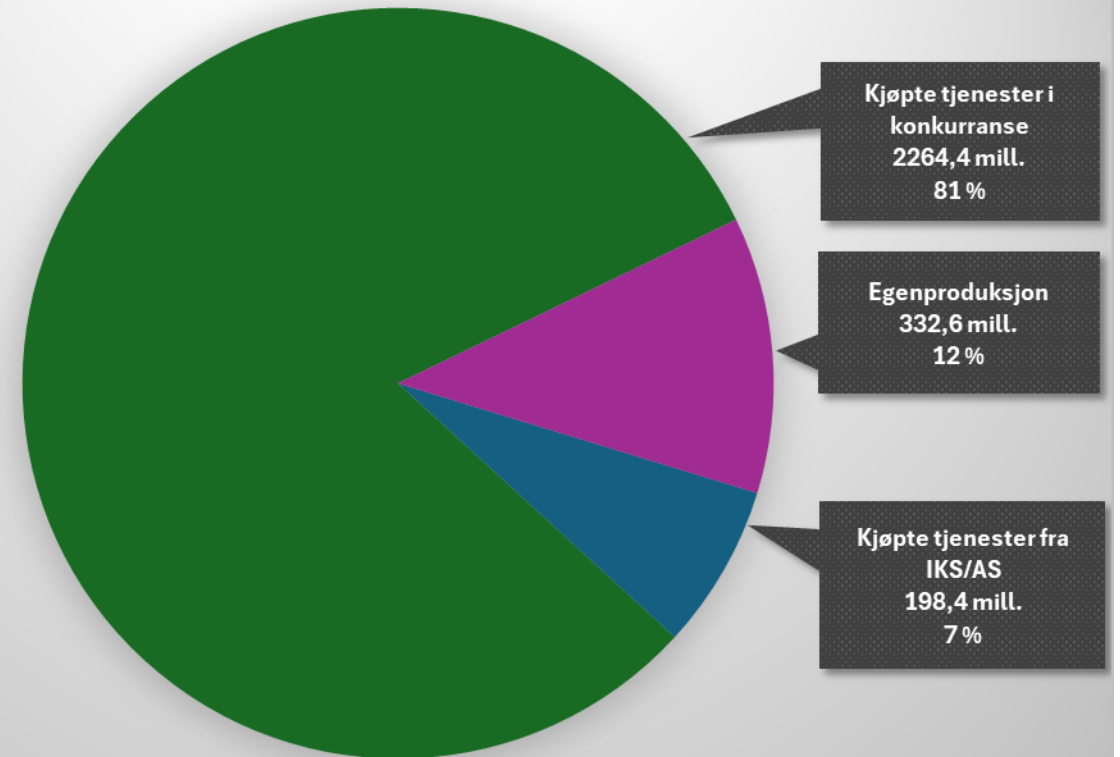
Samfunnstjenester - tilleggssinnstillingen

Ragnar Sand Fuglum

Kunnskapsgrunnlag – tilnærming/handlingsrom

- Alle tjenester benchmarkes – ref også sak om verbalvedtak 11
- Det meste er konkurranseutsatt privat tjenestekjøp (81 %)
- Standard/tjenester – justere kontrakter
- Begrenset påvirkning på antall stillinger – mest på anskaffelser/marked

Tjenesteproduksjon i samfunnstjenester

Temaplan for vann og vannmiljø
2022-2033

31.05.2023

Kunnskapsgrunnlag

Temaplan Samferdsel og mobilitet

Forfatter: Tore Løvland og Asker kommune

Asker
kommune

Temaplan naturmangfold

2023-2035

Høringsutkast

Handling mot
klimaendringene
2021 - 2033

Temaplan eiendom - Rom for livet

2023 - 2035

Høringsutkast

Temaplanene våre – effektivisering, omfang og standard

Asker
kommune

TEMAPLAN
NÆRING

2020 - 2032

HØRINGSFORSLAG
Formannskapet 15. desember 2020

Eiendom - areal per bruker

2023	130 Administrasjons-lokaler	221 Barnehage- lokaler og skyss	222 Skolelokaler	261 Institusjons- lokaler	381 Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg	386 Kommunale kulturbygg	FGK6 Formålsbygg, kommune	Kommunalt disponerte boliger	Andel kommunalt eide boliger
	BTA per innb	BTA per barn i komm. barnehage	BTA per barn i komm skole	BTA per beboer i kommunalt sykehjem	BTA per innb.	BTA per innb.	BTA per innb.	Antall per 1000 innbyggere	
Gjennomsnitt	0,32	14,65	18,67	120,09	0,56	0,33	4,38	17,92	78,42
3004 Fredrikstad	0,56	13,04	19,68	143,44	0,59	0,47	4,94	16	78
3005 Drammen	0,57	14,84	18,06	107,49	0,43	0,36	4,32	21	65
3024 Bærum	0,20	17,64	20,19	133,58	0,68	0,18	4,93	16	94
3025 Asker	0,24	12,11	20,24	124,64	0,85	0,27	4,72	15	80
3030 Lillestrøm	0,31	16,70	19,54	152,52	0,35	0,44	4,54	12	87
0301 Oslo	0,13	15,46	18,38	102,80	0,39	0,32	3,63	19	91
4204 Kristiansand	0,31	13,81	17,25	137,85	0,87	0,36	4,59	18	58
1103 Stavanger	0,50	16,21	17,44	96,83	0,70	0,38	4,72	24	79
1108 Sandnes	0,12	12,99	16,64	116,91	0,46	0,31	4,02	17	81
4601 Bergen	0,32	11,66	17,23	76,29	0,35	0,23	3,48	20	92
5001 Trondheim - Tråante	0,20	16,60	19,92	127,16	0,33	0,22	4,14	18	68
5401 Tromsø	0,41	14,79	19,52	121,62	0,76	0,41	4,55	19	68

Eiendom - årlige merkostnader

2023	Antall innbyggere 01.07.23 (SSB)	Areal på formålsbygg per innbygger BTA (KOSTRA)	BTA - gj.snitt	Mer/mindre BTA per innbygger enn gj.snitt	Mer/mindre BTA enn gj.snitt	Korrigerte brutto driftsutgifter (KOSTRA) i kr per kvm BTA	Årlig mer-/mindrekostnad i kr til drift på grunn av mer areal enn gj.snitt	CO2 utslipp bygging - før drift. 400 kg per kvm	CO2 utslipp fra byggeprosjektene på grunn av mer/mindre areal enn gj.snitt i tonn	Energibruk per BTA eid areal (kr) (KOSTRA)	Årlig mer-/mindreforbruk av mer areal enn gj.snitt	Kr per kvm investering 50 000 kr per kvm BTA	Mer/mindre investert enn gj.snitt i mrd. kr
	B	C	D	E=C-D	F=B*E	G	H=F*G	I	J=F*I/1000	K	L=F*K	M	N=F*M/1mrd
4601 Bergen	289 330	3,48	4,38	-0,90	(260 397)	2071,5	(539 412 386)	400	(104 159)	137	(35 674 389)	50000	(13,02)
0301 Oslo	709 037	3,63	4,38	-0,75	(531 778)	2539	(1 350 077 352)	400	(212 711)	143	(76 044 218)	50000	(26,59)
1108 Sandnes	82 548	4,02	4,38	-0,36	(29 717)	1678,1	(49 868 568)	400	(11 887)	137	(4 071 267)	50000	(1,49)
5001 Trondheim - Tråante	212 660	4,14	4,38	-0,24	(51 038)	1411,9	(72 061 117)	400	(20 415)	117	(5 971 493)	50000	(2,55)
3005 Drammen	103 291	4,32	4,38	-0,06	(6 197)	1464,2	(9 074 321)	400	(2 479)	128	(793 275)	50000	(0,31)
3030 Lillestrøm	91 515	4,54	4,38	0,16	14 642	1703,6	24 944 793	400	5 857	144	2 108 506	50000	0,73
5401 Tromsø	77 992	4,55	4,38	0,17	13 259	1665,8	22 086 243	400	5 303	196	2 598 693	50000	0,66
4204 Kristiansand	115 569	4,59	4,38	0,21	24 269	1388	33 686 052	400	9 708	100	2 426 949	50000	1,21
1103 Stavanger	146 011	4,72	4,38	0,34	49 644	1655,3	82 175 283	400	19 857	123	6 106 180	50000	2,48
3025 Asker	97 784	4,72	4,38	0,34	33 247	1792,2	59 584 485	400	13 299	128	4 255 560	50000	1,66
3024 Bærum	129 874	4,93	4,38	0,55	71 431	1833	130 932 473	400	28 572	141	10 071 729	50000	3,57
3004 Fredrikstad	84 444	4,94	4,38	0,56	47 289	1272,5	60 174 794	400	18 915	132	6 242 100	50000	2,36
SUM ASSS	2 140 055				- 625 348		- 1 606 909 620		- 250 139		- 88 744 925		- 31

Teknisk infrastruktur

Asker

Resultatutvikling vannforsyning

2024-06-28 15:31:58

KOMMUNENS VANNFORSYNINGSTJENESTE	Enhet	2019	2020	2021	2022	2023
Antall personer tilknyttet vannforsyningen ¹⁾	Personer	60 296	86 707	89 039	89 021	90 321
Standard på tjenesten	Vekting i KI					
Hygienisk betryggende drikkevann ³⁾	40 %	God	God	God	God	God
Bruksmessig vannkvalitet ⁴⁾	15 %	God	God	God	God	God
Leveringsstabilitet ⁵⁾	15 %	God	Mangelfull	Mangelfull	Mangelfull	God
Alternativ forsyning ⁶⁾	10 %	God	Mangelfull	Mangelfull	Mangelfull	Mangelfull
Ledningsnettets funksjon ⁷⁾	20 %	God	Mangelfull	Mangelfull	Mangelfull	Mangelfull
Vektet kvalitetsindeks (KI) ⁹⁾	KI	4,0	3,1	3,1	3,1	3,4

Asker

Resultatutvikling avløp

2024-07-01 10:00:42

KOMMUNENS AVLØPSTJENESTE	Enhet	2019	2020	2021	2022	2023
Antall personer tilknyttet vannforsyningen ¹⁾	Personer	60 731	91 929	90 177	99 599	98 934
Standard på tjenesten	Vekt i KI					
Overholdelse gjeldende rensekrav ³⁾	40 %	Mangelfull	Dårlig	God	God	Mangelfull
Tilknytning til godkjent utslipp ⁴⁾	10 %	God	God	God	God	God
Kvalitet og bruk av slam ⁵⁾	10 %	God	God	God	God	Mangelfull
Overløpsutslipp fra avløpsnett ⁶⁾	20 %	God	God	God	God	God
Ledningsnettets funksjon ⁷⁾	20 %	God	God	God	God	God
Vektet kvalitetsindeks (KI) ⁹⁾	KI	3,2	2,4	4,0	4,0	3,0

Hvordan har vi prioritert?

- «Vi vet hvor vi skal – hva må vi gjøre for å komme dit?»
 "Asker skal sammen skape et nærere, mer aktivt og bærekraftig samfunn med respekt, raushet og nysgjerrighet".
- Kommuneplanens mål og temaplanene ligger fast
- For oss: særlig mht natur og klima

Prioritering:

- Tiltakene skal ikke bringe oss i feil retning
- Likevel er flere av tiltakene ad-hoc-aktige og til dels foreløpige for å komme i økonomisk balanse, f.eks. kutt i vedlikehold
- Videre omstilling skal bringe oss i balanse med målene

Medvirkningsprosesser

- Omstillingsforslagene kommer i stor grad fra virksomhetene/tjenestene
- Noen av forslagene er også «toppinitiert»

- Bearbeiding og konsekvensvurdering er utført gjennom dialog med/i:
 - Virksomhetsledere
 - Virksomhetsmøter
 - Avdelingsmøter
 - Medbestemmelsesmøter/dialogmøter
 - Direkte berørte ansatte
 - Berørte brukere/leietakere (i mindre grad)

Asker
kommune

Redusert satsing på sirkulærøkonomi – avvikle Omigjen

Beskrivelse

- Omigjen åpnet i 2022 som et pilotprosjekt.
- Foreslår å avvikle Omigjen – reversere politisk vedtak om videreføring og flytting.
- Er i dialog med privat aktør som har vist interesse for å overta virksomheten.

Risiko, konsekvenser og forsvarlighet

- Kommunen mister møteplass for kjøp, salg og reparasjon av brukte varer.
- Finnes flere andre kommunale, private og ideelle alternativer.
- Drift av ombrukskjøpesenter er ingen kjerneoppgave for kommunen.
- Avvikling er nødvendig og forsvarlig.

<i>Beløp i 1000 kr.</i>	2025	2026	2027	2028
Redusert satsing på sirkulærøkonomi – avvikle Omigjen	2 000	2 000	2 000	2 000

Asker
kommune

Redusert innsats innen klima og miljø

Beskrivelse

- Har i dag en årlig driftsramme på 5,8 mill. kroner til klima- og miljøtiltak.
- Brukes til tiltak rettet mot innbyggere og egen organisasjon.
- Foreslår å redusere rammen med 1 mill. kroner årlig.
- Krever strammere prioritering av gjenværende midler.

Risiko, konsekvenser og forsvarlighet

- Reduserte midler kan medføre noe redusert omfang og fremdrift i klima- og naturarbeidet.
- Har fortsatt betydelige gjenværende midler.
- Vurderer tiltaket som forsvarlig.

<i>Beløp i 1000 kr.</i>	2025	2026	2027	2028
Redusert innsats innen klima og miljø	1 000	1 000	1 000	1 000

Asker
kommune

Formålsbygg og boliger – økt arealeffektivitet

Beskrivelse

- Asker benytter vesentlig mer areal per ansatt, innbygger og bruker enn andre kommuner.
- Foreslår å redusere arealbruken gjennom økt salg av eiendom og tilpasning av lokalene til en lavere arealnorm.
- En innsparing på 17 mill. kroner tilsvarer et salg på i størrelsesorden 15 500 m².
- Noe usikkerhet knyttet til når innsparingen kan tas ut.
- Jf. egen sak om salg av eiendom.

Risiko, konsekvenser og forsvarlighet

- Ansatte og brukere må tilpasse seg en lavere arealbruk.
- Er i tråd med føringer i temaplan for eiendom.
- Medfører redusert klimafotavtrykk og mer økonomisk bærekraftig drift.
- Vurderes som forsvarlig.
- Tilrettelegges for prosesser med ansatte, tillitsvalgte og brukere.

<i>Beløp i 1000 kr.</i>	2025	2026	2027	2028
Formålsbygg og boliger – økt arealeffektivitet	7 000	17 000	17 000	17 000

Asker
kommune

Kontorarbeidsplasser – økt arealeffektivitet

Beskrivelse

- Kommunen har ca. 1250 ansatte i Asker sentrum fordelt på 15 ulike lokasjoner. Gjennomsnittlig areal per ansatt er 38,6 m².
- Gjennomføring av strategisk plan for kontorarbeidsplasser skal sikre økt arealeffektivitet og lavere arealnorm.
- Leieavtaler vil avvikles etter hvert som de utgår.

Risiko, konsekvenser og forsvarlighet

- Ansatte må tilpasse seg en lavere arealbruk.
- Er i tråd med føringer i temaplan for eiendom.
- Medfører redusert klimafotavtrykk og mer økonomisk bærekraftig drift.
- Vurderes som forsvarlig.
- Tilrettelegges for prosesser med ansatte og tillitsvalgte.

<i>Beløp i 1000 kr.</i>	2025	2026	2027	2028
Kontorarbeidsplasser – økt arealeffektivitet	8 000	12 000	20 000	40 000

Asker
kommune

**Redusere
verdibevarende
vedlikehold**

Beskrivelse

- Redusere vedlikeholdsbudsjettet fra 106 mill. kroner i 2024 til 56 mill. kroner årlig i perioden 2025-2028.
- Deretter opptrapping til forsvarlig nivå.
- Stram prioritering av gjenværende vedlikeholdsmidler.
- Prioritere helse, sikkerhet og brannsikkerhet.

Risiko, konsekvenser og forsvarlighet

- Forskyvning av vedlikeholdsbehovet.
- Mulig økte driftskostnader og følgeskader.
- Vurderes som forsvarlig i en fireårsperiode.

<i>Beløp i 1000 kr.</i>	2025	2026	2027	2028
Redusere verdibevarende vedlikehold	56 000	56 000	56 000	56 000

Asker
kommune

Redusert ramme til Asker og Bærum brann og redning (ABBR)

Beskrivelse

- Omstilling av driften i ABBR tilsvarende omfanget av omstilling i de to eierkommunene.
- Redusert rammeoverføring på 6,5 mill. kroner tilsvarer en reduksjon på 7 prosent.
- Se også egen sak til formannskapet om utredning av et regionalt brann- og redningsvesen (sammenslåing med Oslo brann- og redningsetat).

Risiko, konsekvenser og forsvarlighet

- Brann- og redningstjenesten vil fortsatt utføres på en forsvarlig måte.
- ABBR vil utarbeide konkrete omstillingstiltak og vurdere konsekvenser.

<i>Beløp i 1000 kr.</i>	2025	2026	2027	2028
Redusert ramme til Asker og Bærum brann og redning (ABBR)	6 500	6 500	6 500	6 500

Asker
kommune

**Redusere renter og
avdrag – økt salg
eiendom**

Beskrivelse

- Sikre arealeffektivitet gjennom økt salg av eiendom i årene fremover, jf. egen sak høsten 2024.
- Økt salg av eiendom innebærer at kommunen kan øke egenfinansieringen av nye investeringer.
- Dette gir reduserte renter og avdrag.

Risiko, konsekvenser og forsvarlighet

- Effekten uteblir hvis det blir forsinkelse i planlagte salg av eiendom.
- Kommunen må da øke låneopptaket, og renter og avdrag blir ikke redusert som planlagt.

<i>Beløp i 1000 kr.</i>	2025	2026	2027	2028
Redusere renter og avdrag - økt salg av eiendom	2 000	4 000	6 000	8 500

Møteinnkalling

Utvalg	Dato	Sted
Utvalg for samfunnstjenester	31.10.2024 kl. 17:00	Asker rådhus

Merknad

Eventuelt forfall må meldes snarest på e-post:

politisk.sekretariat@asker.kommune.no.

Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed fra møtesekretær.

Tematime

- Status arbeidet med Høymyrdammen.
- Benchmarkingsrapporten «Bedre vann».
- Kommunedirektørens forslag til handlingsprogram 2025 - 2028 for Asker kommune – tilleggsinnstilling.

Sakskart

Saker til behandling

35/24	24/16962-1	Godkjenning av protokoll utvalg for samfunnstjenester 26.september 2024
36/24	24/16182-1	Svar på verbalvedtak - Bruk av konkurranseutsetting og samarbeid med eksterne som virkemidler i omstillings- og effektiviseringsprosesser
37/24	24/12966-1	Mulighetsstudie Rordammen - valg av alternativ for utbedring.
38/24	24/15104-1	Overgang til LED-belysning i kommunalt eide bygg og idrettsanlegg
39/24	24/13392-2	Høringsinnspill - høring av forslag om hjemmel til kommunale klimakrav til byggeplasser eller bygge- og anleggsplasser
40/24	24/03440-11	212/203 - Søknad om konsesjon for erverv av fast eiendom
41/24	21/21935-6	Felles retningslinjer for bruk av kommunale friområder- Evaluering

Referatsaker

Asker, 21.10.2024
Lars Kristian Wear
Leder i utvalg for samfunnstjenester

Møteprotokoll

Utvalg for samfunnstjenester

Dato	Tid	Sted
31.10.2024	17:00 – 20:15	Asker rådhus

Møtet ble ledet av Lars Kristian Wear.

Til stede:

Funksjon	Navn	Møtte for
Leder	Lars Kristian Wear (H)	
Nestleder	Espen Hansen Aspås (FrP)	
Utvalgsmedlem	Kåre Johnny Møllerhagen (H)	
Utvalgsmedlem	Cathrine Jensen (H)	
Utvalgsmedlem	Kari Sofie Bjørnsen (H)	
Utvalgsmedlem	Aud Jorunn Vullum (H)	
Utvalgsmedlem	Gunn-Torill Homme Mathisen (V)	
Utvalgsmedlem	Jakob Wahl (A)	
Utvalgsmedlem	Sara Louise Skjælaaen Vatn (MDG)	
Utvalgsmedlem	Inger Johanne Aaby (Sp)	
Varamedlem	Karen Vatne Bekkåsen (INP)	Odd Flock (INP)

Forfall:

Utvalgsmedlem Odd Flock (INP)

Til stede fra administrasjonen:

Direktør	Ragnar Sand Fuglum
Protokollfører	Johan Kvarving Vik

Møtet ble satt med 11 medlemmer til stede.

Det var ingen merknader til innkallingen eller habilitet.

Saksliste

Side

Saker til behandling

35/24	24/16962-1	Godkjenning av protokoll utvalg for samfunnstjenester 26.september 2024	3
36/24	24/16182-1	Svar på verbalvedtak - Bruk av konkurranseutsetting og samarbeid med eksterne som virkemidler i omstillings- og effektiviseringsprosesser	3
37/24	24/12966-1	Mulighetsstudie Rordammen - valg av alternativ for utbedring.	5
38/24	24/15104-1	Overgang til LED-belysning i kommunalt eide bygg og idrettsanlegg	6
39/24	24/13392-2	Høringsinnspill - høring av forslag om hjemmel til kommunale klimakrav til byggeplasser eller bygge- og anleggsplasser	6
40/24	24/03440-11	212/203 - Søknad om konsesjon for erverv av fast eiendom	7
41/24	21/21935-6	Felles retningslinjer for bruk av kommunale friområder- Evaluering	9

Referatsaker

Saker til behandling

35/24 Godkjenning av protokoll utvalg for samfunnstjenester 26.september 2024

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for samfunnstjenester	31.10.2024	35/24

Leders forslag til vedtak:

1. Protokollen fra møtet i utvalg for samfunnstjenester 26.09.2024 godkjennes slik den foreligger.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Protokollen fra møtet i utvalg for samfunnstjenester 26.09.2024 godkjennes slik den foreligger.

36/24 Svar på verbalvedtak - Bruk av konkurranseutsetting og samarbeid med eksterne som virkemidler i omstillings- og effektiviseringsprosesser

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for oppvekst	29.10.2024	48/24
2 Utvalg for velferd	29.10.2024	31/24
3 Utvalg for samfunnstjenester	31.10.2024	36/24
4 Utvalg for medborgerskap	31.10.2024	37/24
5 Formannskapet	05.11.2024	154/24
6 Kommunestyret	12.11.2024	

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Kommunedirektøren sin redegjørelse tas til orientering.

Behandling

Rådgiver Linde Vindenes og direktør Ragnar Sand Fuglum innledet til saken og svarte ut spørsmål.

Espen Hansen Aspås (FrP) fremmet følgende alternative forslag:

Saken sendes tilbake, og utvalget ber kommunedirektøren følge opp verbalforslaget videre og utrede i tråd med den politiske intensjonen. Saken bør belyse følgende på de aktuelle områdene:

a) Drift av badene

- Alternative driftsformer og ulike konsekvenser av disse skal belyses. Herunder om for eksempel kommunale aksjeselskap eller foretak kan gi gevinster. Deler av drift eller tiltak som kan tenkes konkurranseutsatt skal belyses.

b) Renovasjon

- Tilbud, omfang og pris på ulike tilbydere skal vurderes. Herunder også grep rundt fallende gjennvinningsgrad og hvilke konsekvenser brukerbetaling har hatt.

d) Tekniske tjenester

- Alternativ driftsform av tjenestene Asker drift leverer, og om det er områder som fortsatt kan utsettes for konkurranse. Alternativer for kjøretøypark skal også belyses.

e) Institusjoner/bofellesskap

- Vurdering av konkurranseutsetting og muligheten for private eller ideelle til å overta driften av kommunale aktuelle helse og omsorgsinstitusjoner. Herunder for eksempel driften av det nye sykehjemmet i Heggedal.

Saken om innbyggertorgene ansees kvittert ut gjennom kommunedirektørens tilleggsinnstilling til handlingsprogrammet for 2025.

Hansen Aspås (FrP) sitt forslag ble satt opp mot kommunedirektørens innstilling. Hansen Aspås sitt forslag fikk 1 stemme (FrP) og falt.

Vedtak

1. Kommunedirektøren sin redegjørelse tas til orientering.

37/24 Mulighetsstudie Rordammen - valg av alternativ for utbedring.

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for samfunnstjenester	31.10.2024	37/24

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Utbedring av Rordammen utføres i samsvar med anbefalt alternativ 3. Damanlegget erstattes av flere avtrappede terskler og dagens vannivå opprettholdes.
2. Prosjektet finansieres med handlingsprogrammets investeringsavsetning til Vassdragsanlegg (dammer)

Behandling

Ingeniør Marius Gulbrandsen innledet til saken og svarte ut spørsmål.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Utbedring av Rordammen utføres i samsvar med anbefalt alternativ 3. Damanlegget erstattes av flere avtrappede terskler og dagens vannivå opprettholdes.
2. Prosjektet finansieres med handlingsprogrammets investeringsavsetning til Vassdragsanlegg (dammer)

38/24 Overgang til LED-belysning i kommunalt eide bygg og idrettsanlegg

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for samfunnstjenester	31.10.2024	38/24
2 Formannskapet	05.11.2024	162/24

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Saken tas til orientering
2. Kommunedirektøren kommer tilbake til finansieringen av tiltaket ved kommende tertialrapport/handlingsprogram.

Behandling

Rådgiver Christian Goderstad innledet til saken og svarte ut spørsmål.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Saken tas til orientering
2. Kommunedirektøren kommer tilbake til finansieringen av tiltaket ved kommende tertialrapport/handlingsprogram.

39/24 Høringsinnspill - høring av forslag om hjemmel til kommunale klimakrav til byggeplasser eller bygge- og anleggsplasser

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for samfunnstjenester	31.10.2024	39/24

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Asker kommune gir høringsuttalelse i samsvar med vedlagte forslag.

Behandling

Rådgiver Bente Støa var til stede for å svare ut spørsmål.

Inger Johanne Aaby (Sp) fremmet følgende alternative forslag på vegne av Sp, INP og FrP:

Asker kommune gir høringsuttalelse i samsvar med følgende endringer:

1. Det bør utarbeides en nasjonal forskrift.

Asker kommune mener det bør utarbeides en nasjonal forskrift som gjelder alle kommuner. En nasjonal forskrift vil sikre forutsigbarhet for utbyggere når kommuner følger samme bestemmelser, det er også ineffektivt at hver kommune lager egne forskrifter. En nasjonal forskrift vil sikre ensartet håndheving. Nasjonal forskrift må inneholde bestemmelser som kommunene selv kan velge å innføre, ikke bestemmelser som kommunene må gjøre unntak fra.

3. Hjemmelen bør kun omfatte offentlige byggeplasser.

4. Hjemmelen bør omfatte byggeplasser.

Asker mener videre at konsekvensutredningen mangler en helhetlig vurdering av nytte og kostnad for ulike klimakrav til bygge- og anleggsprosjekter. Dette vurderes i hvert enkelt prosjekt i Asker, og ofte ser vi at klimagassreduksjonene ved bruk av utslippsfrie maskiner i byggeprosjekter har en høyere kostnad enn f.eks. tiltak for å redusere massetransport. Asker etterlyser derfor mer fleksibilitet for kommunene til å stille hensiktsmessige krav til bygge- og anleggsplassene.

Aaby (Sp) sitt alternative forslag ble satt opp mot innstillingen. Aaby sitt forslag fikk 3 stemmer (Sp, INP og FrP) og falt.

Vedtak

1. Asker kommune gir høringsuttalelse i samsvar med vedlagte forslag.

40/24 212/203 - Søknad om konsesjon for erverv av fast eiendom

Behandlet av

1 Utvalg for samfunnstjenester

Møtedato

31.10.2024

Saksnr.

40/24

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Med hjemmel i konsesjonsloven § 1 gis det ikke konsesjon til Andzrej Mariusz Adamczyk for eiendommen gnr. 212 bnr. 203 i Asker kommune.

Eiendommen må selges videre som tilleggsjord til noen som kan få konsesjon, eller som ikke trenger konsesjon. Salget må være gjennomført innen seks måneder fra vedtaksdato, jf. konsesjonsloven § 18..

Behandling

Avdelingsleder Erling Guderud var til stede for å svare ut spørsmål.

Lars Kristian Wear (H) fremmet følgende alternative forslag på vegne av FrP, H og V:

Saken sendes tilbake. Det utføres en fysisk vurdering av kvaliteten på jordet.

Det vurderes også mulighet for drenering .

Det vurderes om kravene til konsesjon kan settes noe lavere.

Wear (H) sitt alternative forslag ble satt opp mot innstillingen. Wears alternative forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Saken sendes tilbake. Det utføres en fysisk vurdering av kvaliteten på jordet.

Det vurderes også mulighet for drenering .

Det vurderes om kravene til konsesjon kan settes noe lavere.

41/24 Felles retningslinjer for bruk av kommunale friområder-Evaluering

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for samfunnstjenester	31.10.2024	41/24
2 Formannskapet	05.11.2024	161/24

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Vedtatte retningslinjer for utlån av kommunale friområder opprettholdes uten endringer.

Behandling

Avdelingsleder Erling Guderud var til stede for å svare ut spørsmål.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Vedtatte retningslinjer for utlån av kommunale friområder opprettholdes uten endringer.

Referatsaker

1.	Avdelingsleder Per Øystein Funderud presenterte status arbeidet med Høymyrdammen (<i>presentasjon</i>).
2.	Seksjonsleder Marte Helene Lie, avdelingsleder Per Øystein Funderud og rådgiver Liv Borgen presenterte Benchmarkingsrapporten Bedre vann (<i>presentasjon</i>).
3.	Direktør Ragnar Sand Fuglum presenterte forslag til handlingsprogram 2025 - 2028 for Asker kommune – tillegginnstilling (<i>presentasjon</i>).
4.	Avdelingsleder Per Øystein Funderud svarte ut spørsmål fra Inger Johann Aaby (Sp) om demningen ved Verksvannet på Dikemark.
5.	Direktør Ragnar Sand Fuglum orienterte om epost fra Asker Idrettsråd om innspill til to av sakene på sakskartet.
6.	Direktør Ragnar Sand Fuglum orienterte om delegerte vedtak i landbrukssaker 2024 (<i>notat</i>).
7.	Direktør Ragnar Sand Fuglum orienterte om innbyggerundersøkelse vedrørende klima og transport.

Saksframlegg

Arkivsak
24/16962-1

Saksbehandler
Johan Kvarving Vik

Behandles av
Utvalg for samfunnstjenester

Møtedato
31.10.2024

Godkjenning av protokoll utvalg for samfunnstjenester 26.september 2024

Leders forslag til vedtak:

1. Protokollen fra møtet i utvalg for samfunnstjenester 26.09.2024 godkjennes slik den foreligger.

1. Sammendrag og konklusjon

Utkast til protokoll fra møtet i utvalg for samfunnstjenester 26.september 2024 følger vedlagt.

Lars Kristian Wear
Leder i utvalg for samfunnstjenester

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Protokoll utvalg for samfunnstjenester 26.09.2024

Saksprotokoll

Arivsak
24/16962

Saksbehandler
Johan Kvarving Vik

Behandlet av
1 Utvalg for samfunnstjenester

Møtedato **Saksnr.**
31.10.2024 35/24

Godkjenning av protokoll utvalg for samfunnstjenester 26.september 2024

Utvalg for samfunnstjenester har behandlet saken i møte 31.10.2024 sak 35/24

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Protokollen fra møtet i utvalg for samfunnstjenester 26.09.2024 godkjennes slik den foreligger.

Saksframlegg

Arkivsak
24/16182-1

Saksbehandler
Linda Vindenes

Behandles av

Utvalg for oppvekst
Utvalg for velferd
Utvalg for samfunnstjenester
Utvalg for medborgerskap
Formannskapet
Kommunestyret

Møtedato

29.10.2024
29.10.2024
31.10.2024
31.10.2024
05.11.2024
12.11.2024

Svar på verbalvedtak - Bruk av konkurranseutsetting og samarbeid med eksterne som virkemidler i omstillings- og effektiviseringsprosesser

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Kommunedirektøren sin redegjørelse tas til orientering.

1. Sammendrag

Handlingsprogram 2024-27 ble vedtatt av kommunestyret 12. desember 2023, sak 77. Ved behandlingen av saken ble det vedtatt 13 verbalvedtak. Denne saken følger opp verbalvedtak nr. 11 «*Omstilling og effektivisering*».

I vedtaket bes kommunedirektøren redegjøre for bruk av virkemidlene konkurranseutsetting og samarbeid med eksterne, private og frivilligheten i forbindelse med kommunens omstillings- og effektiviseringsarbeid. Vedtaket peker på fem konkrete tjenester som ønskes særlig belyst:

- a) Drift av badene
- b) Renovasjon
- c) Innbyggertorgene
- d) Tekniske tjenester
- e) Institusjoner/bofelleskap

Denne saken gir en redegjørelse for status for bruk av virkemidlene med særlig fokus på de fem tjenestene som er fremhevet i verbalvedtaket.

Kommunedirektørens anbefaling

Nye og innovative verktøy for tjenesteutvikling og samarbeidsformer utforskes kontinuerlig. Tjenesteutvikling og -effektivisering vil ha stort fokus i tiden fremover med sikte på å løse samfunnsflokene og kommunens økonomiske situasjon.

Kommunedirektøren legger ikke frem forslag om konkurranseutsetting av nye tjenester i denne saken. Slike grep vil kreve nærmere utredninger både med hensyn til organisatoriske, juridiske og økonomiske konsekvenser. Tjenester som er kontraktsstyrte, omfattes ikke av innsparings- og effektiviseringstiltak. Eventuelle fremtidige utredninger om anbudskonkurranse bør følgelig vurderes i nær sammenheng med det øvrige omstillings- og effektiviseringsarbeidet.

2. Saksopplysninger

2.1 Sentrale begreper

Konkurranseutsetting av offentlige tjenester innebærer at et offentlig organ legger drift av tjenester ut på anbud slik at private leverandører kan konkurrere om å tilby tjenestene. Til forskjell fra privatisering, vil kommunen fortsatt være ansvarlig for innholdet i og finansieringen av konkurranseutsatte tjenester.

Benchmarking og/eller målestokkonkurranse er metoder for å sammenligne tjenester mot «beste praksis» i bransjen eller mot sammenlignbare leverandører. Sammenligning kan skje eksternt mellom ulike kommuner eller mellom kommune og privat aktører. To enheter i samme organisasjon kan også sammenlignes, for eksempel nøkkeltall fra driften av to sykehjem.

Uavhengig av metode, må det utarbeides standardiserte parametere som grunnlag for å vurdere effektiviseringspotensialer og kvalitet i tjenestene. Asker kommune er en del av ASSS-nettverket (Aggregerte styringsdata for samarbeidende storkommuner) som bidrar til læring og utvikling i partnerskap mellom kommunene og KS. Nettverket utvikler sammenlignbare styringsdata til bruk ved utvikling av tjenestetilbudet og utveksler erfaringer om «beste praksis» innenfor ulike tjenesteområder.

Fritt brukervalg innebærer at brukerne fritt kan velge mellom kommunal og privat tjenesteleverandør. De private leverandørene følges opp gjennom kontraktsstyring.

Konkurranseeksponering benyttes som en samlebetegnelse for konkurranseutsetting, benchmarking/målestokkonkurranse og fritt brukervalg.

Tjenesteleverandørkontrakter er kontrakter mellom en offentlig oppdragsgiver og en privat eller ideell leverandør som spesifiserer hvilke tjenester som skal leveres, samt betingelsene for leveransen.

2.2 Gjeldende regelverk og overordnede føringer

Lovverket gir rammer for konkurranseutsetting av offentlige tjenester, benchmarking og etablering av fritt brukervalg. Vedlagte rapport «*Aktuelt regelverk*» ([vedlegg 1](#)) har kommentarer og lenker til de aktuelle lovene.

Det er fra ulike regjeringer utarbeidet en rekke offentlige utredninger knyttet til konkurranseutsetting av tjenester og fritt brukervalg. Vedlagte rapport ([vedlegg 2](#)) gir oversikt og lenker til de mest sentrale utredningene og veiledere i senere tid.

Regjeringen Støre oppnevnte Avkommersialiseringsutvalget i 2022 med sikte på å utrede mulig utfasing av kommersiell drift i skattefinansierte velferdstjenester. Utvalget leverte delrapporten [NOU 2024:1 Definisjon og registrering av ideelle velferdsaktører](#) i januar 2024, og hovedrapporten [NOU 2024:17 Kommersielle og ideelle aktørers rolle i fellesskapets velferdstjenester](#) i august 2024.

NOU 2024:17 har forslag til nye tiltak innenfor områdene barnevern, barnehager, skole, asylmottak, arbeidsmarkedstiltak, spesialisthelsetjenesten og eldreomsorg.

Utredningen sammenfatter de ti forslagene slik (se side 364):

- *Bedre ivaretagelse av personer i særlig sårbare situasjoner*
- *Styrke offentlig og ideell drift*
- *Konkrete verktøy for innsyn og kontroll*
- *Bedre statistikk og mer kunnskap*

2.3 Bakgrunn og status for organisering av tjenester i Asker

Asker kommune kan i stor grad velge mellom ulike styringsmodeller for å løse samfunnsoppdrag og -oppgaver. De viktigste er linje-, eier- og kontraktsstyring. Utviklingen de siste årene går likevel i retning av mer prosjekt-, program-, portefølje- og samstyring med sikte på å løse samfunnsutfordringer. Tjenester som innbefatter offentligrettslig myndighetsutøvelse omfattes av linjestyring i basistjenestene.

De tidligere kommunene Asker, Røyken og Hurum hadde ulike tilnærminger til konkurranseutsetting av virksomheter og tjenester bl.a. innenfor områdene helse og omsorg og kommunaltekniske tjenester. Kommunene hadde også ulik profil for bruk av aksjeselskap, kommunale foretak (KF) og stiftelser.

Någjeldende organisering av de kommunale tjenestene i nye Asker kommune ble vedtatt av fellesnemnda 23.2.2018, sak 13. Fellesnemnda sitt vedtak la opp til en gradvis harmonisering av tjenestene og innebar at flere konkurranseutsatte tjenester, samt etablerte aksjeselskaper, KF og stiftelser ble tilbakeført til basisorganisasjonen.

I saken fra 2018 ble de tre tidligere kommunene enige om ni vurderingskriterier for videre organisering av tjenestene i Asker kommune:

1. Demokratisk styring og kontroll
2. Samfunnsutvikling/beredskap
3. Helhetlig tjenesteproduksjon og samhandling
4. Økonomi og ressursoptimalisering

5. Kvalitet på øvrig tjenesteproduksjon
6. Kompetanse, innovasjon, digitalisering og miljø
7. Ansattes rettigheter
8. Transaksjonskostnader
9. Styrings-, risiko-, og kostnadskontroll

Utvikling av Asker kommune sine tjenester skjer med utgangspunkt i vedtatte strategiske planer og påfølgende rapportering. Mål- og resultatstyring med tydelige mål og prioriteringer er avgjørende for å sikre bærekraftige tjenester.

God ledelse og helhetlig virksomhetsstyring skal sikre effektiv drift av tjenestene. Strategisk styring og systematisk forbedringsarbeid skjer i basisorganisasjonen der det tverrsektorielle samarbeidet også inngår. Tjenesteutvikling og innovasjon kan ha sitt grunnlag i basisorganisasjonen, men prosessene og gevinstene vil ofte bli til gjennom prosjekt-, portefølje- eller samstyring med eksterne aktører.

a) Drift av badene

Badene i Asker driftes pr. i dag i egenregi. Kommunestyret behandlet sak om fremtidig organisering av de kommunale badene i møte 14.6.2022, sak 54. Det ble truffet vedtak om at badene skulle organiseres i basisorganisasjonen. Askerbadet KF ble vedtatt oppløst i samme sak.

Partiene Høyre FrP, Venstre og KrF fremmet to verbalforslag i forbindelse med kommunestyrets behandling av HP 2024-26 13.12.2022, sak 114:

- Verbalvedtak nr. 7: «*Kommunedirektøren bes om å igangsette en utredning om fordeling og drift av vannflater, stupetårn, halltid og andre ressurser samt priser og prissatser*».
- Verbalvedtak nr. 8: «*Kommunedirektøren bes om å gå i dialog med Asker svømmeklubb og svømmegruppa i ROS om en mulig samarbeidsavtale om skolesvømming, basert på tidligere vedtatte kriterier. Eventuell fremforhandlet avtale søkes lagt fram for politisk behandling innen utgangen av 2. kvartal 2023*».

Kommunedirektøren har i formannskapets møte 20.6.2023, sak 122, gitt en foreløpig orientering om status for videre vurdering av forslagene. Formannskapet traff følgende vedtak i saken:

- 1. Kommunedirektørens redegjørelse tas til orientering.*
- 2. Det iverksettes en erfaringsgjennomgang for tildelt bassengtid for ulike bruksformål. Aktuelle brukergrupper inviteres til medvirkning. Når forslaget om bassengfordeling foreligger, presenteres den for Utvalg for medborgerskap.*
- 3. Priser og prisstruktur for kommunens svømmehaller vurderes og ses i sammenheng med arbeidet for gebyrer og brukerbetalinger for 2024.*

Utvalg for medborgerskap traff følgende vedtak 2.11.2023, sak 39 om prisstruktur for svømmehallene:

«Kommunedirektøren bes om å gå i dialog med Asker svømmeklubb og svømmegruppa i ROS om en mulig samarbeidsavtale om skolesvømming, basert på tidligere vedtatte kriterier. Eventuell fremforhandlet avtale søkes lagt fram for politisk behandling innen utgangen av 2. kvartal 2023».

I kommunestyrets møte 30.1.2024, sak 2/24 «Program for omstilling og effektivisering og prisstruktur i svømmehallene», ble det truffet slikt vedtak (pkt. 5):

«Kommunedirektøren bes legge frem en sak som beskriver en prøveordning med trinnvis opptrapping av frivillig drift av vannflater i Holmen svømmehall med evaluering før hver opptrapping gjennomføres.»

Kommunedirektøren vil fremlegge ny sak 1. kvartal 2025 som utreder videre organisering av Holmen svømmehall, herunder bruk av private/eksterne leverandører til driften. Ved bruk av anbudskonkurranse vil frivillige eller ideelle aktører ikke kunne gis prioritet foran andre interessenter. Dersom det blir vedtatt organisatoriske endringer knyttet til Holmen svømmehall, må det legges frem en ny sak som vurderer inngåelse av tjenesteleverandørkontrakt og aktuelle betingelser for ny leverandør.

b) Renovasjon og andre tekniske tjenester

I forbindelse med kommunestyrets behandling av HP for 2021-24, ble kommunedirektøren bedt om å fremlegge en utredning som viste organiseringen av teknisk drift og renovasjon. Verbalvedtaket ble besvart i Utvalg for samfunnstjenester 20.1.2022, sak 10/22 ved fremleggelse av rapporten «Organisering og nøkkeltall for kommunaltekniske tjenester i Asker kommune». Utvalget tok rapporten til orientering.

Vedlagt følger en tilsvarende rapport (vedlegg 3) med oversikt over konkurranseeksponerte tekniske tjenester med oppdaterte nøkkeltall og resultater fra benchmarking.

Rapporten viser at de fleste tjenestene innenfor Samfunnstjenester er konkurranseeksponert. Totalt 88 % av tjenestområdet sitt samlede budsjett benyttes også til kjøp av eksterne tjenester, enten gjennom leveranser fra interkommunale selskaper eller private leverandører.

Renovasjonstjenesten i Asker kommune utføres i privat regi på bakgrunn av anbudskonkurranse og inngåtte tjenesteleverandørkontrakter. Erfaringene med de private leverandørene har ifølge rapporten vært varierende. Tilbydere med lave pristilbud har i enkelte tilfeller ikke hatt nødvendig økonomisk grunnlag til å drifte tjenesten gjennom hele kontraktsperioden. Dette har bl.a. resultert i konkurser som har påvirket tjenestetilbudet negativt.

I forbindelse med etableringen av nye Asker kommune, var det behov for å harmonisere renovasjonsordningene i de tre tidligere kommunene. Målsetningen var å overføre «beste praksis» fra de ulike løsningene i kommunene og inkorporere disse i en ny renovasjonsordning. Den nye ordningen trådte i kraft 1.9.2023, og vil i større

grad enn tidligere bidra til å nå vedtatte mål om en mer effektiv kildesortering/gjenvinning.

Asker kommunes renovasjonsgebyrer sammenlignes med andre kommuner ved bruk av ASSS-samarbeidet. Styringsdataene er basert på innrapporterte tall til Statistisk Sentralbyrå (SSB) fra kommuner av tilsvarende størrelse som Asker, se nøkkeltall i vedlagte rapport side 7, 8 og 16. I tillegg til ASSS, deltar kommunen i Avfall Norges Benchmarking (RBA).

De to gjenvinningsstasjonene, Yggeset og Follestad driftes i basisorganisasjonen. Gjenvinningstjenestene blir hovedsakelig finansiert gjennom abonnementsgebyrer.

Om lag 50 % av renholdstjenestene blir anskaffet gjennom anbudskonkurranse, mens det øvrige gjennomføres i egenregi. Dette gir en god mulighet for benchmarking, se resultater i vedlagte rapport side 21-24.

For praktisk bistand i hjemmet kan brukerne velge å motta bistand fra tre private tjenesteleverandører og kommunale tjenester. Ordningen er kontraktstyrt. Flesteparten av brukerne velger kommunen som tjenesteleverandør. Erfaringer fra praktisk bistand har vist at de private aktørene egner seg best for brukere som ikke har sammensatte behov. Ved sammensatte tilstander vil det være samordningsbehov med andre kommunale tjenester og hensiktsmessig at disse brukerne følges opp i egenregi.

Virksomheten Vann og vannmiljø har ansvaret for Asker kommunes vann- og avløpsanlegg. Tjenester som egner seg for anbudskonkurranse og kontraktsstyring er konkurranseeksponert, bl.a. vannmålerutskifting og lekkasjegraving. En del av driftsoppgavene løses med egne ansatte, mens ca. 75 % av budsjettmidlene går til kjøp av eksterne tjenester. Egne ansatte brukes i hovedsakelig til beredskap, overvåking og tilsyn.

På tilsvarende måte bruker virksomheten Prosjekt og Utbygging egne ansatte til bestiller- og styringsfunksjoner, mens tjenestene kjøpes og utøves av private.

c) Innbyggertorgene

I 2018 vedtok fellesnemda å etablere syv innbyggertorg i nye Asker (sak 66/18). Overordnet målsetting var blant annet at innbyggertorgene skulle bidra til å forsterke kommunens rolle som tilrettelegger, koordinator og samskaper. Innbyggertorgene skulle også være en arena for samskaping og deltakelse gjennom frivillighet, partnerskap og medborgerskap.

Det er nå etablert åtte innbyggertorg. Asker kommune sin rolle er i hovedsak å tilrettelegge for at private og frivillige skal fyller møteplassene med helsefremmende aktiviteter og arrangementer. Det arbeides kontinuerlig med å oppfylle visjonen om at innhold og aktivitet på innbyggertorgene skal skapes sammen med de frivillige aktørene i nærmiljøene. Samarbeidet bidrar til nye nettverk, aktiviteter og arrangementer som fremmer samfunnsengasjement og sosial inkludering. På denne måten benyttes lokale ressurser og kompetanse til samfunnsutvikling.

Størsteparten av aktivitetene i innbyggertorgene er ikke-kommunale aktiviteter. En mindre del er aktiviteter tilrettelagt i regi av kommunen eller kommunale møter for å koordinere og planlegge aktiviteter. Innbyggertorgene fungerer på denne bakgrunn som arena for lokalsamfunnene, næringsliv og de private/frivillige aktørene.

Eksempel på konkurranseutsetting av tjenester på innbyggertorg

I tillegg til å være arenaer for samskaping, yter innbyggertorgene nærtjenester som lokale NAV-kontor, bibliotek, kulturskole og kafé. Asker kommune og NAV Asker har inngått samarbeid om utlysning av anbud og tjenesteleverandørkontrakt for kafédriften ved to innbyggertorg. Tiltaket skal bidra til økt inkludering og kvalifisering av arbeidssøkere.

Hver av de to kaféene kan ta imot ti deltakere pr. år og gi økt kompetanse innen matfag, språk og arbeidsliv. Opplæringen ivaretar kompetansemål fra læreplan i restaurant og matfag VG1 med sikte på at deltakerne skal komme ut i ordinært arbeid. Kostnadene ved driften fordeles mellom Asker kommune og NAV, og kommunen sin andel dekkes av midler fra Inkluderings- og mangfoldsdirektoratet. Samarbeidet er innovativt, og det første av sitt slag mellom disse to offentlige aktørene. Modellen vil bli evaluert etter ett års drift.

d) Institusjoner og bofellesskap

Konkurranseutsetting av Risenga bo- og omsorgssenter med 104 langtidsplasser ble besluttet i kommunestyret i gamle Asker kommune 19.6.97, jf. sak 96/73.

I en prinsippsak for kommunestyret i gamle Asker 28.9.2010, sak 79, ble det vedtatt å konkurranseutsette omsorgsboliger på Vestre Nes. Kommunen tok samtidig de konkurranseutsatte hjemmebaserte tjenestene i Nesbru sone tilbake i basisorganisasjonen. I sak 19.11.2013, sak 83, vedtok kommunestyret ny utlysning for driften av Risenga bo- og omsorgssenter. Nesbru sykehjem som var under planlegging, ble vedtatt driftet i kommunal regi.

Ved etablering av nye Asker ble de fleste helsetjenestene, unntatt Risenga bo- og omsorgssenter og Vestre Nes omsorgsboliger, lagt i basisorganisasjonen, jf. vedtak fra fellesnemnda 23.2.2018, sak 13.

De to tabellene nedenfor viser nåværende plasser på bo- og omsorgssentre og omsorgsboligplasser fordelt på kommunale og private (kontraktsstyrte) plasser. Asker kommune har 18 % private plasser på bo- og omsorgssentre. Gjennomsnittet for kommuner i Norge er 7,7 % private plasser ifølge Statistisk Sentralbyrå (SSB).

Tabellene viser ikke dagsenterplasser som f.eks. Åstad Gård som har åtte plasser for yngre personer med demens og drives i privat regi. I tillegg drifter Asker Kirkelige Fellesråd den nye Elveplassen med ti hybler og to nødsenger for personer med utfordringer knyttet til rus/psykiatri.

	Kommunalt	Privat	Totalt
Antall	510	112	622
Prosent	82	18	100

Tabell som viser plasser på bo- og omsorgssentre i Asker fordelt på kommunale og private (kontraktstyrte) plasser

	Kommunalt	Privat	Totalt
Somatikk/demens	164	16	180
Pers. neds.funksj.evne	235	0	235
Prosent	96	4	415

Tabell som viser omsorgsboligplasser i Asker fordelt på kommunale og private (kontraktstyrte) plasser

Tjenestekontrakten for Risenga bo- og omsorgssenter utløp 1.4.2024 og kontrakt om drift av 16 plasser Vestre Nes omsorgsboliger utløper i 2025. Med sikte på å oppnå stordriftsfordeler og fleksibilitet i bemanningssituasjonen for ny leverandør, ble det innhentet et samlet anbud på drift av Risenga bo- og omsorgssenter og Vestre Nes omsorgsboliger.

Følgende tjenester ble utlyst:

- 104 somatiske langtidsplasser
- 19 dagaktivitetsplasser for eldre
- 7 trygghetsplasser for eldre
- 16 omsorgsboligplasser for eldre

Utlysningen resulterte i tilbud fra to aktører, en kommersiell og en ideell. Etter forhandlinger fikk stiftelsen Kirkens Bymisjon tilbud om tjenesteleverandørkontrakt som omfatter samtlige utlyste plasser.

Brukerstyrt Personlig Assistanse (BPA)

Asker kommune har inngått kontrakt om tjenestekonsesjon for BPA med fire private leverandører i tillegg til den kommunale BPA-tjenesten:

- AssisterMeg
- Humana omsorg og assistanse
- Uloba BPA
- Stendi Assistanse BPA

Dette innebærer at brukerne har fritt brukervalg innenfor BPA-ordningen frem til konsesjonens utløp i 2027. Kommunen har fortsatt ansvar for å følge opp kvaliteten på tjenestene som ytes av de private aktørene.

3. Andre styringsverktøy og samarbeidsformer

Asker kommune har over tid gjennomført strategisk organisasjons- og tjenesteutvikling og iverksatt konkrete tiltak som skal bidra til økt service, effektivt,

produktivitet, kostnadsbesparelser og god tjenestekvalitet. Kommunen anvender ulike verktøy og metoder for å oppnå en god ressursutnyttelse og ønskede resultater.

Dette er blant annet:

- KOSTRA-analyser og ASSS-samarbeid («beste praksis»)
- Kunnskapsutveksling og systematisk benchmarking
- Organisasjons- og lederutvikling
- Tjenesteutvikling og tjenstedesign
- Samskaping, samspill og partnerskap modeller
- LEAN og verdistrømsanalyser
- Digitalisering og bruk av kunstig intelligens
- Bruk av selskaper for kommersielle formål og utvikling av bestemte tjenester
- Innovative anskaffelser, bl.a. nye kontraktsformer i samarbeid med private, ideelle og andre offentlige aktører
- Konkurranseseksponering ved konkurranseutsetting, benchmarking og fritt brukervalg

a) Særlig om eierskap i selskaper (eierstyring)

Asker kommune yter i hovedsak kommunale tjenester i egen regi, underlagt de folkevalgtes kontroll og styring. Oppgaveløsningen kan også organiseres i aksjeselskap eller interkommunale selskap. Slik eierstyring anvendes hovedsakelig innenfor tjenesteområder som driver økonomisk virksomhet i konkurranse med private aktører.

Asker kommune har følgende heleide aksjeselskaper:

- Hurum Energi AS
- Jobbhuset AS
- Askerhalvøya Eiendom AS
- Røyken Eiendom AS
- Asker Produkt AS
- Sentrumsgården Slemmestad AS

Kommunen er i tillegg deleier i ytterligere ni selskaper og i fire interkommunale samarbeid (IKS). Interkommunalt avløpsrenseanlegg for Drammen, Lier og Asker er et nyetablert samarbeidsselskap. Se [Asker kommunes nettsider om eierstyring](#) for oversikt over eierskap i ulike selskaper og interkommunale samarbeidsordninger.

Asker kommune har et strategisk og langsiktig perspektiv med sine eierskap, og det er vedtatt tydelige mål med eierskapet til hvert enkelt selskap. Selskapene er sentrale aktører for å løse kommunens oppgaver på en effektiv måte og bidrar til å oppnå vedtatte mål og strategier. Forventninger til avkastning, utbytte, resultater, samfunnsansvar og bærekraftig utvikling skal være sentrale deler av dialogen med selskapene. Når oppgaveløsningen er organisert i selskap, har kommunen indirekte styringsmidler til rådighet. Eierskapsforvaltning innebærer organisering av styre og ledelse, utøvelse av eierskap i selskapenes eierorganer, vedtakelse av strategier, rapportering, styreinstrukser, vedtekter osv.

For enkelte tjenesteområder, bl.a. innenfor oppvekstsektoren, er det etablert et privat marked. De fleste barnehagene i Asker er private (ca. 2/3), og det er ca. 750 folkeregistrerte elever som går på privat skole.

b) Driftsavtaler og innkjøp av tjenester fra eksterne

Skjemaet nedenfor viser at Asker kommune i stor grad kjøper tjenester fra eksterne/private aktører. Tjenester som kommunen ikke yter internt, må kjøpes i markedet. Innkjøp av eksterne tjenester er et viktig verktøy blant annet ved periodisk merarbeid (sesongvariasjoner) og for ulike former for spesialkompetanse som er vanskelig for kommunen å rekruttere.

Tjenesteområde	Driftsavtale med private	Kjøp av tjenester som inngår kommunal tjenesteproduksjon	Investering - kjøp fra private
Organisasjon, styring og utvikling	55 750	26 654 414	31 084 766
Oppvekst	793 862 442	56 508 907	147 156
Velferd	528 022 377	72 418 027	444 319
Samfunnstjenester	153 504 045	344 951 783	873 715 890
Samfunnsutvikling		9 707 374	
Medborgerskap	2 682 182	51 693 175	5 321 925
Totalsum	1 478 126 796	547 469 085	910 714 056
*2023 tall			

I tillegg til kjøp av private tjenester, investerer kommunen i formålsbygg og teknisk infrastruktur for ca. 1,5 milliarder kroner over investeringsbudsjettet.

c) Andre samarbeidsformer

Asker kommune har et omfattende samarbeid med andre kommuner innenfor ulike områder, herunder blant annet:

- Interkommunalt politisk råd Asker og Bærum
- Barnevernvakten i Asker og Bærum
- Krisesenteret i Asker, Bærum og Lier
- Legevakten i Asker og Bærum
- Interkommunalt utvalg for akutt forurensning
- Vannområde Indre Oslofjord
- Vannområde Drammensfjorden

Det inngås også en rekke samarbeidsavtaler med private og frivillige organisasjoner, bl.a. NakuHel, Asker Kirkelige Fellesråd, Asker Idrettsråd, Asker kulturråd, Den Norske Turistforening (DNT), private frivillighetssentre, Asker Velforbund, Seniornett og Museum i Akershus (MiA).

Et eksempel på samarbeid om sosialt entreprenørskap er Sisters in Business (SiB). Kommunen er også engasjert i kommunale oppgavefellesskap f.eks. gjennom prosjektene Skogsborg og PostenPiloten.

d) Tilskuddsordninger

Asker kommune har en rekke målrettede tilskuddsordninger med sikte på å utvikle gode lokalsamfunn. Det ytes til sammen ca. 108 millioner kroner pr. år i tilskudd til frivillige og ideelle organisasjoner.

4. Kommunedirektørens vurdering

Denne saken redegjør for konkurranseeksponering av virksomheter og tjenester i Asker kommune. Saken presenterer også de mest sentrale samarbeidsordningene som kommunen på ulike måter er involvert i. Oversikten er ikke uttømmende. Asker kommune bygger på FNs bærekraftsmål hvorav mål nr. 17 «*Samarbeid for å nå målene*». Samarbeid som overordnet målsetning, utgjør grunnlaget for kommunes strategiske planer, måle- og styringssystemet og budsjettarbeid. Kommunen sine virksomheter jobber kontinuerlig med dialog og samskaping med private aktører og frivillige organisasjoner for å løse felles samfunnsutfordringer.

Asker kommune er en dynamisk organisasjon som tar i bruk hensiktsmessige styringsformer på alle nivåer i samfunns- og tjenesteutviklingen. Kommunen har i større grad enn tidligere innført bestiller- og utførermodeller innenfor en rekke tjenester. Gjennom markedsmakt og bestillerkompetanse har kommunen aktivt benyttet anskaffelser som et verktøy for å oppnå mål og påvirke Askersamfunnet i en mer bærekraftig retning. Dette innebærer å stille krav i anskaffelser som bidrar til utvikling av bærekraftig næringsliv, innovative miljøløsninger og sosial bærekraft.

Bestiller- og utførermodeller tilrettelegger også for å konkurranseeksponere tjenester bl.a. gjennom bruk av fritt brukervalg og benchmarking. Det praktiseres systematisk benchmarking av kommunens tjenester, både i forhold til private leverandører og med drift i andre kommuner. Nøkkeltall fra KOSTRA og ASSS-samarbeidet gir nyttig benchmarking med andre sammenlignbare kommuner og viktige læringseffekter.

Konkurranseeksponering er ett av flere strategiske virkemidler for tjenesteutvikling. Deler av kommunen sine virksomheter og tjenester er satt ut til eksterne gjennom anbudskonkurranse, i størst grad innenfor Velferd og Samfunnstjenester. Tjenestene er differensiert fra øvrige tjenester slik at de kan følges opp på en forsvarlig måte gjennom kontraktstyring.

Som vist i vedlegg 2 er det utarbeidet en rekke offentlige utredninger som synliggjør fordeler og ulemper med konkurranseeksponering. Disse utredningene gir viktige momenter i avveiningene om konkurranseeksponering er et aktuelt styringsverktøy i ulike sammenhenger. Fellesnemnda sine ni vedtatte kriterier fra 2018 har fortsatt relevans, og bør etter kommunedirektørens vurdering anvendes dersom det foreslås nye konkurranseutsatte virksomheter eller tjenester.

Privat drift av helse- og omsorgstjenester innebærer et viktig kommunalt ansvar for å følge opp at leverandøren yter forsvarlige tjenester. Demografiutfordringen stiller også krav om at utøvelse av slike tjenester skjer på «*beste effektive omsorgsnivå*» i innsatstrappen i samsvar med BEON-prinsippet. Tildeling av plasser hos private tjenesteleverandører forutsettes å følge det samme prinsippet, og dette ivaretas i hovedsak gjennom kommunens vedtak om tildeling av plasser.

I NOU 2024:17 fremheves særlig problemstillinger med å eksponere tjenester rettet mot sårbare og utsatte grupper. Ifølge utvalget, har disse gruppene ikke alltid de samme forutsetningene til å foreta valg av tjenesteleverandører. Asker kommune har også erfaring med at det er vanskeligere for eksterne tjenesteleverandører å følge opp brukere med sammensatte behov. Tilsvarende gjelder for tjenester som forutsetter nært samarbeid med øvrige virksomheter i kommunen, blant annet tjenester som er kritiske for innbyggernes liv og helse og inngår i kommunen sine beredskapssystemer.

5. Konklusjon

Eventuell konkurranseeksponering av nye virksomheter eller tjenester vurderes gjennom egne politiske saker. Dette virkemidlet bør vurderes opp mot andre styringsverktøy som kommunen har til rådighet.

Konkurrans utsatte tjenester omfattes ikke av innsparings- og effektiviseringstiltak, og bør vurderes i nær sammenheng med det øvrige omstillings- og effektiviseringsarbeidet. Et kostnadseffektivt privat tilbud forutsetter at tjenester som lyses ut på anbud inngår i et velfungerende marked. Eventuell konkurranseutsetting bør omfatte nye virksomheter eller tjenester med sikte på å unngå virksomhetsoverdragelse av kommunalt ansatte.

Asker kommune står overfor fremtidige rekrutteringsutfordringer, særlig innenfor helse- og oppvekstsektoren. Mangelen på personell vil nødvendiggjøre stor grad av fleksibilitet i bemanningen. I denne situasjonen bør kontraktsforpliktelser med private leverandører ikke være av et slikt omfang at medfører tap av stordriftsfordeler og bemanningsfleksibilitet. Praktisering av innsatstrappen forutsetter fleksibilitet som gir synergier og effektiv tjenesteutvikling. Det bør også legges vekt på lønns-, pensjons- og arbeidsvilkår for de ansatte i fremtidige tjenestekontrakter. Kommunen som ansvarlig for å yte lovpålagte tjenester ikke risikerer at private leverandører får vansker med å rekruttere og beholde kritisk arbeidskraft.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Vedlegg 1 Aktuelt regelverk konkurranseeksponering

Vedlegg 2 Aktuelle offentlige utredninger og veiledninger

Vedlegg 3 Rapport Samfunnstjenester

Saksprotokoll

Arivsak
24/16182

Saksbehandler
Linda Vindenes

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for oppvekst	29.10.2024	48/24
2 Utvalg for velferd	29.10.2024	31/24
3 Utvalg for samfunnstjenester	31.10.2024	36/24
4 Utvalg for medborgerskap	31.10.2024	37/24
5 Formannskapet	05.11.2024	154/24
6 Kommunestyret	12.11.2024	

Svar på verbalvedtak - Bruk av konkurranseutsetting og samarbeid med eksterne som virkemidler i omstillings- og effektiviseringsprosesser

Utvalg for velferd har behandlet saken i møte 29.10.2024 sak 31/24

Behandling

Leder Cecilie Lindgren (H) innledet kort til saken.

Rådgiver Linda Vindenes orienterte og svarte på spørsmål.

Karin S. Woldseth (FrP) fremmet følgende alternative forslag:

Saken sendes tilbake, og utvalget ber kommunedirektøren følge opp verbalforslaget videre og utrede i tråd med den politiske intensjonen. Saken bør belyse følgende på de aktuelle områdene:

- a) *Drift av badene:
Alternative driftsformer og ulike konsekvenser av disse skal belyses.
Herunder om for eksempel kommunale aksjeselskap eller foretak kan gi gevinster. Deler av drift eller tiltak som kan tenkes konkurranseutsatt skal belyses.*
- b) *Renovasjon:*

Tilbud, omfang og pris på ulike tilbydere skal vurderes. Herunder også grep rundt fallende gjenvinningsgrad og hvilke konsekvenser brukerbetaling har hatt.

d) Tekniske tjenester:

Alternativ driftsform av tjenestene Asker drift leverer, og om det er områder som fortsatt kan utsettes for konkurranse. Alternativer for kjøretøypark skal også belyses.

e) Institusjoner/bofellesskap:

Vurdering av konkurranseutsetting og muligheten for private eller ideelle Til å overta driften av kommunale aktuelle helse og omsorgsinstitusjoner. Herunder for eksempel driften av det nye sykehjemmet i Heggedal.

Saken om innbyggertorgene ansees kvittert ut gjennom kommunedirektørens tilleggsinnstilling til handlingsprogrammet for 2025.

Woldseths (FrP) ble satt opp mot innstillingen og falt med 1 stemme (Woldseth, FrP)

Vedtak

1. Kommunedirektøren sin redegjørelse tas til orientering.

Saksprotokoll

Arivsak
24/16182

Saksbehandler
Linda Vindenes

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for oppvekst	29.10.2024	48/24
2 Utvalg for velferd	29.10.2024	31/24
3 Utvalg for samfunnstjenester	31.10.2024	36/24
4 Utvalg for medborgerskap	31.10.2024	37/24
5 Formannskapet	05.11.2024	154/24
6 Kommunestyret	12.11.2024	

Svar på verbalvedtak - Bruk av konkurranseutsetting og samarbeid med eksterne som virkemidler i omstillings- og effektiviseringsprosesser

Utvalg for oppvekst har behandlet saken i møte 29.10.2024 sak 48/24

Behandling

Rådgiver Linda Vindenes innledet til saken og svarte ut spørsmål.

Rikke Sjølander (Frp) fremmet følgende alternative forslag:

Saken sendes tilbake, og utvalget ber kommunedirektøren følge opp verbalforslaget videre og utrede i tråd med den politiske intensjonen. Saken bør belyse følgende på de aktuelle områdene:

a) Drift av badene

- Alternative driftsformer og ulike konsekvenser av disse skal belyses. Herunder om for eksempel kommunale aksjeselskap eller foretak kan gi gevinster. *Deler av drift eller tiltak som kan tenkes konkurranseutsatt skal belyses.*

b) Renovasjon

- Tilbud, omfang og pris på ulike tilbydere skal vurderes. Herunder også grep rundt fallende gjennvinningsgrad og hvilke konsekvenser brukerbetaling har hatt.

d) Tekniske tjenester

- Alternativ driftsform av tjenestene Asker drift leverer, og om det er områder som fortsatt kan utsettes for konkurranse. Alternativer for kjøretøypark skal også belyses.

e) Institusjoner/bofelleskap

- Vurdering av konkurranseutsetting og muligheten for private eller ideelle til å overta driften av kommunale aktuelle helse og omsorgsinstitusjoner. Herunder for eksempel driften av det nye sykehjemmet i Heggedal.

Saken om innbyggertorgene ansees kvittert ut gjennom kommunedirektørens tilleggsinnstilling til handlingsprogrammet for 2025.

Sjølanders forslag ble satt opp mot kommunedirektørens innstilling. Sjølanders forslag fikk 1 stemme (Frp) og falt.

Vedtak

1. Kommunedirektøren sin redegjørelse tas til orientering.

Saksprotokoll

Arivsak
24/16182

Saksbehandler
Linda Vindenes

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for oppvekst	29.10.2024	48/24
2 Utvalg for velferd	29.10.2024	31/24
3 Utvalg for samfunnstjenester	31.10.2024	36/24
4 Utvalg for medborgerskap	31.10.2024	37/24
5 Formannskapet	05.11.2024	154/24
6 Kommunestyret	12.11.2024	71/24

Svar på verbalvedtak - Bruk av konkurranseutsetting og samarbeid med eksterne som virkemidler i omstillings- og effektiviseringsprosesser

Utvalg for samfunnstjenester har behandlet saken i møte 31.10.2024 sak 36/24

Behandling

Rådgiver Linde Vindenes og direktør Ragnar Sand Fuglum innledet til saken og svarte ut spørsmål.

Espen Hansen Aspås (FrP) fremmet følgende alternative forslag:

Saken sendes tilbake, og utvalget ber kommunedirektøren følge opp verbalforslaget videre og utrede i tråd med den politiske intensjonen. Saken bør belyse følgende på de aktuelle områdene:

a) Drift av badene

- Alternative driftsformer og ulike konsekvenser av disse skal belyses. Herunder om for eksempel kommunale aksjeselskap eller foretak kan gi gevinster. Deler av drift eller tiltak som kan tenkes konkurranseutsatt skal belyses.

b) Renovasjon

- Tilbud, omfang og pris på ulike tilbydere skal vurderes. Herunder også grep rundt fallende gjennvinningsgrad og hvilke konsekvenser brukerbetaling har hatt.

d) Tekniske tjenester

- Alternativ driftsform av tjenestene Asker drift leverer, og om det er områder som fortsatt kan utsettes for konkurranse. Alternativer for kjøretøypark skal også belyses.

e) Institusjoner/bofellesskap

- Vurdering av konkurranseutsetting og muligheten for private eller ideelle til å overta driften av kommunale aktuelle helse og omsorgsinstitusjoner. Herunder for eksempel driften av det nye sykehjemmet i Heggedal.

Saken om innbyggertorgene ansees kvittert ut gjennom kommunedirektørens tilleggsinnstilling til handlingsprogrammet for 2025.

Hansen Aspås (FrP) sitt forslag ble satt opp mot kommunedirektørens innstilling. Hansen Aspås sitt forslag fikk 1 stemme (FrP) og falt.

Vedtak

1. Kommunedirektøren sin redegjørelse tas til orientering.

Saksprotokoll

Arivsak
24/16182

Saksbehandler
Linda Vindenes

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for oppvekst	29.10.2024	48/24
2 Utvalg for velferd	29.10.2024	31/24
3 Utvalg for samfunnstjenester	31.10.2024	36/24
4 Utvalg for medborgerskap	31.10.2024	37/24
5 Formannskapet	05.11.2024	154/24
6 Kommunestyret	12.11.2024	71/24

Svar på verbalvedtak - Bruk av konkurranseutsetting og samarbeid med eksterne som virkemidler i omstillings- og effektiviseringsprosesser

Utvalg for medborgerskap har behandlet saken i møte 31.10.2024 sak 37/24

Behandling

Rådgiver Linda Vindenes orienterte om saken og svarte på spørsmål.

Alf Andreassen (FrP) fremmet følgende forslag:

Rådgiver Linda Vindenes orienterte om saken og svarte på spørsmål.

Alf Andreassen (FrP) fremmet følgende alternative forslag:

Saken sendes tilbake, og utvalget ber kommunedirektøren følge opp verbalforslaget videre og utrede i tråd med den politiske intensjonen.

Saken bør belyse følgende på de aktuelle områdene:

a) *Drift av badene*

Alternative driftsformer og ulike konsekvenser av disse skal belyses. Herunder om for eksempel kommunale aksjeselskap eller foretak kan gi gevinster. Deler av drift eller tiltak som kan tenkes konkurranseutsatt skal belyses.

b) Renovasjon

Tilbud, omfang og pris på ulike tilbydere skal vurderes. Herunder også grep rundt fallende gjenvinningsgrad og hvilke konsekvenser brukerbetaling har hatt.

d) Tekniske tjenester

Alternativ driftsform av tjenestene Asker drift leverer, og om det er områder som fortsatt kan utsettes for konkurranse. Alternativer for kjøretøypark skal også belyses.

e) Institusjoner/bofellesskap

Vurdering av konkurranseutsetting og muligheten for private eller ideelle til å overta driften av kommunale aktuelle helse og omsorgsinstitusjoner. Herunder for eksempel driften av det nye sykehjemmet i Heggedal.

Saken om innbyggertorgene ansees kvittert ut gjennom kommunedirektørens tilleggsinnstilling til handlingsprogrammet for 2025.

Innstillingen ble vedtatt mot 1 stemme (Andreassen, Frp)

Andreassens (Frp) forslag fikk 1 stemme og falt (Andreassen, Frp)

Vedtak

1. Kommunedirektøren sin redegjørelse tas til orientering.

Saksprotokoll

Arivsak
24/16182

Saksbehandler
Linda Vindenes

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for oppvekst	29.10.2024	48/24
2 Utvalg for velferd	29.10.2024	31/24
3 Utvalg for samfunnstjenester	31.10.2024	36/24
4 Utvalg for medborgerskap	31.10.2024	37/24
5 Formannskapet	05.11.2024	154/24
6 Kommunestyret	12.11.2024	71/24

Svar på verbalvedtak - Bruk av konkurranseutsetting og samarbeid med eksterne som virkemidler i omstillings- og effektiviseringsprosesser

Formannskapet har behandlet saken i møte 05.11.2024 sak 154/24

Behandling

Kommunedirektøren redegjorde for saken (*presentasjon*).

Rikard Gaarder (FrP) fremmet følgende forslag til nytt punkt 2, på vegne av Frp,H,V,KrF:

A. Drift av badene

- *Alternative driftsformer og ulike konsekvenser av disse skal belyses. Herunder om for eksempel kommunale aksjeselskap eller foretak kan gi gevinster. Deler av drift eller tiltak som kan tenkes konkurranseutsatt skal belyses.*

B. Renovasjon

- *Tilbud, omfang og pris på ulike tilbydere skal vurderes. Herunder også grep rundt fallende gjenvinningsgrad og hvilke konsekvenser brukerbetaling har hatt.*

C. Tekniske tjenester

- *Alternativ driftsform av tjenestene Asker drift leverer, og om det er områder som fortsatt kan utsettes for konkurranse. Alternativer for kjøretøypark skal også belyses.*

D. Institusjoner/bofellesskap

- *Vurdering av konkurranseutsetting og muligheten for private eller ideelle til å overta driften av kommunale aktuelle helse og omsorgsinstitusjoner. Herunder for eksempel driften av det nye sykehjemmet i Heggedal.*

E. Samarbeid på VA-området

- *Vurdere utvidet samarbeid med andre kommuner på eksisterende og nye prosjekter i VA-området med sikte på å få ned investerings- og driftskostnader for å få ned gebyrene og øke den totale rensegraden for Oslofjorden.*

Saken om innbyggertorgene ansees kvittert ut gjennom kommunedirektørens tilleggsinnstilling til handlingsprogrammet for 2025.

Innstillingens punkt 1 ble enstemmig vedtatt.

Knudsens forslag, punktene A,C og D, ble vedtatt mot 3 stemmer (A,SV).

Knudsens forslag, punktene B og E, ble enstemmig vedtatt.

Innstilling

1. Kommunedirektøren sin redegjørelse tas til orientering.

2. A. Drift av badene

- Alternative driftsformer og ulike konsekvenser av disse skal belyses. Herunder om for eksempel kommunale aksjeselskap eller foretak kan gi gevinster. Deler av drift eller tiltak som kan tenkes konkurranseutsatt skal belyses.

B. Renovasjon

- Tilbud, omfang og pris på ulike tilbydere skal vurderes. Herunder også grep rundt fallende gjenvinningsgrad og hvilke konsekvenser brukerbetaling har hatt.

C. Tekniske tjenester

- Alternativ driftsform av tjenestene Asker drift leverer, og om det er områder som fortsatt kan utsettes for konkurranse. Alternativer for kjøretøypark skal også belyses.

D. Institusjoner/bofellesskap

- Vurdering av konkurranseutsetting og muligheten for private eller ideelle til å overta driften av kommunale aktuelle helse og omsorgsinstitusjoner. Herunder for eksempel driften av det nye sykehjemmet i Heggedal.

E. Samarbeid på VA-området

- Vurdere utvidet samarbeid med andre kommuner på eksisterende og nye prosjekter i VA-området med sikte på å få ned investerings- og driftskostnader for å få ned gebyrene og øke den totale rensgraden for Oslofjorden.

Saken om innbyggertorgene ansees kvittert ut gjennom kommunedirektørens tilleggsinnstilling til handlingsprogrammet for 2025.

Saksprotokoll

Arivsak
24/16182

Saksbehandler
Linda Vindenes

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for oppvekst	29.10.2024	48/24
2 Utvalg for velferd	29.10.2024	31/24
3 Utvalg for samfunnstjenester	31.10.2024	36/24
4 Utvalg for medborgerskap	31.10.2024	37/24
5 Formannskapet	05.11.2024	154/24
6 Kommunestyret	12.11.2024	71/24

Svar på verbalvedtak - Bruk av konkurranseutsetting og samarbeid med eksterne som virkemidler i omstillings- og effektiviseringsprosesser

Kommunestyret har behandlet saken i møte 12.11.2024 sak 71/24

Behandling

Bård Kjetil Dahl (R) fremmet følgende forslag til nytt punkt 3:

Hvis anbudskonkurranse av helse og omsorgsinstitusjoner gjennomføres, skal kommunen legge inn et tilbud om drift i egen regi.

Innstillingens punkt 1 ble enstemmig vedtatt.

Innstillingens punkt 2 A ble vedtatt, mot 12 stemmer (A,SV,R,Steine-MDG)

Innstillingens punkt 2 B ble vedtatt, mot 1 stemme (R).

Innstillingens punkter 2C og 2D ble vedtatt, mot 13 stemmer (A,SV,R,Steine+Haugen-MDG)

Innstillingens punkt 2E ble enstemmig vedtatt.

Innstillingens punkt 2 siste setning ble enstemmig vedtatt.

Dahls forslag fikk 14 stemmer (R,A,SV,MDG+Vatn), og falt.

Anders Nordmo (SV) fremmet følgende protokolltilførsel:

Når kontrakter med private leverandører på ulike tjenesteområder går ut, bør kommunen vurdere å ta tjenester tilbake i egen regi.

Dette fikk tilslutning fra følgende medlemmer: Kjølseth (SV), Guettler (SV), Dahl (R), Steine (MDG), Nygren (A), Østensen (A), Ali (A), Margol (A).

Vedtak

1. Kommunedirektøren sin redegjørelse tas til orientering.
2. A. Drift av badene
 - Alternative driftsformer og ulike konsekvenser av disse skal belyses. Herunder om for eksempel kommunale aksjeselskap eller foretak kan gi gevinster. Deler av drift eller tiltak som kan tenkes konkurranseutsatt skal belyses.
- B. Renovasjon
 - Tilbud, omfang og pris på ulike tilbydere skal vurderes. Herunder også grep rundt fallende gjenvinningsgrad og hvilke konsekvenser brukerbetaling har hatt.
- C. Tekniske tjenester
 - Alternativ driftsform av tjenestene Asker drift leverer, og om det er områder som fortsatt kan utsettes for konkurranse. Alternativer for kjøretøypark skal også belyses.
- D. Institusjoner/bofellesskap
 - Vurdering av konkurranseutsetting og muligheten for private eller ideelle til å overta driften av kommunale aktuelle helse og omsorgsinstitusjoner. Herunder for eksempel driften av det nye sykehjemmet i Heggedal.
- E. Samarbeid på VA-området
 - Vurdere utvidet samarbeid med andre kommuner på eksisterende og nye prosjekter i VA-området med sikte på å få ned investerings- og driftskostnader for å få ned gebyrene og øke den totale rensegraden for Oslofjorden.

Saken om innbyggertorgene ansees kvittert ut gjennom kommunedirektørens tilleggsinnstilling til handlingsprogrammet for 2025.

Saksframlegg

Arkivsak
24/12966-1

Saksbehandler
Ole Martin Marius
Gulbrandsen

Behandles av
Utvalg for samfunnstjenester

Møtedato
31.10.2024

Mulighetsstudie Rordammen - valg av alternativ for utbedring

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Utbedring av Rordammen utføres i samsvar med anbefalt alternativ 3. Damanlegget erstattes av flere avtrappede terskler og dagens vannivå opprettholdes.
2. Prosjektet finansieres med handlingsprogrammets investeringsavsetning til Vassdragsanlegg (dammer)

1. Sammendrag

Denne saken bygger på tidligere sak om Askers damanlegg, hvor investeringsbehovet for Askers damanlegg og alternativer for rehabilitering ble presentert.

Rordammen er en platedam fra ca. 1948. Dammen ble da bygd som vanninntak for sementfabrikkene i Slemmestad. Asker kommune som dameier er ansvarlig for at damanlegget er i forskriftsmessig stand, iht. gjeldende regelverk fra NVE.

Etter en undersøkelse av damanleggets tilstand utført av vassdragsteknisk ansvarlig (VTA), ble det indentifisert omfattende mangler.

På bakgrunn av dette er det gjennomført følgende vurderinger av mulige tiltak for å bringe damanlegget og området tilbake til forskriftsmessig stand:

1. Det bygges nytt damanlegg og dagens vannivå opprettholdes.
2. Damanlegget legges ned, og området føres tilbake til et naturlig bekkeløp.

3. Damanlegget erstattes av flere avtrappede terskler og dagens vannivå opprettholdes.

Det er gjennomført separate utredninger av de tre alternativene og disse er vurdert ut ifra kortsiktige og langsiktige aspekter som anses å ha betydning for økonomi, grunnforhold, ytre miljø og natur.

På bakgrunn av utredningene anbefales alternativ 3. Dvs at damanlegget erstattes av flere avtrappede terskler som vil gi et naturpreget bekkeløp over en strekning på ca. 30 meter og at vannivået for øvrig opprettholdes.

Prosjektet finansieres med investeringsmidler til vassdragsanlegg, avsatt i handlingsprogrammet 2024-2027.

2. Bakgrunn for saken

Et damanlegg er et byggverk som demmer opp vann i en innsjø eller elv. Damanlegget fører til at vann kan lagres i et magasin. Dammer og andre vassdragsanlegg kan være en fare for samfunnet om ikke sikkerheten ved anleggene blir tatt på alvor. Ansvar for sikkerheten er plassert hos eier av damanlegget. NVE skal påse at eieren følger opp kravene til sikkerhet som blir stilt gjennom lovverket.

Alle damanlegg skal vurderes og plasseres i en konsekvensklasse som angir hvilken fare et evt. dambrudd vil få på omgivelsene på nedsiden av anlegget. Etter kommunesammenslåingen i 2020 er Asker kommune eier av 24 damanlegg. Alle damanleggene er nå vurdert og gitt en konsekvensklasse. Av disse er fire damanlegg vurdert til ikke å ha tilfredsstillende sikker konstruksjon etter dagens krav. Dette gjelder:

1. Høymyrdammen
2. Rordammen
3. Bjørvann
4. Dam Store Sandungen

Rordammen er den andre av 4 dammer som inngår i en investeringsplan i perioden 2024 – 2030, planen ble presentert i utvalg for samfunnstjenester 01.06.2023 og i formannskapet 20.06.2023. Saknr. 23/09216.

Damanlegget er en gammel betong-/platedam som ble etablert 1948. Damanlegget fungerte som vannforsyning og prosessvann til fabrikk i Slemmestad. I dag har damanlegget ikke lenger noen direkte nyttemessig funksjon. Rordammen er delvis gjengrodd og er per i dag lite tilgjengelig for allmennheten. Det er ønskelig å få området mest mulig tilbake til naturtilstand, hvor det bl.a. legges til rette for fiskevandring.

Rordammen er plassert i en konsekvensklasse som kan gi et betydelig skadepotensial på infrastruktur og over 150 boenheter nedstrøms dam kan bli berørt ved et eventuelt dambrudd. Damanlegget tilfredsstiller ikke krav til stabilitet og sikkerhet, gitt i damsikkerhetsforskriften. Som eier av et damanlegg er Asker kommune ansvarlig for at nødvendige tiltak utføres, slik at anlegget og området bringes til forskriftsmessig stand.

Lovkrav og myndighetsutøvelse

Damanleggene er underlagt «Forskrift om sikkerhet ved vassdragsanlegg» (damsikkerhetsforskriften) som forvaltes av NVE. Denne skal fremme sikkerhet ved vassdragsanlegg og forebygge skade på mennesker, miljø og eiendom.

3. Saksopplysninger

I temaplan for vann og vannmiljø er damanlegg et eget innsatsområde, denne sier: «kommunale dammer skal ikke forårsake skade»

Generelt på nasjonalt og internasjonalt nivå, anbefales det at damanlegg som ikke lenger har noen direkte nytteverdi/ressursutnyttelse, vurderes nedlagt. Installasjoner som en gang ble etablert for dette formålet bør fjernes, og området bør føres tilbake til sin opprinnelige naturtilstand.

Etter en grundig undersøkelse utført i 2023 av VTA, ble det påpekt mangler ved damanlegget:

«Betongen er dårleg og ein har ikkje kontroll på om det er drenerande massar inne i betongkassa og på nedstraums side. Det er forventat at denne står på lausmassar og me har ikkje kontroll på kvaliteten på desse massane. For å være trygg på denne konstruksjonsdelen må ein grave alt fram og rehabilitere betongen. Videre er fisketrappen feilkonstruert og går full av kvist og kvast som er svært vanskeleg å rydde. Damkonstruksjonen har tre pilarer og pilarane står på svært dårleg fjell.»

For få belyst ulike alternativer for tiltak er det gjennomført utredninger og det er vurdert tre alternativer for å bringe damanlegget og området tilbake til forskriftsmessig stand.

1. Det bygges nytt damanlegg og dagens vannivå opprettholdes.
2. Damanlegget fjernes, og hele området føres tilbake til et naturlig bekkeløp.
3. Damanlegget erstattes av flere avtrappede terskler og dagens vannivå opprettholdes.

De tre alternativene er vurdert ut ifra kortsiktige og langsiktige aspekter som anses å ha betydning for valg av alternativ:

- Økonomi
- Geotekniske vurderinger.

- Naturmangfoldskartlegging
- Miljøteknisk sedimentundersøkelse
- Fiskevandring

Alternativ 1 – Det bygges nytt damanlegg og dagens vannivå opprettholdes.

Dette alternativet utføres ved at det bygges nytt damanlegg nedstrøms eksisterende før dagens damanlegg rives. Alternativet vil videreføre ansvaret rettet mot damanlegg med drift, vedlikehold og oppfølging av lovverk, som er estimert til 350 000 kr. årlig. Dette vil kreve at det til enhver tid skal være et kvalifisert personell som kan utføre disse oppgavene. Området vil i stor grad framstå som i dag etter at tiltaket er gjennomført. Total byggekostnad er estimert til 19 mill. kr. eks. mva. Gjennomsnittlig årskostnad (investering og drift) for dette alternativet vil være ca. 1,7 mill. kr.

Alternativ 2 – Damanlegget fjernes og hele området føres tilbake til et naturlig bekkeløp

Formålet med å fjerne dammen er å slippe å rehabilitere eller bygge en ny dam med de kostnadene dette gir til vedlikehold og oppfølging av lovverk. Stabiliteten i dette området er meget dårlig, og en fullstendig fjerning av vannspeillet vil kreve store stabiliseringstiltak. Basert på erfaringene og kostnadene for stabiliseringen av Bøbekken som er gjennomført nedstrøms dammen, anslås kostnadene for dette alternativet 50 mill. kroner, eller mer. I tillegg gir dette alternativet det største inngrepet i eksisterende natur og miljø. Gjennomsnittlig årskostnad (investering og drift) for dette alternativet vil være ca. 2,4 mill. kr.

Alternativ 3 – Damanlegget erstattes av flere avtrappede terskler og dagens vannivå opprettholdes.

Løsningen med flere avtrappede terskler vil gi et naturpreget bekkeløp over en strekning på ca. 30 meter og vannivået i dammen for øvrig vil opprettholdes. Dette vil gjøre utfordringen med stabilisering av området betydelig mindre omfattende enn alternativ 2 samtidig som driftskostnadene knyttet til alternativ 1 unngås. Området vil i stor grad framstå som i dag etter at tiltaket er gjennomført. Total byggekostnad er estimert til 23 mill. kr. eks. mva. Gjennomsnittlig årskostnaden (investering og drift) for dette alternativet vil være ca. 1,1 mill. kr.

Konsekvensmatrisen under viser vurdering av de ulike alternativene mot de aktuelle temaene. Skala fra 1 til 3.

For vurderinger i alternativ 1, er rapporter som er utarbeidet i konsekvensvurderingen for alternativ 2 og 3 benyttet.

Tabell 1 Konsekvensmatrise som viser en konsekvensvurdering av de ulike alternativene mot de aktuelle temaene. Skala fra 1 til 3. Der 1 er liten eller ingen konsekvens, 2 middels konsekvens, 3 er stor konsekvens.

Tema	Alternativ 1	Alternativ 2	Alternativ 3
Økonomisk analyse	Investering 19 mill.kr Drift kr 350 000 per år	Investering > 50 mill.kr Drift kr 0 pr år	Investering 23 mill.kr Drift kr 0 pr år
	Årskostnad: 1,7 mill.kr.	Årskostnad: 2,4 mill.kr.	Årskostnad: 1,1 mill.kr.
Damsikkerhet/teknisk analyse – fare for fremtidige strengere krav	2	1	1
Fare for dambrudd	2	1	1
Nedstrøms flomforhold	1	1	1
Geoteknisk risiko	1	3	2
Miljø	2	2	2
Akvatisk miljø	2	1	1
Terrestrisk miljø	1	3	2
Sosialt - samfunn	2	1	1
Kulturminner/kulturmiljø	1	2	1
Landskap	2	1	1
Juridisk og regulatorisk	1	2	1

Prinsippsnitt og landskapsplan for alternativ 3 er vedlagt.

4. Kommunedirektørens vurdering

Arbeidet med damanlegg berører bærekraftdimensjonene både sosialt, miljømessig og økonomisk. Anleggene har stor verdi knyttet til kulturhistorie, naturverdier og rekreasjon. I tillegg stilles det krav til store investeringer for å ivareta sikkerheten rundt anleggene. Forvaltningen av damanleggene krever derfor gode utredninger, vurderinger og prioriteringer med tanke på disse verdiene.

Damanlegg er underlagt et strengt regelverk hvor NVE er myndighet. Rordammen er en av kommunens dammer som ikke tilfredsstillende dette regelverket. Utbedring av Rordammen er den andre av 4 dammer som er prioritert, og som inngår i investeringsplanen for perioden 2024-2030.

Investeringene er betydelige, men kommunen har ikke noe valg når det gjelder å gjennomføre tiltak. Gjennom flere utredninger har de ulike alternativene for utbedring blitt grundig belyst. Av de utredningene som er utført fremstår alternativ 3 som den beste løsningen, ut ifra et helhetlig perspektiv.

Kommunedirektøren slutter seg til vurderingene som er gjort og anbefaler at Rordammen utbedres i samsvar med anbefalt alternativ 3 og finansieres av handlingsprogrammets investeringsavsetning til vassdragsanlegg(dammer).

5. Konklusjon

Vurderinger som er gjennomført bygger på en rekke temaer med en godt gjennomarbeidet konsekvensutredning og skisseprosjekt, samt gode vurderinger av naturmangfold, som igjen er sammenstilt i en konsekvensmatrise.

Ut fra en samlet vurdering framstår alternativ 3 som det beste. Dette alternativet har også de laveste kostnadene når både investeringskostnader og driftskostnader medregnes.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Vedlegg 1 - Prinsippsnitt alternativ 3
Vedlegg 2 - Landskapsplan alternativ 3

Vedlegg:

[Click or tap here to enter text.](#)

Saksprotokoll

Arivsak
24/12966

Saksbehandler
Ole Martin Marius Gulbrandsen

Behandlet av
1 Utvalg for samfunnstjenester

Møtedato **Saksnr.**
31.10.2024 37/24

Mulighetsstudie Rordammen - valg av alternativ for utbedring.

Utvalg for samfunnstjenester har behandlet saken i møte 31.10.2024 sak 37/24

Behandling

Ingeniør Marius Gulbrandsen innledet til saken og svarte ut spørsmål.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Utbedring av Rordammen utføres i samsvar med anbefalt alternativ 3. Damanlegget erstattes av flere avtrappede terskler og dagens vannivå opprettholdes.
2. Prosjektet finansieres med handlingsprogrammets investeringsavsetning til Vassdragsanlegg (dammer)

Saksframlegg

Arkivsak
24/15104-1

Saksbehandler
Christian Goderstad

Behandles av
Utvalg for samfunnstjenester
Formannskapet

Møtedato
31.10.2024
05.11.2024

Overgang til LED-belysning i kommunalt eide bygg og idrettsanlegg

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Saken tas til orientering
2. Kommunedirektøren kommer tilbake til finansieringen av tiltaket ved kommende tertialrapport/handlingsprogram.

1. Sammendrag

Asker kommune eide 662 481 m2 bygningsmasse pr 31.12.2023 med tilhørende uteområder. I tillegg eier kommunen flere utendørs idrettsanlegg. Om lag 430 000 m2 av bygningsmassen, 11 fotballbaner, to friidrettsanlegg, deler av lysløypa på Solli samt løypetraseen i Vardåsen skisenter har belysning med lysstoffrør eller lyskilder av halogen som inneholder kvikksølv og andre miljøgifter.

I august 2023 ble det forbudt å produsere denne type lyskilder i EU, dette er kjent som RoHS-direktivet. Asker kommune har utarbeidet en gjennomføringsplan for utskifting av denne belysningen over en periode på seks år (2025-2030) til en estimert investering på 216 mill. kroner inkl. mva.

2. Bakgrunn for saken

I 2002 ble RoHS-direktivet vedtatt, RoHS står for «Restrictions of Hazardous Substances», og omhandler begrensning i bruk av farlige stoffer. Norge er

underlagt direktivet gjennom EØS-avtalen. Direktivet er et ledd i EU's arbeid med å begrense tungmetaller og miljøgifter.

I 2011 ble direktivet utvidet til å gjelde alle CE-merkede produkter gjennom RoHS2. Herunder faller også lysstoffrør da de inneholder kvikksølv. I mangel på gode nok erstatningsprodukter på markedet i 2011 ble det gitt et midlertidig unntak for lysstoffrør ved innføringen av direktivet.

Fra 2023 er det kommet mange gode erstatninger og LED-alternativer på markedet, noe som igjen gjør at unntakene som gjaldt til og med 2023 ikke ble videreført. Fra disse datoene ble det forbudt å produsere, men ikke forbudt å bruke de.

3. Saksopplysninger

Asker kommune eide 662 481 m² bygningsmasse pr 31.12.2023 med tilhørende uteområder. I tillegg eier kommunen flere utendørs idrettsanlegg. Om lag 430 000 m² av bygningsmassen, 11 fotballbaner, to friidrettsanlegg, deler av lysløypa på Solli samt løypetraseen i Vardåsen skisenter har belysning med lysstoffrør eller lyskilder av halogen som inneholder kvikksølv og andre miljøgifter.

Asplan Viak er engasjert for bistand og rådgivning i planleggingsfasen. De har utarbeidet en rapport (vedlegg 1) som belyser muligheter og merverdier ved utskifting av belysning.

Tilstrekkelig belysning er lovpålagt blant annet gjennom arbeidsmiljøloven og forskrift om miljørettet helsevern.

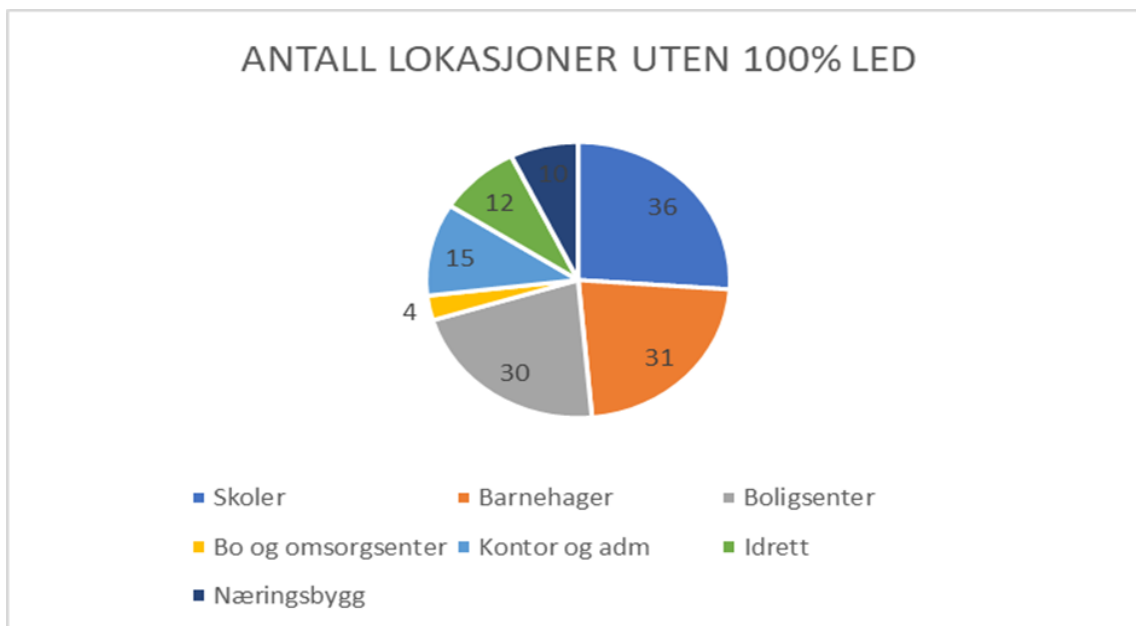
Dersom ikke Asker kommune skifter ut belysningen, vil byggene bli gradvis mørkere etter hvert som lyskildene slukner og det er ikke mulig å få erstatninger som fungerer. Dette vil få konsekvenser for brukere av byggene.

Utskifting av belysning har både en positiv effekt på miljøet og energiforbruket. For å få til en effektiv gjennomføring av prosjektet må utskiftingen skje systematisk i hele bygget samtidig. Fungerende lamper/armaturer vil bli tatt vare på for å kunne benyttes i bygg der lamper slukker før utskiftingen skjer systematisk. Omfanget av utskiftingen vil variere sterkt fra bygg til bygg, avhengig av tilstand på armaturer, kabling og automatikk.

Asker kommune vil, når prosjektet er fullført, få en innsparing på 8,6 millioner kr pr. år i redusert energiforbruk, samt redusert utslipp av Co₂ med 164,8 tonn pr. år.

Asker kommune ser for seg at utskiftingen vil kunne strekkes over en periode på inntil 6 år om arbeidene kommer i gang i 2025.

Figur 1 viser at skoler, barnehager og boligsentre har det største behovet.

Figur 1 Bygg kategorier uten LED belysning

Kommunedirektøren har beregnet at utskiftingen vil koste kr 467 pr m2 bygg i gjennomsnitt. Dette inkluderer merverdiavgift og er basert på priser pr september 2024. Totalt omfattes 430 000 m2 bygg, inkludert kommunale boliger og utendørs idrettsanlegg. Totalt er kostnaden beregnet til 216 mill. kroner inkludert merverdiavgift. Av dette utgjør behovet til idrettsanleggene 15 mil. kroner av totalbeløpet. Kontrakter vil gjennomføres som avrop innenfor kommunedirektørens fullmakt gjennom minikonkurranser på rammeavtaler.

En mulig finansieringsplan kan se slik ut:

Finansiering	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Sum
1. tertial 2025	kr 35 000 000						kr 35 000 000
HP 2026-2029		kr 35 000 000	kr 35 000 000	kr 37 000 000	kr 37 000 000	kr 37 000 000	kr 181 000 000
Sum behov							kr 216 000 000

Spillemidler og andre støtteordninger

Det kan søkes spillemidler til oppgradering av lysanlegg på både innendørs og utendørs idrettsanlegg, gitt at de gjeldende anleggene ikke har fått tilskudd til tilsvarende oppgraderinger de siste 10 årene. Omfanget av tilgjengelige tilskudd er foreløpig ikke utredet i detalj.

Enova gir ikke støtte til skifte av belysning i yrkesbygninger med mindre det er en del av andre energieffektiviseringstiltak i et bygg som utgjør en total energibesparelse på 20 % på bygget. Minstekravet for å kunne søke er mål om

20 % energiforbedring per bygg og det oppnår vi ikke med belysning alene. Dette må sees i sammenheng der det er andre energiltak i bygget.

4. Kommunedirektørens vurdering

Belysning er en viktig faktor for ansatte i tjenesteproduksjonen og brukerne av kommunale bygg og utendørs idrettsanlegg. Det er viktig at byggene er i tråd med lover og forskrifter.

I en tid med anstrengt kommuneøkonomi er det utfordrende å vedta gjennomføringen av utskiftingen, men det er positivt med tiltak som reduserer driftskostnader i så stor andel av byggene. Det er en fordel at investeringen kan strekkes over minst seks budsjettår. Kommunedirektøren vil vurdere finansieringen fortløpende. For kommende 4-årsperiode og under pågående omstillingsprogram vil det være nødvendig å bevilge særskilte investeringsmidler for å komme i gang med prosjektet. Fra 2029, når vedlikeholdsmidlene forhåpentligvis føres tilbake til normalt nivå, vil man kunne benytte disse. Det vil også være nødvendig å gjøre en fortløpende vurdering av konsekvensene ved at lamper slukker før utskiftingsprogrammet gjennomføres for de aktuelle byggene. Det kan derfor være nødvendig å justere utskiftingstakten i løpet av perioden.

Gjennomføringen av prosjektet vil kreve godt og tett samarbeid med brukerne da en utskifting av belysning i så stort omfang må utføres parallelt med tjenesteproduksjonen i byggene.

Overgangen til LED-belysning i kommunale bygg som følge av RoHS-direktivet er i tråd med FNs bærekrafts mål nr 13 og Asker kommunes delmål «Askersamfunnet er i front for lavutslippssamfunnet i tråd med internasjonale og nasjonale klimaforpliktelser og regionale ambisjoner». Tiltaket er med å svare ut innsatsområdet «Klima og miljøvennlige bygg» i temaplan eiendom.

5. Konklusjon

Overgang til LED belysning er et prosjekt Asker kommune er forpliktet til å realisere, både av hensyn til utilgjengelige lyskilder samt etterlevelse av lover og forskrifter. For å realisere planen innenfor tidsperspektivet på seks år er det viktig å komme i gang i 2025. Kommunedirektøren vil derfor komme tilbake med en finansieringsplan i forbindelse med kommende tertialrapporter/handlingsprogrammer.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Rapport fra Asplan Viak - Strategi for rehabilitering av belysningsanlegg

Saksprotokoll

Arivsak
24/15104

Saksbehandler
Christian Goderstad

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for samfunnstjenester	31.10.2024	38/24
2 Formannskapet	05.11.2024	162/24

Overgang til LED-belysning i kommunalt eide bygg og idrettsanlegg

Utvalg for samfunnstjenester har behandlet saken i møte 31.10.2024 sak 38/24

Behandling

Rådgiver Christian Goderstad innledet til saken og svarte ut spørsmål.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Saken tas til orientering
2. Kommunedirektøren kommer tilbake til finansieringen av tiltaket ved kommende tertialrapport/handlingsprogram.

Saksprotokoll

Arivsak
24/15104

Saksbehandler
Christian Goderstad

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for samfunnstjenester	31.10.2024	38/24
2 Formannskapet	05.11.2024	162/24

Overgang til LED-belysning i kommunalt eide bygg og idrettsanlegg

Formannskapet har behandlet saken i møte 05.11.2024 sak 162/24

Behandling

Rådgiver Christian Goderstad redegjorde for saken.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Saken tas til orientering.
2. Kommunedirektøren kommer tilbake til finansieringen av tiltaket ved kommende tertialrapport/handlingsprogram.

Saksframlegg

Arkivsak
24/13392-2

Saksbehandler
Bente Støa

Behandles av
Utvalg for samfunnstjenester

Møtedato
31.10.2024

Høringsinnspill - høring av forslag om hjemmel til kommunale klimakrav til byggeplasser eller bygge- og anleggsplasser

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Asker kommune gir høringsuttalelse i samsvar med vedlagte forslag.

1. Sammendrag

På vegne av Klima- og miljødepartementet har Miljødirektoratet sendt på høring et forslag om å gi kommunene hjemmel etter forurensningsloven til å stille klimakrav til bygge- og anleggsplasser. Bakgrunnen for forslaget er at klimagassutslipp fra denne sektoren forventes å være betydelige fremover, og det er nødvendig med tiltak for utslippskutt. Forslaget innebærer at kommunene får myndighet til å vedta lokale forskrifter om bruk av nullutslippsløsninger eller biogass på byggeplasser eller bygge- og anleggsplasser.

Miljødirektoratets konsekvensutredning peker på både nytteeffekter i form av utslippskutt og kostnader for byggherrer, kommuner og staten. Forslaget forutsetter at kommunene inntar en unntaksbestemmelse i forskriften, som gjør det mulig å unnta bygge- og anleggsplasser fra kravene der disse er teknisk vanskelige, uforholdsmessig kostbare, eller der tilgangen på strøm er problematisk.

Kommunedirektøren mener at en hjemmel til å stille klimakrav til bygge- og anleggsplasser vil være et svært viktig bidrag til å redusere klimagassutslippene fra bygge- og anleggsvirksomhet og foreslår å gi følgende innspill til høringen:

1. Arbeidsdeling med annet lovverk bør tydeliggjøres (pbl §12-7 3)
2. Det bør utarbeides én nasjonal forskrift
3. Hjemmelen bør omfatte både private og offentlige bygge- og anleggsplasser

4. Hjemmelen bør omfatte både bygge- og anleggsplasser
5. Hjemmelen bør ikke avgrenses til pilotkommuner
6. Statlige støtteordninger bør styrkes
7. Det må utarbeides tydelige retningslinjer for håndheving og ressursbruk i kommunene

2. Bakgrunn for saken

På vegne av Klima- og miljødepartementet (KLD) har Miljødirektoratet sendt på høring forslag om å gi kommunene hjemmel etter forurensningsloven til å stille klimakrav til byggeplasser eller bygge- og anleggsplasser.

Klimagassutslippene fra bygge- og anleggsvirksomhet forventes å være betydelige i årene framover, og det er behov for omstilling og et økt tempo i arbeidet med å kutte utslipp.

Miljødirektoratet har på oppdrag fra KLD vurdert konsekvensene av å gi kommunene hjemmel til å stille klimakrav, med nytteeffekter i form av utslippskutt og bidrag til omstilling på den ene siden, og kostnader for byggherrer, kommuner og staten på den andre siden.

Hovedpunktene i forslaget som legges på høring er:

- Kommunene tildeles myndighet til å stille klimakrav til byggeplasser eller bygge- og anleggsplasser med hjemmel i forurensningsloven.
- Kommunene får myndighet til å fastsette en lokal forskrift og kan stille krav som gjelder hele eller nærmere angitte deler av kommunen, enkelteiendommer eller visse typer bygge- og anleggsplasser.
- Det forutsettes at kommunene inntar en unntaksbestemmelse i den lokale forskriften, som gjør at kommunen kan unnta bygge- og anleggsplasser fra kravene dersom disse ikke er teknisk mulig å nå, vil bli uforholdsmessig kostbare eller det av andre grunner fremstår som rimelig at det gis unntak.

Høringsnotat, konsekvensutredning og forslag til forskrift ligger på høringssiden [her](#). Høringsfristen er 8. november 2024.

3. Saksopplysninger

I dag kan offentlige byggherrer stille klimakrav i egne bygge- og anleggsprosjekter, men har ikke hjemmel til å stille utslippskrav til annen bygge- og anleggsvirksomhet.

Forslaget fra Miljødirektoratet tildeler kommunen myndighet til å fastsette forskrifter om klimakrav til byggeplasser eller bygge- og anleggsplasser etter § 9 i forurensningsloven i en egen forskrift. Med klimakrav menes det at kommunen kan

påby bruk av nullutslippsløsninger og biogass på bygge- og anleggsplasser. Med nullutslippsløsninger menes at det ikke er direkte utslipp av CO₂ og andre klimagasser eller NO_x og svevestøv fra bygge- og anleggsplassen. I tråd med tidligere anbefaling fra Miljødirektoratet åpner ikke forslaget for krav som fremmer bruk av flytende biodrivstoff. Forslaget gjelder direkte utslipp innenfor byggegjerdet og omfatter ikke utslipp fra arealbruksendringer og transport til og fra plassen.

Det er flere andre eksisterende og foreslåtte virkemidler for å redusere utslipp fra bygge- og anleggsplasser, herunder CO₂-avgift, kvoteplikt, klima- og miljøhensyn i offentlige anskaffelser og tilskuddsordninger gjennom bl.a. Enova. En hjemmel til kommunene til å stille krav kan fungere som et supplement til andre virkemidler.

I konsekvensvurderingen utarbeidet av Miljødirektoratet forutsettes det at kommunen har en unntaksbestemmelse i forskriften, slik at det kan gjøres unntak fra kravene dersom disse ikke er teknisk mulig å overholde, vil bli uforholdsmessig kostbare eller tilgangen til strøm eller tilstrekkelig effekt er krevende.

Miljødirektoratet har vurdert om hjemmelen til å stille klimakrav kun skal gjelde for noen pilotkommuner, eller om den skal gjelde for alle kommuner, presentert som henholdsvis modell 1A og 1B. Videre presenteres tre modeller for hvordan hjemmelen kan utformes:

- 2A: Kommunene kan stille klimakrav til alle typer bygge- og anleggsprosjekter.
- 2B: Kommunene kan stille klimakrav, unntatt til statlige og andre offentlige prosjekter.
- 2C: Kommunene kan stille klimakrav til byggeprosjekter, ikke anleggsprosjekter.

Regjeringen anbefaler ikke at anleggsplasser omfattes av hjemmelen. Dette begrunnes med at anleggsplasser ofte er større enn byggeplasser, med lengre avstander inne på området og flere og større maskiner. Mange anleggsprosjekter foregår dessuten i grisgrendte strøk uten god tilgang på strøm. De mener at strenge kommunale klimakrav til anleggsplasser i offentlig regi i verste fall kan fordyre og forsinke utslippsreduksjoner fra eksempelvis utbygging av ladeinfrastruktur for tunge biler og hurtigbåter. Dersom anleggsplasser skal omfattes av hjemmelen åpnes det ikke for at kommunene kan stille klimakrav til anleggsplasser som strekker seg ut over to eller flere kommuner.

I Askers temaplan «Handling mot klimaendringene 2021-2023» har kommunen vedtatt en strategi om å samarbeide med næringen om å jobbe for økt etterspørsel og teknologiutvikling innen utslippsfrie løsninger i bygg- og anleggsvirksomhet.

I temaplanen fastsettes også en ambisjon om at alle bygge- og anleggsplasser i kommunens egne prosjekter skal være utslippsfrie. I sak 14/23, som var til politisk

behandling i utvalg for samfunnstjenester 1. mars 2023, gir kommunedirektøren en status for arbeidet med klimatiltak i byggeprosjekter, der utfordringene med utslippsfrie bygge- og anleggsplasser knyttet til oppfølging, teknologi som ikke er ferdig uttestet og økonomiske forutsetninger drøftes. Asker kommune har per dags dato ikke hundre prosent utslippsfrie bygge- og anleggsplasser i egne prosjekter.

4. Kommunedirektørens vurdering

Asker kommune har i flere år stilt krav i egne bygge- og anleggsprosjekter om andel utslippsfritt. Da kommunen har manglet en hjemmel for å stille krav om utslippsfrie bygge- og anleggsplasser til private utbyggere gjennom planprosessen, har vi i bestemmelsene til kommuneplanen et «bør-krav» om utslippsfrie løsninger.

Kommunedirektøren er svært positiv til at man nå ser på hvordan det kan etableres en klar hjemmel for kommunene til å stille klimakrav til bygge- og anleggsplasser. Kommunedirektøren har følgende innspill til hjemmelsforslaget:

1) Arbeidsdeling med annet lovverk bør tydeliggjøres (pbl §12-7 3)

Kommunedirektøren synes forholdet mellom en kommunal forskrift om utslipp fra bygge- og anleggsplasser og plan- og bygningsloven ikke kommer godt nok fram i høringsnotatet. En utredning gjort av Holth & Winge AS og Civitas AS på oppdrag fra Kommunal- og distriktsdepartementet (mars 2023) påpeker at kommunene mangler en tydelig hjemmel i forurensningsloven til å stille klimakrav i arealplaner. Asker ønsker en avklaring på om hensikten med høringsforslaget er å gi kommunen hjemmel til først å vedta en kommunal forskrift, som igjen vil gi hjemmel til å vedta bestemmelser om utslippsfrie bygge- og anleggsplasser i reguleringsplaner basert på plan- og bygningsloven §12-7 3.

2) Det bør utarbeides én nasjonal forskrift

Kommunedirektøren mener at en lokal forskrift er en dårlig styringsmekanisme når det er frivillig for kommunene å vedta den. Det bør utformes en nasjonal forskrift som gjelder alle kommuner, av følgende grunner:

- **Forutsigbarhet:** Utbyggere opplever det som uforutsigbart når kommuner stiller ulike krav. En nasjonal forskrift sikrer like regler for alle kommuner.
- **Konkurransesvridning:** Ulike regler på tvers av kommunegrensene kan gi konkurransefordeler til kommuner som ikke vedtar en forskrift som i enkelte tilfeller kan være fordyrende.
- **Ressurseffektivitet:** Det er ineffektivt at hver kommune lager egne forskrifter. En nasjonal forskrift vil sikre ensartet håndheving.

3) Hjemmelen bør omfatte både private og offentlige bygge- og anleggsplasser

Kommunedirektøren mener at likebehandlingshensyn og tilliten til offentlig myndighetsutøvelse tilsier at hjemmelen ikke bør avgrenses på en måte som forskjellsbehandler private og offentlige prosjekter.

4) Hjemmelen bør omfatte både bygge- og anleggsplasser

Utslipp fra anleggsplasser er dobbelt så høye som fra byggeplasser og utslippskutt reduseres kraftig hvis anleggsplasser unntas. Selv om strenge klimakrav kan øke kostnader og forsinke prosjekter, mener kommunedirektøren at en godt utformet unntaksbestemmelse i forskriften vil motvirke negative klimaeffekter og gjøre det unødvendig å unnta anleggsplasser. Forskriften bør ha som hovedregel at bygge- og anleggsplasser skal være utslippsfrie, med mulighet for fritak under klare vilkår.

5) Hjemmelen bør ikke begrenses til pilotkommuner

Kommunedirektøren mener muligheten til å stille klimakrav til bygge- og anleggsplasser ikke bør forbeholdes utvalgte pilotkommuner. Dette er en unødvendig avgrensning, som vil forsinke omstillingen til nullutslipp. Det vil være tid- og ressurskrevende å velge ut kommuner, avgrense ordningen, evaluere og utvide ordningen for å inkludere flere kommuner på sikt.

6) Statlige støtteordninger bør styrkes

Markedet for fossilfrie maskiner er ennå ikke modent over hele landet, og krav om utslippsfrie bygge- og anleggsplasser vil gi konkurransefordeler til bedrifter som kan investere i slike maskiner. For å øke leveringskapasiteten og hjelpe mindre selskaper, bør statlige støtteordninger som Enova og Klimasats styrkes.

7) Det må utarbeides tydelige retningslinjer for håndheving og ressursbruk i kommunene

For å sikre effektiv implementering av forskriften, må klare retningslinjer for kommunenes håndheving av klimakrav etableres. Uten disse kan oppfølgingen bli ressurskrevende, med stort behov for skjønnsmessige vurderinger, noe som kan skape ulik praksis og utfordringer for rettssikkerheten. Standardiserte prosedyrer vil bidra til forutsigbarhet og effektiv ressursbruk.

Sakens relevans for de tre bærekraftsdimensjonene FNs bærekraftsmål:

Miljø

Miljømessig vil forslaget bidra til redusert klimagassutslipp og mindre forurensning lokalt. Det vil være et viktig verktøy for at kommunene skal kunne nå sine klimamål.

Økonomi

Forslaget kan stimulere til innovasjon i byggenæringen og gi konkurransefordeler for bedrifter som satser på bærekraftige løsninger, men kan også medføre økte kostnader for byggeprosjekter på kort sikt, da utslippsfrie maskiner og lastebiler i dag er dyrere enn fossile alternativer. Dette utgjør imidlertid en mindre del av totalkostnadene for prosjektene. Sintef har f.eks. anslått en kostnadsøkning på 1-2 % for skolebygg med utslippsfrie byggeplasser. Prisforskjellen vil reduseres med større volumer og mer moden teknologi. Selv om innkjøpskostnadene er høyere, er det potensiale for store besparelser: strøm koster mindre enn diesel, selv ved hurtiglading, og elmotorer krever mindre vedlikehold enn forbrenningsmotorer. Kommunedirektøren påpeker at Miljødirektoratet sin konsekvensutredning mangler en helhetlig vurdering av nytte og kostnad av forskjellige klimatiltak i byggeprosjekter. I Asker vurderes kost-nytte i hvert enkelt prosjekt, og ofte har klimagassreduksjonene ved bruk av utslippsfrie maskiner en høyere kostnad enn for eksempel tiltak for å redusere transporten av masser.

Sosiale forhold

På det sosiale plan kan strengere klimakrav sikre bedre arbeidsmiljø på bygge- og anleggsplasser og bidra til økt livskvalitet i nærområdene ved å redusere støy og luftforurensning.

5. Konklusjon

Kommunedirektøren er positiv til at forslag til hjemmel for klimakrav til bygge- og anleggsplasser nå er sendt på høring og mener at modell 1A (hjemmelen avgrenses ikke til pilotkommuner) og modell 2A (kommunene kan stille klimakrav til alle typer bygge- og anleggsprosjekter) er de mest hensiktsmessige måtene å innrette hjemmelen på.

En hjemmel til å stille klimakrav til bygge- og anleggsplasser vil være et svært viktig bidrag til å redusere klimagassutslippene fra bygge- og anleggsvirksomhet.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Innspill til høring om etablering av hjemmel klimakraav bygge- og anleggsplasser

Saksprotokoll

Arivsak
24/13392

Saksbehandler
Bente Støa

Behandlet av
1 Utvalg for samfunnstjenester

Møtedato
31.10.2024

Saksnr.
39/24

Høringsinnspill - høring av forslag om hjemmel til kommunale klimakrav til byggeplasser eller bygge- og anleggsplasser

Utvalg for samfunnstjenester har behandlet saken i møte 31.10.2024 sak 39/24

Behandling

Rådgiver Bente Støa var til stede for å svare ut spørsmål.

Inger Johanne Aaby (Sp) fremmet følgende alternative forslag på vegne av Sp, INP og FrP:

Asker kommune gir høringsuttalelse i samsvar med følgende endringer:

1. Det bør utarbeides en nasjonal forskrift.

Asker kommune mener det bør utarbeides en nasjonal forskrift som gjelder alle kommuner. En nasjonal forskrift vil sikre forutsigbarhet for utbyggere når kommuner følger samme bestemmelser, det er også ineffektivt at hver kommune lager egne forskrifter. En nasjonal forskrift vil sikre ensartet håndheving. Nasjonal forskrift må inneholde bestemmelser som kommunene selv kan velge å innføre, ikke bestemmelser som kommunene må gjøre unntak fra.

3. Hjemmelen bør kun omfatte offentlige byggeplasser.

4. Hjemmelen bør omfatte byggeplasser.

Asker mener videre at konsekvensutredningen mangler en helhetlig vurdering av nytte og kostnad for ulike klimakrav til bygge- og anleggsprosjekter. Dette vurderes i

hvert enkelt prosjekt i Asker, og ofte ser vi at klimagassreduksjonene ved bruk av utslippsfrie maskiner i byggeprosjekter har en høyere kostnad enn f.eks. tiltak for å redusere massetransport. Asker etterlyser derfor mer fleksibilitet for kommunene til å stille hensiktsmessige krav til bygge- og anleggsplassene.

Aaby (Sp) sitt alternative forslag ble satt opp mot innstillingen. Aaby sitt forslag fikk 3 stemmer (Sp, INP og FrP) og falt.

Vedtak

1. Asker kommune gir høringsuttalelse i samsvar med vedlagte forslag.

Saksframlegg

Arkivsak
24/03440-11

Saksbehandler
Mary Tønder Vold

Behandles av
Utvalg for samfunnstjenester

Møtedato
31.10.2024

212/203 – Avslag på søknad om konsesjon for erverv av fast eiendom

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Med hjemmel i konsesjonsloven § 1 gis det ikke konsesjon til Andzrej Mariusz Adamczyk for eiendommen gnr. 212 bnr. 203 i Asker kommune.

Eiendommen må selges videre som tilleggsjord til noen som kan få konsesjon, eller som ikke trenger konsesjon. Salget må være gjennomført innen seks måneder fra vedtaksdato, jf. konsesjonsloven § 18.

1. Sammendrag

Kommunedirektøren foreslår å ikke gi konsesjon til Andzrej Mariusz Adamczyk, siden formålet med ervervet ikke ser ut til å være landbruksformål og søker ikke har tilknytning til landbruket.

Kommunedirektøren ser på denne saken som prinsipiell, da vi ikke har hatt mange slike saker tidligere etter kommunesammenslåingen. Konsesjonen gjelder en mindre teig med mest fulldyrka jord og der søkeren ikke har landbrukstilknytning. Det kommer ikke frem av søknaden at søker har som formål å drive landbruk på eiendommen.

Det er et overordnet mål at landbrukseiendommer er eid og drevet av samme person. På denne måten er det ofte større sjanse for at arealet blir drevet på en god måte. Mindre arealer som ikke er eid av personer med tilknytning til landbruket, vil ofte falle ut av drift og da lettere omdisponeres til andre formål enn landbruk. Kommunens mulighet til å påvirke hvem som eier denne typen landbruksarealer, er gjennom konsesjonsloven.

2. Bakgrunn for saken

I mars søkte AA-gruppen AS v/Andzrej Mariusz Adamczyk om konsesjon på eiendommen 212/203 i Asker. Siden dette er et AS, ble saken forberedt landbruk i kommunen, men oversendt til Statsforvalteren for endelig avgjørelse. Statsforvalterens vedtak var:

AA-Gruppen AS gis ikke konsesjon for erverv av eiendom gnr. 212 bnr. 203 i Asker kommune, jf. konsesjonsloven § 9. Eiendommen må selges videre til noen som kan få konsesjon, eller som ikke trenger konsesjon. Salget må være gjennomført innen 6 måneder fra vedtaksdato, jf. konsesjonsloven § 18.

31. juli i år mottok kommunen en ny søknad om konsesjon for det samme arealet. Eiendommen er solgt til Andzrej Mariusz Adamczyk, som nå søker konsesjon. Dette er samme person som er daglig leder i AA-gruppen.

Eiendommen er konsesjonspliktig siden den er ubebygd og avsatt til LNFR-formål i kommuneplanens arealdel. Eiendommen består for det meste av fulldyrka jord.

3. Saksopplysninger Eiendommen

Den omsøkte eiendommen med gnr. 212 bnr. 203 i Asker kommune er ubebygd. Ifølge gårdskart.no har den følgende arealressurser:

Fulldyrka jord	Annet markslag	Bebygd, samf., vann, bre	Sum grunneiendom
3,8 dekar	0,2 dekar	0,6 dekar	4,6 dekar

Arealet er ikke regulert, og er i kommuneplanens arealdel avsatt til LNFR-formål (areal for nødvendige tiltak for landbruk og reindrift og gårdstilknyttet næringsvirksomhet basert på gårdens ressursgrunnlag). Eiendommen ligger innenfor hensynssone flomfare.

Ifølge kilden.no er det liten erosjonsrisiko på eiendommen. Jordkvaliteten er ifølge NIBIO klassifisert som svært god og med jordressursklasse små begrensninger. På gårdskart.no står det følgende; «*Jorda har grøftebehov, er periodevis tørkeutsatt eller krever litt større innsats grunnet flere mindre begrensninger. Jorda i denne klassen er mer innsatskrevende, men med de rette tiltakene er jordkvaliteten på linje med klasse 1*». Ifølge kilden.no kan arealet egne seg til å dyrke både gras, korn og ulike grønnsaker. Se figur 1 med kart over eiendommen.

Figur 1. Utklipp fra gårdskart.

Kjøpesum er avtalt til kr. 170 000.

Rettslig grunnlag

Søknad om konsesjon vurderes etter Lov 28.11.2003 om konsesjon ved erverv av fast eiendom mv.

Konsesjonsloven har som formål å regulere og kontrollere omsetningen av fast eiendom for å oppnå et effektivt vern om landbrukets produksjonsarealer, samt sikre eier- og bruksforhold som er mest gagnlige for samfunnet, bl.a. for å tilgodese:

1. framtidige generasjoners behov
2. landbruksnæringen
3. behovet for utbyggingsgrunn
4. hensynet til miljø, allmenne naturverninteresser og friluftinteresser
5. hensynet til bosettingen

Konsesjonslovens § 9 har egne bestemmelser som gjelder for landbrukseiendommer. Det skal ifølge denne bestemmelsen legges «særlig vekt» på følgende momenter ved vurderingen av søknad om konsesjon:

1. om erververs formål vil ivareta hensynet til bosettingen i området
2. om ervervet innebærer en driftsmessig god løsning
3. om erververen anses skikket til å drive eiendommen
4. om ervervet ivaretar hensynet til helhetlig ressursforvaltning og kulturlandskapet

Konsesjon skal i alminnelighet ikke gis dersom det ved ervervet oppstår sameie i eiendommen, eller antallet sameiere økes.

Prisregulering

Av konsesjonsloven § 9 a fremgår det at det skal legges særlig vekt på om den *avtalte prisen tilgodeser en samfunnsmessig forsvarlig prisutvikling*. Det er et grunnvilkår for at priskontrollen skal komme til anvendelse at eiendommen er *bebygget eiendom med mer enn 35 dekar fulldyrka og overflatedyrka jord som skal nyttes til landbruksformål*. Det går frem av samme bestemmelse at *en slik vurdering av prisen skal også gjennomføres ved erverv av ubebygget eiendom som skal nyttes til landbruksformål, med mindre eiendommen er en ren skogeiendom*.

Konsesjonseiendommen er ubebygget, og ifølge søknad skal ikke eiendommen brukes til landbruksformål. Vi vurderer det derfor slik at prisreguleringen ikke kommer til anvendelse. I søknaden står det at i dag er eiendommen tilsådd med gress som er holdt nede gjennom mange år. Erververs planer for videre bruk er å nytte eiendommen til det samme som tidligere. Denne typen drift oppfyller ikke driveplikten, jf. jordloven § 8.

4. Kommunedirektørens vurdering

Vi tar her utgangspunkt i punktene nevnt i konsesjonslovens § 1, siden eiendommen ikke skal nyttes til landbruksformål.

1. Framtidige generasjoners behov

De samfunnsinteressene som skal vurderes, relaterer seg både til nåtid og til framtidige generasjoners behov. Dette innebærer at samfunnsnyttens skal sees i et langsiktig perspektiv. Vurderingen i et mer langsiktig perspektiv må ha dagens planstatus som utgangspunkt, og denne må vurderes opp mot AA-Gruppen AS sitt formål med ervervet. Vi mener at hensynet til framtidige generasjoner taler mot at Andzrej Mariusz Adamczyk gis konsesjon.

2. Landbruksnæringen

Det kommer frem av søknaden at arealet er tilsådd med gress som er holdt nede gjennom mange år. Ny eier planlegger å ha den samme driften. Dette kan ikke anses som jordbruksdrift, jmfør Jordloven § 8 og Statsforvalterens behandling av AA-gruppens søknad, datert 19. juni 2024.

Det står følgende i Rundskriv M-2 2021, side 32: *For at driveplikten skal være oppfylt, må jordas produksjonsegenskaper opprettholdes slik at arealet kan nyttes til vanlig jordbruksdrift, med mulighet for normal avling. Dette innebærer at arealene som utgangspunkt må høstes og kultiveres årlig. Det stilles ikke krav til driftsform og det er ikke krav om at driften er optimal. Det er lagt til grunn i forarbeidene at driveplikten er oppfylt selv om arealet brukes til produksjon av blomster eller til hestehold. Det er lagt til grunn i praksis at driveplikten ikke er oppfylt hvis arealet bare slås med en beitepusser.*

I følge Nibios gårdskart.no, er det god jordkvalitet på eiendommen, og den kan egne seg til flere ulike typer produksjoner. Utifra hensynet til landbruksnæringen synes vi at det er en god løsning å etterstrebe eierforhold der eier og bruker er den samme, og har sitt virke innen landbruksnæringen. Det er ikke tilfellet i Andzrej Mariusz Adamczyks søknad om konsesjon. Et landbrukstilknyttet eierskap vil ivareta hensynet til landbruksnæringen på en bedre måte. Dersom den som får konsesjon ikke er tilknyttet landbruket, er vi bekymret for at driveplikten ikke opprettholdes og det senere vil være vanskeligere å hindre omdisponering. Dersom denne typen landbrukseiendommer derimot legges til en større landbrukseiendom, er det større sannsynlighet at det vil bli god drift samtidig som det vil gi et bedre driftsgrunnlag til en landbrukseiendom.

Selger beskriver eiendommen som ikke-drivervennlig på vanlig måte med maskiner, da det ligger i et flomutsatt område. Ifølge NVEs aktsomhetskart for flom, er det flomfare på arealet. Likevel er det annet jordbruksareal i nærheten, som ligger enda nærmere elven Hegga. Dette arealet ser ut til å ha vært i drift til 2021.

Hensynet til landbruksnæringen, taler imot å innvilge konsesjon til Andzrej Mariusz Adamczyk.

3. Behovet for utbyggingsgrunn

Det kommer frem av forarbeidene at "behovet for utbyggingsgrunn er, slik reglene foreslås, tilgodesett gjennom eksisterende planer". Det er altså plansituasjonen som skal legges til grunn. Eiendommen er i eksisterende planer avsatt til LNFR-formål. Behovet for utbyggingsgrunn skjer gjennom planlegging etter plan- og bygningsloven. Vi kan ikke se at hensynet til behovet for utbyggingsgrunn taler for å innvilge konsesjon til Andzrej Mariusz Adamczyk.

4. Hensynet til miljø, allmenne naturverninteresser og friluftsinnteresser

På omsøkt eiendom er det ved søk i følgende databaser: Gårdskart.no (NIBIO) – herunder artsdatabanken og Naturbase, ikke funnet registreringer av naturverdier. Kommunen vurderer derfor at kravene til kunnskapsgrunnlaget er oppfylt etter naturmangfoldlovens § 8. I og med at naturmangfoldet ikke berøres av ervervet, og det ikke kan påvises effekter av tiltak på verdifull natur, legger kommunen til grunn at det ikke er nødvendig å foreta vurderinger etter miljøprinsippene i §§ 9 til 12. Vi kan heller ikke se at ervervet vil ha noen påvirkninger på miljø eller friluftsinnteressene. Hensynet til miljø, allmenne naturverninteresser og friluftsinnteresser taler ikke imot at konsesjon gis til Andzrej Mariusz Adamczyk.

5. Hensynet til bosettingen

Eiendommen er ubebygget, og dette punktet anses derfor ikke som relevant.

I konsesjonsvurderinger skal det tas utgangspunkt i søkeren og søkerens formål med ervervet. Søkerens formål med ervervet skal vurderes opp mot de relevante samfunnsinteresser som gjør seg gjeldende i saken. Det er noe uklart i

konsesjonssøknaden hva som er formålet med ervervet, men det virker ikke som at jordbruksproduksjon er formålet. Søker eier heller ingen andre landbrukseiendommer som det ville vært naturlig å drive gnr. 212 bnr. 203 som en del av.

Konsesjonslovens formålsbestemmelse ivaretar blant annet hensynet til landbruksnæringen. Når søkers formål skal vurderes opp mot de relevante samfunnsinteressene som gjør seg gjeldende, må det tas utgangspunkt i arealformål som gjelder for eiendommen. I kommuneplanens arealdel er området lagt ut til LNFR-formål. Dette tilsier blant annet at landbruksinteressene er vurdert som viktige formål i området.

En av kommunens oppgaver er å følge opp at alt jordbruksareal blir drevet. Driveplikt er en plikt etter jordloven, og det er kommunen som følger opp saker der driveplikten ikke overholdes, noe som erfaringsmessig krever mye ressurser. Det er flere tilfeller der små teiger uten tilknytning til en større landbrukseiendom, ikke blir drevet på en god måte. Ofte mangler eier(ne) nødvendig utstyr og kunnskap for å få til en god drift. I dette tilfellet hvor søker ikke har landbrukstilknytning, er vi redd for at arealet med tiden ikke vil bli drevet.

Etter en samlet vurdering anser Kommunedirektøren at søknad om konsesjon på eiendommen gnr/bnr. 212/203 bør avslås.

Andre mulige kjøpere

I det omtalte vedtaket fra Statsforvalteren skriver de følgende, og vi legger det samme til grunn:

Konsesjon kan bare nektes dersom det finnes andre mulige kjøpere som kan ivareta hensynene i konsesjonsloven på en bedre måte enn konsesjonssøker. I henhold til uttalelser i dom av Høyesterett mot AS Kistefos Træsliberi, kreves det ikke at alternative erververe er klarlagt i detalj og fremstår som sikre. Vi legger til grunn at det i Asker eller nærliggende kommuner finnes alternativ som kan ivareta hensynene i konsesjonsloven på en bedre måte enn ved konsesjonssøkers erverv.

Sakens relevans for FNs bærekraftsmål

Arealressursene bør disponeres på en måte som gir en tjenlig, variert bruksstruktur ut fra samfunnsutviklingen i området og med hovedvekt på bosetting, arbeid og driftsmessig gode løsninger. Spesielt er hensynet til arealressursene relevante for bærekraftsmål 11, som er et av Asker kommunes utvalgte mål. Målet er at «Asker-samfunnet skal verne om og sikre naturmangfoldet, kulturmiljøer og et aktivt og levende landbruk». Konsesjonssøknaden anses derfor å være relevant for FNs bærekraftsmål.

5. Konklusjon

Andzrej Mariusz Adsmczyk gis ikke konsesjon på eiendommen gnr. 212 bnr. 203.

Frist for salg

I konsesjonsloven § 18 står det følgende: (...) *sette en frist for erververen til å sørge for enten at overdragelsen blir omgjort eller at eiendommen blir overdratt til noen som kan få konsesjon eller som ikke trenger konsesjon.*

Vi setter en frist på seks måneder fra vedtaksdato i saken, til at eiendommen blir overdratt til noen som vil kunne få konsesjon eller ikke trenger konsesjon.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksprotokoll

Arivsak
24/03440

Saksbehandler
Mary Tønder Vold

Behandlet av
1 Utvalg for samfunnstjenester

Møtedato
31.10.2024

Saksnr.
40/24

212/203 - Søknad om konsesjon for erverv av fast eiendom

Utvalg for samfunnstjenester har behandlet saken i møte 31.10.2024 sak 40/24

Behandling

Avdelingsleder Erling Guderud var til stede for å svare ut spørsmål.

Lars Kristian Wear (H) fremmet følgende alternative forslag på vegne av FrP, H og V:

Saken sendes tilbake. Det utføres en fysisk vurdering av kvaliteten på jordet.

Det vurderes også mulighet for drenering .

Det vurderes om kravene til konsesjon kan settes noe lavere.

Wear (H) sitt alternative forslag ble satt opp mot innstillingen. Wears alternative forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Saken sendes tilbake. Det utføres en fysisk vurdering av kvaliteten på jordet.

Det vurderes også mulighet for drenering .

Det vurderes om kravene til konsesjon kan settes noe lavere.

Saksframlegg

Arkivsak
21/21935-6

Saksbehandler
Tomas Westly

Behandles av
Utvalg for samfunnstjenester
Formannskapet

Møtedato
31.10.2024
05.11.2024

Felles retningslinjer for bruk av kommunale friområder- Evaluering

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Vedtatte retningslinjer for utlån av kommunale friområder opprettholdes uten endringer.

1. Sammendrag

Kommunen eier friarealer, parker, badestrender mm som stilles til disposisjon for allmennheten. Asker kommune mottar jevnlig søknader om å få bruke områder til ulike arrangementer. Som eier er kommunen i posisjon til å avgjøre søknad eller stille vilkår for utlån.

I 2022 vedtok kommunen retningslinjer for utlån av kommunen friområder (vedlegg 1). Retningslinjene åpner for utlån til arrangementer som er åpne for allmennheten. Det betyr i praksis at det ikke gis tillatelse til private arrangementer som for eksempel bryllup og firmafester hvor deltagerne er invitert og arrangementet er eksklusivt for en gruppe. Private arrangementer som ikke er i strid med friluftslovens bestemmelser krever imidlertid ikke søknad.

I løpet av 2023 og 24 ble det behandlet 15 søknader om utlån av friområder til ulike arrangementer. Det ble gitt 10 tillatelser og 5 avslag. Bakgrunnen for avslagene var at det var private arrangementer som ville beslaglagt arealer på vegne av en eksklusiv gruppe. Det er i tillegg gitt flerårige tillatelser til noen arrangementer.

Kommune mottar også noen få henvendelser om salg på friområder. Her er gjeldene praksis at det kan gis tillatelse på friområder som ikke har eksisterende utsalgsted.

Kommunedirektøren mener at dagens retningslinjer og praksis for behandling av søknader om både utlån og salg er god, og anser ikke at det er behov for endringer.

2. Bakgrunn for saken

Kommunens friområder er til enhver tid tilgjengelige for allmennheten. Imidlertid kommer det spørsmål om leie/lån av kommunens friområder til private arrangementer. I 2022 ble det vedtatt retningslinjer for utlån av kommunale friområder. Retningslinjene gjelder kun arrangementer som går over de rettigheter som er gitt i friluftslovens bestemmelser.

Et arrangement kan ha alt fra noen få til svært mange deltakere. Det kan være skoleklasser eller store vennegjenger som opptar deler av friområdet, og selv om de opptar plass og det for utenforstående kan føles ekskluderende, er dette en bruk av friarealer som nettopp friarealer er til for. Selv om gruppene kan være relativt store, ikke bruker området fast og ikke gjør krav på eget område, er dette grupper som ikke trenger å søke om å få være tilstede fordi de ikke krever eksklusivitet og kun har samme rettighet som andre besøkende.

Sak om felles retningslinjer for bruk av kommunale friområder har tidligere vært behandlet i følgende utvalg:

Utvalg for samfunnstjenester	17.02.2022	saksnr. 4/22
Utvalg for medborgerskap	17.02.2022	saksnr. 5/22
Formannskapet	15.03.2022	saksnr. 57/22

Saksprotokoller følger som vedlegg.

3. Saksopplysninger

Kommunen har i de to årene etter at retningslinjene ble vedtatt fått relativt få søknader om utlån av friområder.

I 2023 ble det behandlet seks søknader. Det ble gitt avslag på en søknad om bryllup og tillatelse til fire kulturarrangementer. Det ble også gitt tillatelse til et russearrangement på Hvalstrand.

I 2024 ble det behandlet 9 søknader. Det ble gitt avslag på to søknader om bryllup, en firmafest og en privatfest. Det ble gitt tillatelse til to kulturarrangementer og 2 seilkurs for barn. Det ble også gitt tillatelse til et russearrangement på Hvalstrand.

I tillegg til søknader om enkeltarrangementer er det inngått noen faste avtaler som løper over flere år. Dette gjelder bla Hvalstrandfestivalen, Surf Camp på Hvalstrand og en seilskole på Hvamodden.

I tillegg til søknader om bruk av kommunale friområder får kommunen noen sporadiske henvendelser om etablering av kiosksalg på friområdene. Det er hovedsakelig ønske om utplassering av mobile salgsvogner som Food Trucker, iskremvogner ol. eller bruk av eksisterende faste kioskbygg som står ledige. Det er ikke utarbeidet retningslinjer for dette, men nåværende praksis er at det ikke gis tillatelse til ytterligere salg på friområder der det allerede er eksisterende utsalgssteder. Eksempler på slike steder er Hvalstrand og Sjøstrand der det er kiosker som er åpne på sommeren.

På friområder der det ikke er utsalg kan det gis tillatelse til utplassering av mobile utsalgsteder. Erfaringsmessig er det få henvendelser om dette og søknadene er som regel rettet mot nettopp steder som Hvalstrand og Sjøstrand der det er store kundegrupper. På de mindre friområdene virker det mindre attraktivt å ha salg og kommunen har ikke mottatt noen søknader om salg på disse etter 2022.

Det er ikke mottatt og behandlet noen klager på vedtakene.

4. Kommunedirektørens vurdering

Utlån i stedet for utleie gir et rettferdig og varig grunnlag for at alle på lik linje kan få mulighet til å gjennomføre sitt arrangement til glede for innbyggerne.

Gjennom retningslinjene for utlån har man i avtalene med hver enkel arrangør fokus på ivaretagelse av arealet i et langt perspektiv ved at man stilles til ansvar for skader eller forsøpling man måtte påføre det aktuelle området.

5. Konklusjon

Reglene for utlån av kommunale friområder må etter kommunedirektørens mening prioritere allmennhetens bruk. Friområdene har til hensikt å støtte allmennhetens behov for badestrender, grøntarealer, parker med mer, og det er derfor viktig at områdene ikke privatiseres eller føles privatisert. Alle, enten det er enkeltpersoner, vennegjenger og skoleklasser skal fritt kunne benytte seg av friområdene og det er bare i situasjoner hvor det kreves avlukkede områder eller bruk til spesielle arrangementer, det kreves søknad.

De vedtatte retningslinjene gir etter kommunedirektørens oppfatning en god balanse mellom allmennhetens bruk og behovet for enkelte arrangementer.

Kommunedirektøren mener at dagens retningslinjer og praksis er god og anser ikke at det er behov for endringer.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

1. Retningslinjer for bruk av kommunens friområder
2. Saksprotokoll Utvalg for samfunnstjenester 17.02.2022
3. Saksprotokoll Utvalg for medborgerskap 17.02.2022
4. Saksprotokoll Formannskapet 15.03.2022

Saksprotokoll

Arivsak
21/21935

Saksbehandler
Tomas Westly

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for samfunnstjenester	31.10.2024	41/24
2 Formannskapet	05.11.2024	161/24

Felles retningslinjer for bruk av kommunale friområder- Evaluering

Utvalg for samfunnstjenester har behandlet saken i møte 31.10.2024 sak 41/24

Behandling

Avdelingsleder Erling Guderud var til stede for å svare ut spørsmål.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Vedtatte retningslinjer for utlån av kommunale friområder opprettholdes uten endringer.

Saksprotokoll

Arivsak
21/21935

Saksbehandler
Tomas Westly

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for samfunnstjenester	31.10.2024	41/24
2 Formannskapet	05.11.2024	161/24

Felles retningslinjer for bruk av kommunale friområder- Evaluering

Formannskapet har behandlet saken i møte 05.11.2024 sak 161/24

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Vedtatte retningslinjer for utlån av kommunale friområder opprettholdes uten endringer.

Asker
kommune

Notat til referatsak

Vår referanse
24/17862-1

Vår saksbehandler
Johan Kvarving Vik

Dato
01.11.2024

Referatsaker utvalg for samfunnstjenester 31.10.2024

Refererte dokumenter tas til orientering slik de foreligger.

Dokumentet er elektronisk godkjent.